

Livu la Jenesisi

Kulengedwa kwa kudzulu na dziko la pantsi

- ¹ Pakutoma Mulungu adalenga kudzulu na dziko la pansi. ² Dzikolo likhalibe maonekedwe yabwino ndipombo likhalibe cinthu. Mdima ukhadampsinkha nyandza yomwe ikhali padziko lense, ndipo Mzimu wa Mulungu ukhafamba-famba padzulu pa madzi.
- ³ Tsono Mulungu adati: “Kukhale ceza,” ndipo kudakhala na ceza. ⁴ Mulungu adaona kuti cezaco cikhali bwino. Pamwepo adamwazanisa ceza na mdima. ⁵ Cezaco Mulungu adaciti masikati, mdima adauti usiku. Ndipo padawoneka maulo na macibese, ntsiku yakutoma.
- ⁶ Patsogolo pace Mulungu adati: “Pakhale mtambo pakati pa madzi kuti madzi na madzi yagawikane,” ⁷ Na tenepo Mulungu adalenga mtambo ndipo adagawa madzi yakhali pansi pa ntambo yanango yakhali padzulu pa mtamboyo. Ndipo bzidacitika.
- ⁸ Ndipo Mulungu adaucemera kuti kudzulu. Ndipo padawoneka maulo na macibese, ntsiku yaciwiri.
- ⁹ Ndipo Mulungu adati: “Madzi ya pantsi pa mtambo yakhale pambuto ibodzi, pawoneke mbuto yakuuma”, ndipo bzidacitika. ¹⁰ Mbuto yakuuma Mulungu aday-

ati Dziko, ndipo madzi yakhali pabodzi yale adayati nyanza. Mulungu adawona kuti bzikhali bwino. ¹¹ Tsono Mulungu adati: “Pamataka pacoke bzakumera, miti yakubala mbeu, ndipombo na miti yakubala bzsapo malingana na mtundu wace,” ndipo bzidacitika. ¹² Na tenepo pamataka padamera bzakumera: Miti yakukhala na njere malingana ntundu wace na miti yakubereka bzsapo bza njere, malingana mitundu yayene. Mulungu adaona kuti bzikhali bwino. ¹³ Ndipo padawoneka maulo na macibese ya ntsiku yacitatu.

¹⁴ Patsogolo pace Mulungu adati: “Kudzaulu kwa mtambo kukhale na bzakubvunika kuti pawoneke kugawana masikati na usiku. Pomwe kuti bzikhale bzizindikiro bza nthawe, ntsiku na magole. ¹⁵ Ndipo bzakubvunika bzimwebzi bzikhale kudzulu kwa mtambo bzicimbabvunika dziko la pansi,” Ndipo bzidacitika. ¹⁶ Na tenepo Mulungu adalenga bzakubvunika bzikulu bziwiri: Cikulu kuti cibvunike masikati, ndipo cing'ono kuti cibvunike usiku. Ndipo adalengambo nyenyezi. ¹⁷ Mulungu adabziikha padzulu pa mtambo kuti bzibvunike pansi, ¹⁸ kuti bzimbabvunike masikati na usiku, kugawa ceza na mdima. Ndipo Mulungu adawona kuti bzikhali bwino. ¹⁹ Ndipo padawoneka maulo na macibese ya ntsiku yacinai.

²⁰ Mulungu adati pomwe: “Munyanza mukhale na bzamoyo bzizinji, ndipo pakhale na mbalame zakumbuluka mdzulu mwa

dziko”. ²¹ Ndipo Mulungu adalenga bzirombo bzikulu-bzikulu bza mnyanza, pabodzi na bzakulengedwa bzinango bzizinji bza mmadzi, malingana mitundu yace, ndipombo bzakumbuluka bzentse malingana mitundu yace. Ndipo Mulungu adaona kuti bzikhali bwino. ²² Ndipo Mulungu adabzidalisa, aciti: “Balanani, mudzaze madzi ya mnyanza. Ndipombo bzakumbuluka bzidzale padziko”. ²³ Ndipo padawoneka maulo na macibese ya ntsiku yacixanu.

²⁴ Ndipo Mulungu adati: “Padziko pakhale na bzamoyo malingana mitundu yace: Bzifuwo, bzakukwawa na bzirombo, cibodzi na cibodzi malingana mtundu wace”, Ndipo bzipacitika. ²⁵ Pamwepo Mulungu adalenga bzirombo malingana mitundu yace, na bzifuwo malingana mitundu yace, na bzakukwawa malingana mitundu yace. Ndipo Mulungu adawona kuti bzikhali bwino.

²⁶ Na tenepo Mulungu adati: “Mbatikondze munthu wakulingana na ife ndipo adzakhale ninga ife. Adzatonge ntsomba za m'madzi, mbalame za mdzulu, bzifuwo, na bzakukwawa bzense bzapadziko lapansi”.

²⁷ Ndipo Mulungu adalenga munthu mwakulingga na iye,
mwakulingga na Mulungu adamulenga,
adawalenga mwamuna na mkazi.

²⁸ Mulungu adawadalisa, ndipo adati:

“Mubalane, muwande, mudzaze dziko lense lapansi mucimbalitonga. Mutonge ntsomba za m'nyandza, mbalame za mdzulu na bzinyama bzakukwawa bzentse bza padziko”. ²⁹ Ndipo Mulungu adati: “Ndiri kukupasani bzakumera bzense bzomwe bzin'bala padziko lentse la pantsi na miti yentse yomwe in'bala bzisapo bzina njere. Ibzo bzidzakhala phoso kwa imwe. ³⁰ Tsono bzinyama bzentse bza mdziko, mbalame zentse zamdzulu, na bzakukwawa bzense bzomwe bzina mphuwe ya moyo, ndabzipasa uswa buwisi bwentse kuti bzimbadye,” ndipo bzidacitika. ³¹ Ndipo Mulungu adaona kuti bzense bzomwe adalenga bzire bzikhali bzabwino kwene-kwene. Tsono padawoneka maulo na macibese ntsiku yacitanthatu.

2

¹ Tenepoyo bzidamala kulengedwa, kudzulu na dziko la pantsi, na bzentse bzomwe bziri mumwemo. ² Pa ntsiku ya cinomwe Mulungu akhadamaliza kale basa lomwe akhacita, ndipo adapuma pantsiku imweyo.

³ Ndipo Mulungu adadalisa ntsiku yacinomwe aciipambula, thangwe pa ntsiku imweyo adapuma. ⁴ Imwei ni n'khani yo momwe bzi-dalengedwa, kudzulu na pantsi.

Munda wa Edeni

Pomwe MBUYA Mulungu adalenga dziko la pantsi na bzentse bza kudzulu, ⁵ pakhalibe cakumera ciri-cense padziko la pantsi, ndipo mbeu zikhanati kumera, thangwe MBUYA

Mulungu akhanati kubvumbisa mbvula padziko la pantsi. Ndipombo pakhalibe munthu wakulima pantsi. ⁶ Tsono pfulere likhacoka pantsi licikwira licimbatotesa matakayo. ⁷ Tsono MBUYA Mulungu adatenga pfumbi pamataka aciumba munthu, ndipo adamufulizira mphuwe wa moyo mumphuno mwace, ndipo munthuyo adakhala na moyo. ⁸ Ndipo MBUYA Mulungu adafungula munda wa bsisapo muEdeni kucipande ca kumabvadzuwa, ndipo munthu omwe adaumba ule adamuikha momwemo. ⁹ Pamwepo Mulungu, pamataka adameresa miti ya mitundu iri yentse yamawonekedwe yabwino ndipo wabwino kudya. Tsono pakati pa mundayo pakhana muti wamoyo, na muti wakudziwisa bzabwino na bzakuipa.

¹⁰ Mu Edeni mukhacoka mkulo omwe ukhathiriza mundayo, kucokera mumwemo ukhagawika panai. ¹¹ Mkulo wakuyamba ukhacemerewa Pisoni. Umweyo umbagonyola-gonyola mudzikola Havila, komwe kuna oro. ¹² Oro ya dziko lire njabwino, komweko kumbaoneka pomwe bedeliyo na mwala wa Onix. ¹³ Mkulo waciwiri umbacemerewa Giom, ndiwo umbazungulira dziko la Cuxé. ¹⁴ Mkulo wacitatu umbacemerewa Tigre, omwe umbayenda kumabvadzuwa kwa Assiria, wacinai ni Eufarate.

¹⁵ Tsono MBUYA Mulungu adatenga muthu ule acimuikha m'munda mwa Edeni kuti ambaulime na kuukonkhobza. ¹⁶ Ndipo MBUYA Mulungu adamupasa mphambvu munthuyo adati: "Pa miti yentse ya m'munda dyaya mwa ufulu. ¹⁷ Tsono leka kudya muti wa kudziwisa bzabwino na bza-

kuipa, thangwe ntsiku yomwe undzadya, cadidi iwe un'dzafa".

¹⁸ Patsogolo pace MBUYA adati: "Ni bzabwino lini kuti munthu akhale ekha, Ninin'konzera mwanzace kuti ambamuthandize". ¹⁹ Ndipo MBUYA Mulungu atamara kuumba kucokera kumataka bzinyama bzense bzamtengo na mbalame zamudzulu zentse, adabzibweresa kuna Munthu, kuti awone angadabzicemera tani. Dzina lomwe munthu angadapereka kuna bzamoyo bzentse limwelo ndilo lingadakhala dzina laceene. ²⁰ Adamu adapasa madzina bzifuwo bzense, mbalame za mudzulu na bzinyama bzense bzamuthengo. Pa bzensebzi alibe kuwona comwe cingadathandiza muthu napo kubverana naye. ²¹ Pamwepo MBUYA Mulungu adacitisa munthu tulo ninga adafa, ndipo pomwe iye akhali mutulo, adamucosa mbabvu ibodzi, ndipo mbutoyo adaifunga na nyama. ²² Na mbabvu yomwe MBUYA Mulungu adacosa kwa mamuna, adaikondza mkazi ndipo adambweresa kuna iye. ²³ Mwamuna adati:

"Uyu ni cadidi pfupa la mapfupa yangu, ndipo nyama ya nyama yangu.

An'dzacemereredwa mkazi thangwe acokera kwa mamuna".

²⁴ Ndipopo mamuna an'dzasiya baba na mai wace aciphatana na mkazi wace, iwo acikhala thupi libodzi.

²⁵ Mwamuna na mkazi wace akhakhala pezi, tsono akhabva lini manyazi.

3*Kuphonya kwa Munthu*

¹ Tsono, nyoka ikhadacenjera kuposa bzamoyo bzense bzomwe MBUYA Mulungu adalenga. Ndipo iyo idabvunza mkazi ule kuti: “Mulungu adalewadi tenepa kuti: ‘Lekani kudya bsisapo bza muti uli-wentse mmunda muno?’ ”. ² Mkazi ule adatawira nyoka kuti: “Tingadye bsisapo bza miti yense ya mmundamu, ³ tsono Mulungu adati: Lekani kudya muti omwe uli pakati pa munda, ngakhale kuukhuya, sabwa mungadzacitatene po mun'dzafa”. ⁴ Pamwepo nyoka idauza mkazi ule kuti: “Cadidi mun'dzafa lini! ⁵ Mulungu an'dziwa kuti ntsiku yomwe mudzaudya, maso yanu yan'dzafunguka, ndipo imwe mun'dzakhala ninga Mulungu, mun'dzakhala adziwi wa bzabwino na bzakuipa”. ⁶ Pomwe mkazi adawona kuti muti ule ukhadadeka kudya, na maonekedwe yabwino, ndipo wakufunika ucipasa udziwi, adaca bsisapo bzace acidya ndipo adapasambo mwamuna wace, acidyambo. ⁷ Awiriwo maso yawo yadafunguka, ndipo adadziwa kuti ali pezi. Na terepo adasona masamba ya mkuyu acibvala. ⁸ Pauwiri bwawo pomwe adabva fala na ntswata-tswata wa MBUYA Mulungu akhafamba-famba maulo dzuwa latapepa mmunda mule, iwo adacoka patsogolo pa MBUYA Mulungu acikabisala pakati pamiti. ⁹ Ndipo MBUYA Mulungu adacemera mwamuna adambvundza kuti: “Kodi uli kuponi?” ¹⁰ Ndipo iye adatawira kuti: “Ndabva kufamba kwanu mmunda ndipo ndakhala na mantha thangwe ndikhali pezi,

ndipopo ndabisala”. ¹¹ Mulungu adamubvundza kuti: “Kodi mbanzi akuuza kuti uli pezi? Iwe wadya bsisapo bza muti omwe ndidakuletsa kudya?” ¹² Mwamuna, adatawira kuti: “Mkazi omwe mudandipasa ninga mkazi wangu iye wandipasa cisapo ca muti ndipo ine ndadya”. ¹³ MBUYA Mulungu adabvunza mkazi kuti: “Niciani comwe wacitaci?” Mkazi adatawira kuti: “Nyoka ndiyo yandipumpsa ndipo ine ndadya”.

¹⁴ Pamwepo Mulungu adauza nyoka kuti:
 “Pakuti wacita bzimwebzi,
 iwe wakutembereredwa
 pakati pa bzifuwo na bzilombo bza mthengo
 bzentse.
 Un'dzafamba na mimba yako,
 ndipo cakudya cako cin'dzakhala pfumbi
 ntsiku zense za moyo wako.
¹⁵ Ndin'dzaikha udani pakati pa iwe na mkazi,
 pan'dzakhala udani pakati pa wana wako na
 wana wace.
 An'dzaswa msolo wako
 ndipombo iwe un'dzaluma katende wace”.

¹⁶ Kwa mkazi adati:
 “Nindzathimizira kubonera kwako na
 mimba. Mwakubonera iwe un'dzabereka
 wana.
 Kufuna kwako kundzakhala kwa mamuna wako
 ndipo iye an'dzakutonga”.

¹⁷ Ndipo kwa mamuna adati:
 “Pakuti iwe wabvera mkazi wako,
 ndipo wadya cisapo
 comwe ndidakuuza kuti uleke kudya,
 Mataka yan'dzatembereredwe

thangwe la iwe. Iwepo un'dzadya mwakubonera ntsiku zentse za moyo wako.

¹⁸ Iyo yan'dzabala minga na bzakumera bza mthengo.

Iwe un'dzadya bzakulima.

¹⁹ Iwe Un'dzadya pau yako mwakucoka kaluma, kufikira udzabwerere kumataka, sabwa udacosisha mwa iyo.

Thangwe iwe ndiwe pfumbi ndipo kupfumbi un'dzabwerera".

²⁰ Adamu adapasa mkazi wace dzina lakuti Yeva, thangwe lakuti iye angadadzakhala mayi wa nthundu wentse wa wan thu. ²¹ MBUYA Mulungu adakondza bzakubvala bza khanda aciwabvazika Adamu na mkazi wace.

²² Pamwepo MBUYA Mulungu adati: "Tsapano munthu akhala ninga ife, ali kudziwa bzabwino na bzakuipa. Na tenepo, aleke kubvumizidwa kuti iye atengembo cisapo ca muti moyo acicidya ndipo acikhala na moyo wakusaya kumala". ²³ Ndipopo MBUYA Mulungu adamthotha m'dimba mwa Edeni kuti alime mumataka momwe adacokera.

²⁴ Pomwe adandothotha Adamu, Mulungu adaikha anju zakukhalirira kumabvadzuwa kwa dimba la Edeni ndipo adaikha cisenga ca moto comwe cikhambazungulira, kukhalirira njira yakufika pamuti wa moyo.

4

Kaini na Aberi

¹ Adamu adafambizana na mkazi wace Eva, ndipo iye adakhala na pathupi acibereka Kaini.

Iye adati: “Mwakuthandizidwa na MBUYA ndabereka mwana wacimuna”. ² Patsogolo pace adabereka Aberi mbale wace. Aberi akhali makabusa wa mabira ndipo Kaini akhali mulimi. ³ Yatapita nthawe pan'gono, Kaini adabweresa cakuperekca ca bzisapo bza m'munda kuna MBUYA. ⁴ Tsono, Aberi adabweresa ncere zakuyamba za mabira yace za zakunenepa. Ndipo MBUYA adatambira mwakukomedwa, cakuperekca ca Aberi. ⁵ Tsono MBUYA alibe kumtambira Kaini na cakuperekca cace. Ndipopo Kaini adakalipa nkhopo yace idadodoma. ⁶ Pamwepo, MBUYA adati kuna iye, “Thangwe ranyi wakalipa? Thangwe lanyi nkhopo yako yadodoma? ⁷ Iwe ungacita bzabwino, ungaleke kutambiridwa? Tsono ungaleka kucita, dziwa kuti cakuipa ciri pamsuwo. Cakuipaco cin'funa kukunda, tsono iwe ucikunde”.

⁸ Kaini adauza mbale wace Aberi kuti: “Mbatiyende kuthengo”. Pomwe akhali kumweko, Kaini adasandulikira mbale wace acimupha. ⁹ Pamwepo MBUYA adabvunza Kaini kuti: “Mbale wako Aberi ali kuponi?” Iye adatawira kuti: “Nin'dziwa lini, kodi ndine wakunyan'gani mbale wanguyo?” ¹⁰ Ndipo MBUYA adamuuza kuti: “Kodi n'ciani comwe wacita? Tetekera! Mulopa wa mbale wako ulikulira pamataka. ¹¹ Tsapano watembereredwa pamataka, yomwe yafungula mulomo kuti yatambire m'manja mwako mulopa wa mbale wako. ¹² Pomwe un'dzalima, matakayo yan'dzakupasa lini phindu, ndipo un'dzakhala wakuthawa-thawa na kufamba-famba padziko”.

¹³ Pamwepo Kaini adauza MBUYA kuti: “Nyathwa yangu ni ikulu kuposa yomwe ningakwanise. ¹⁴ Lero muli kundithotha padziko lino ndipo nidzabzibisa pamaso panu. Nin'dzakhala wakuthawa-thawa na kufamba-famba padziko, ndipo ali-yentse omwe an'dzadigumana an'dzandipha”. ¹⁵ Tsono MBUYA adamutawira kuti: “Bzin'dzakhala lini tenepo. Penu wina an'dzapha Kaini, nin'dzamupasa nyathwa yakufunya kanomwe”. Ndipo MBUYA adaikha cizindikiro kuna Kaini cakudziwisa kuti ali-yentse omwe angamugumanize aleke kumupha. ¹⁶ Tsono Kaini adacoka patsogolo pa MBUYA ndipo adakakhala kudziko la Nodi, kumabvadzuwa kwa Edeni.

Bzizukulu bza Kaini

¹⁷ Kaini adafambizana na mkazi wace, mkaziyo adakhala na pathupi, adabala mwana dzina lace Inoki. Tsono Kaini adamanga mzinda omwe adaupa dzina la mwana wace Inoki. ¹⁸ Kwa Enoki kudabadwa mwana acimucemera Iradi. Iradi adabereka Mehuyaele, Mehuyaele adabereka Metusael ndipo Metusael adabereka Lameki. ¹⁹ Lameki adalowola akazi awiri. Mkazi wace wakuyamba akhacemerewa Ada, waciwiri Zila. ²⁰ Ada adabala Jubale, omwe akhali baba wa wale omwe ambakhala mubzikumbi ndipo wakufuwa bzifubo. ²¹ Dzina la m'bale wace likhali Jubale, omwe adakhala Baba wa wentse wakuimba n'goma na citoliro. ²² Zila adabalumbo mwana wacimuna dzina lace Tubalcaim, omwe akhasula m'tundu uliwentse wa bzitsulo bza utale bwa Bronze na wa ferro. Tubalcaim akhana mpfumakazi ikhacemerewa Naama.

²³ Lameki adauza akazi wace Ada na Zila kuti:

“Nditetekereni akazi wa Lameki,
tetekerani fala yangu.

Ine ndapha mwamuna m'bodzi thangwe wandip-weteka,
na mulumbwana m'bodzi thangwe
wandiponda.

²⁴ Penu Kaini andzaboneresedwa kufunya
kanomwe,
kuna Lameki kun'dzakhala makumi
manomwe na kanomwe”.

Kubadwa kwa Seti

²⁵ Adamu adafambizana pomwe na mkazi wace, ndipo iye adabala mwana winango wacimuna, omwe adapasa dzina lakuti Seti, thangwe iye adati: “Mulungu wandipasa mwana pankhankha ya Aberi omwe adaphedwa na Kaini”. ²⁶ Seti adaberekambo mwana wacimuna, omwe adapasa dzina lakuti Enosi. Nthawe imweyo wantru adayamba kukuza dzina la MBUYA acimbapemba.

5

Bzizukulu bza Adamu

¹ Uyu ni m'ndandanda wa bzizukulu bza Adamu. Pomwe Mulungu adalenga munthu, adamukondza mwakulinganira na Mulungu.

² Adawalenga mwamuna na mkazi, ndipo adawadalisa, aciwapasa dzina lakuti Adamu.

³ Pomwe Adamu akhana magole 130, adabereka mwana wacimuna wakulinganilana na iye acifanana na iye adam'pasa dzina lakuti Seti.

⁴ Atabala Seti, Adamu adakhala na moyo magole 800 ndipo adabereka pomwe wana anango amuna na akazi. ⁵ Ndipo adakhala na moyo magole 930, acifa.

⁶ Pomwe Seti akhana magole 105, adabereka Enosi. ⁷ Atabereka Enosi, Seti adakhala na moyo magole 807 ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ⁸ Magole ya moyo wace wentse yakhali 912. Ndipo adafa. ⁹ Pomwe Enosi akhana magole 90, adabereka Kaina. ¹⁰ Atabereka Kaina, Enosi adakhala na moyo magole 815 ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ¹¹ Magole ya moyo wace wentse yakhali 905. Ndipo adafa.

¹² Pomwe Kaina akhana magole 70, adabereka Mahalale. ¹³ Atabereka Mahalale, Kaina adakhala na moyo magole 840, ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ¹⁴ Magole ya moyo wace wentse yakhali 910. Ndipo adafa.

¹⁵ Pomwe Mahalale akhana magole 65, adabereka Jaredi. ¹⁶ Atabereka Jaredi, Mahale adakhala na moyo magole 830 ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ¹⁷ Magole ya moyo wace wentse yakhali 895. Ndipo adafa.

¹⁸ Pomwe Jaredi akhana magole 162, adabereka Enoki. ¹⁹ Atabereka Enoki, Jaredi adakhala na moyo magole 800 ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ²⁰ Magole ya moyo wace wentse yakhali 962. Ndipo adafa.

²¹ Pomwe Enoki akhana magole 65, adabereka Metusale. ²² Atabereka Metusale, Enoki adakhala na moyo magole 300, ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ²³ Magole ya moyo wace

wentse yakhali 365. ²⁴ Enoki adafamba na Mulungu, ndipo alibe kuwonedwa, sabwa Mulungu adamtenga.

²⁵ Pomwe Matusela akhana magole 187, adabereka Lameki. ²⁶ Atabereka Lameki, Matusela adakhala na moyo magole 782, ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ²⁷ Magole ya moyo wace wentse yakhli 969. Ndipo adafa. ²⁸ Pomwe Lameki akhana magole 182, adabereka mwana wacimuna. ²⁹ Adamupasa dzina lakuti Nowa ndipo adati: “Iye an'dzatithandisa pa basa lathu na pakubonera kwa manja yathu, kucokera pamataka yomwe MBUYA adatemberera”. ³⁰ Atabereka Nowa, Lameki adakhala na moyo magole 595 ndipo adabereka wana anango amuna na akazi. ³¹ Magole ya moyo wace wentse yakhali 777. Ndipo adafa.

³² Pomwe akhana magole 500, Nowa adabereka Semu, Hamu na Jafeti.

6

Kuphonya kwa wantru

¹ Pomwe wantru adayamba kuwanda padziko la pantsi, adabereka wana wacikazi, ² Wana wacimuna wa Mulungu adawona kuti wana wacikazi wa wantru akhadadeka, adabzisankhulira wale omwe adawadekera. ³ Pamwepo adati: “Thangwe ra kuphonya kwa muntru, Mzimu wangu un'dzakhala lini na iye mwakuyenda-na-kuyenda. Iye an'dzakhala na moyo magole 120 basi”. ⁴ Ntsiku zimwezo pakhana wantru atali-atali padziko la pantsi, napombo m'tsogolomo pomwe wana

wa Mulungu adakatenga wana wacikazi wa wantru, omwe adawabalira wana. Amwewa akhali wantru wa mphambvu wa kale-kale ndipo wambiri.

⁵ MBUYA adawona kuti kuphonya kwa wantru wa padziko la pantsi kukhapitiliza, ndipo khalidwe la bzakukumbuka bza mitima yawo bzikhambapitiliza kuipa. ⁶ Pamwepo MBUYA adabva ntsisi thangwe adakondza wantru padziko la pantsi, ndipo bzimwebzi bzidamunesa m'tima.

⁷ MBUYA adati: "Nin'dzacita kuti Wantru omwe ndidalenga anyembereke padziko la pantsi, wantru na bzilombo, bzakukwawa na bza kudzulu, thangwe ndabva ntsisi zakuti ndidawakondza".

⁸ Ndipo Nowa adatambira nkhombo pamaso pa MBUYA.

Arcaya Nowa

⁹ Mdandanda wakhalidwe la mbumba ya Nowa nguyu: Nowa akhali muntru wakulungama, wakubzipereka ku mabasa ya mbumba ya nthawe yace. Iye akhafamba na Mulungu. ¹⁰ Nowa adabereka wana atatu: Semu, Kamu na Jafeti.

¹¹ Tsono, dziko likhadadzongeka pamaso pa Mulungu, ndipo likhadadzala na ukhambowa.

¹² Pakuwona momwe dziko likhadadzongekera, pakuti wantru wentse akhadataika pakhalidwe lawo,

¹³ Mulungu adauza Nowa kuti: "Nin'dzamala wantru wentse, sabwa dziko ladzala na ukambowa thangwe ra iwo. Ine nin'dzawadzonga pabodzi na dziko. ¹⁴ Kondza Arca ya matabwa ya muti Cipreste. Ugawe bzipinda ndipo ucijede na phula kunja na mkatı.

¹⁵ Muutali mwa yene mukhale na mphimo 140. Muufupi mwace mukhale na mphimo 23, ndipo mukatalimpha mwa yene mukhale na mphimo 13 na pakati. ¹⁶ Ukondze ntsodzi ya Arcayo, ndipo usiye buli la mphimo ya macentimetro 50 kucokera pakati pa ntsodzi na mmbali mwace. Uikhe msuo mumbali mwa Arca, ndipo kondza nyumba ya padzauru, inango pansi ina pakati ina padzaulu. ¹⁷ Thangwe nin'dzagwesa mbvula ya cigumula padziko, kuti idzadzonge bzamoyo bzentse. Bzentse bzomwe bziri padziko bzin'dzafa. ¹⁸ Tsono iwepo nin'dzacita nawe mpangano, ndipo iwe un'dzapita mu Arca pabodzi na wana wako, mkazi wako na akazi wa wana wako. ¹⁹ Pindza mu Arca bzamoyo bzentse cimuna na cikazi, ubzikoye kuti bzikhale na moyo na iwepo. ²⁰ Ntundu uli wentse wa mbalame, ntundu wentse wa bzinyama bzikulu na bzing'ono bzomwe bzinkwawa bzidzabwera cimuna na cikazi kuti bzidzakoyedwe na moyo. ²¹ Ndipo ukongobze bzakudya bza mtundu uli-wentse kuti imwe na bzinyamabzo mumbadzadye". ²² Nowa adacita bzentse mwakulinganirana na momwe Mulungu adamuuza.

7

Bza cigumula

¹ MBUYA adauza Nowa kuti: "Pita mu arca iwe na banja lako lentse, thangwe iwe ndiwe wekha wakulungama omwe ndawona patsogolo pangu pakati pa m'badwe uno. ² Tenga

bzinyama bzakubvumizidwa bzinomwe bziwiri-bziwiri, cimuna na cikazi ntsono bza mtundu wakulentsedwa bziwiri, cimuna na cikazi.

³ Napombo mbalame zinomwe ziwiri-ziwiri za mtundu uli-wentse, imuna na ikazi, kuti mbeu ikoyeke padziko lapantsi. ⁴ Pakatandopita ntsiku zinomwe, nin'dzagwesa mbvula padziko la pantsi ntsiku makumi manai, masikati na usiku, ndipo ndindzamalisa padziko bzamoyo bzentse bzomwe ndidakonza". ⁵ Ndipo Nowa adacita bzense ninga momwe Mulungu adamuuza.

Cigumula ca madzi

⁶ Nowa akhana magole (600) pomwe cigumula ca madzi cidafika padziko la pantsi. ⁷ Thangwe la madzi ya cigumula, Nowa adapita mu arca, iye na wana wace, mkazi wace ndipo na akazi wa wana wace wacimuna. ⁸ Bzinyama bzakubvumizidwa, na bzakusaya kubvumizidwa, mbalame na bzentse bzakukwawa padziko la pantsi, ⁹ bzidabwera kuna Nowa, bzicipita mu arca, bziwiri-bziwiri cimuna na cikazi, ninga momwe Mulungu adamuuza. ¹⁰ Zatapita ntsiku zinomwe, cigumula ca madzi cidafika padziko lentse la pantsi.

¹¹ Pantsiku yomwe Nowa adakwanisa magole (600), mwezi ubodzi na ntsiku khumi na zinomwe (17) ntsiku imweyo bzidafunguka bzimicera bzikulu-bzikulu bza madzi pantsi bziciyamba kufanchukira, ndipo bzimisuwo bza madzi bzidafunguka kudzulu. ¹² Ndipo mbvula idagwa padziko la pantsi ntsiku makumi manai masikati na usiku. ¹³ Pa ntsiku imweyo letu, Nowa na

wana wace amuna, Semu, Hamu na Yafeti, na akazi wace ndipo akazi wa wana wace atatu, adapita mu arca. ¹⁴ Iwo adapita pabodzi na bzinyama malingana mitundu yace, bzinyama bza mthengo bzentse, bzifuwo bzentse, bzilombo bzakukwawa bzentse na bzamoyo bzentse bzomwe bzina maphapidwe, mbalame zentse na bzinango bzentse bzomwe bzimbambuluka. ¹⁵ Bzentse bzamoyo bzidabwera kuna Nowa, bziwiri-bziwiri bzicipita mu arca. ¹⁶ Bzamoyo bzomwe bzidapita bzikhali cimuna cibodzi na cikazi cibodzi pa mtundu wa camoyo ciri centse, malingana momwe Mulungu adamuuza Nowa. Ndipo MBUYA adafunga msuwo.

¹⁷ Cigumula ca madzi cidatenga nsiku makumi manai padziko lapantsi. Madzi yadawanda ndipo yaciyangamisa arca kucoka pantsi. ¹⁸ Madziyo yadakhala yaciwanda padziko, ndipo arca ikhadeluka padzulu pa madzi. ¹⁹ Madzi yakhapitiriza kudzala padziko ndipo mapiri matali yadamizidwa pantsi. ²⁰ Madzi yadadzala acipitirira ntsonga za mapiri na mphimo zinomwe. ²¹ Bzamoyo bzense bzakukhala padziko la pantsi bzidafa, mbalame, bzifuwo, bzinyama bzamthengo na tulombo tung'ono-tung'ono twa padziko la pantsi, ndipo na wantru wentse. ²² Centse comwe cikhana moyo cicipuma padziko la pantsi cidafa. ²³ Na tenepo bzentse bzamoyo padziko bzidadzungedwa: Wantru, bzinyama, bzakukwawa padziko na mbalame za kudzulu. Adasala ni Nowa yekha pabodzi na bzentse bzomwe bzikhana iye mu arca. ²⁴ Ndipo

madzi yale yadakhala padziko ntsiku dzana libodzi na ntsiku makumi maxanu (150).

8

Kumala kwa cigumula ca madzi

¹ Pamwepo Mulungu adakumbukira Nowa na bzilombo bzentse bza mthengo na bzifuwo bzomwe bzikhana iye mu arca. Ndipo adatumiza mphepo padziko lapantsi, pamwepo madzi yadayamba kuphwa. ² Bzimicera bza padziko la pantsi na bzimisuwo bza madzi bzakudzulu, bzidafungidwa. Mbvula idakasa. ³ Madzi yadayamba kupunguzika pang'ono-pang'ono padziko lapantsi. Patapita ntsiku dzana na makumi maxanu (150), madzi yadapunguzika, ⁴ ndipo pa ntsiku yacikhumi na cinomwe (17), mwezi wacinomwe, arca idatsama pamapiri ya Ararati. ⁵ Madzi yadapitiriza kupunguzika mpaka mwezi wacikhumi, ndipo ntsiku yakuyamba ya mwezi wacikhumiyo, ntsonga za mapiri zidayamba kuwoneka.

Nowa adacosa khungubwe na nkhangaiwa

⁶ Patapita ntsiku makumi manai, Nowa adafungula pabuli lomwe akhadakonza pa arca. ⁷ Ndipo adacosa khungubwe omwe adayenda acimbazunga mudzulu mpaka pantsi kuuma. ⁸ Patsogolo pace adacosa nkhangaiwa kuti ikawone penu madzi yaphwa padziko la pantsi. ⁹ Tsono, nkhangaiwa iribe kuwona mbuto yakuponda thangwe madzi yakhada mpsinkha mataka. Na tenepo idabwerera kuna Nowa mu arca. Iye adatambalalisa

boko lace kunja aciiphata ndipo adayibwezera mu arca. ¹⁰ Nowa adadikhira pomwe ntsiku zinomwe, ndipo nkhangaiwa ire adaicosa pomwe. ¹¹ Kumaulo pomwe nkhangaiwa idabwerera idabweresa tsamba liwisi la oliveira pamulomo pace. Pamwepo Nowa adadziwa kuti madzi yakhadapwa padziko. ¹² Patsogolo pace Nowa adadikhira pomwe ntsiku zinomwe, ndipo adacosa pomwe nkhangaiwa, tsono ulendo bumwebo iyo iribe kubwerera.

¹³ Nowa pomwe adakwanisa magole 601, pantsiku yakuyamba ya mwezi wakuyamba, madzi yadaphweratu padziko la pantsi. Nowa adafungula adacosa ntsodzi ya arca ndipo adawona kuti pantsi pakhadauma. ¹⁴ Pantsiku makumi mawiri na zinomwe (27) za mwezi waciwiri, pantsi pakhadaumiratu.

Nowa na mbumba yace adacoka mu arca

¹⁵ Mulungu adauza Nowa kuti: ¹⁶ "Bula mu arca, iwe na mkazi wako, wana wako na akazi wawo. ¹⁷ Cita kuti bzinyama bzentse bzomwe bziri na iwe: Mbalame, bzinyama bzikiulu na bzing'ono bzakukwawa pantsi. Ubzicitise kuti bzicoke kuti bzibalalike padziko, bzibalabne ndipo bziwande". ¹⁸ Pamwepo Nowa adacoka mu arca na mkazi wace, wana wace na akazi wawo. ¹⁹ Ndipo bzidacokombo mu arca bzinyama bzikulu-bzikulu na bzing'ono-bzing'no bzomwe bzikwawa pa dziko na mbalame zentse. Bzentse bzomwe nibzamoyo bza padziko bzidacoka mu arca, malingana mtundu wabzene.

Nowa adakondza guwa la ntsembe

²⁰ Pamwepo Nowa adakonzera MBUYA guwa ndipo adatenga bzinyama bzakubvumizidwa na mbalame zakubvumizidwa, adapereka ntsembe zakutentha pa guwa. ²¹ MBUYA adabva m'nunci wapfungo labwino ndipo adati: "Nin'dzatemberera lini pomwe dziko thangwe la wantru, sabwa m'tima wace udadzala na bzakuipa kuyambira pa ubwana. Ndipo nin'dzadzonga lini pomwe cipo bza moyo bzentse ninga momwe ndacita ulendo buno.

²² "Nthawe yentse yomwe dziko la pantsi lin'dzakhala liripo,
pan'dzasaika lini mbeu na kubvuna,
mphepo na kupsa,
cirimo na maindza,
masikati na usiku".

9

Mulungu adacita mpangano na Nowa.

¹ Mulungu adadalisa Nowa na wana wace, adawauza kuti "Mubale wana azinji muwande ndipo mudzaze dziko la pantsi. ² Bzamoyo bzentse bza padziko la pantsi bzin'dzakhala na mantha patsogolo panu, bzilombo bzamthengo, mbalame zakudzulu, bzinyama bzakukwawa pantsi na ntsomba za m'nyanza. Ibzo bzaperekedwa mmanja mwanu. ³ Bzentse bzomwe bzina moyo bzicifamba bzin'dzakhala cakudya canu. Ninga momwe ndidakupasani muliwo, tsapano ndirikukupasani bzinthu bzentse. ⁴ Tsono nyama na mulopa wace lekani kudya, pakuti ndiwo moyo wace. ⁵ Wentse

ule omwe an'pha munthu ngakhale cinyama, nidzampasa mulandu. Bondzi-na-bondzi nidzampasa mulandu wa moyo wa mbale wace.”

6 “Omwe anipha munthu, iyembo aphedwe.
Pakuti munthu adalengedwa
mucifanizo ca Mulungu.”

7 “Tsono imwe, mubalane ndipo muwande. Bala-likani padzikiko ndipo mulidzaze”.

8 Mulungu adauza Nowa na wana wace kuti:
9 “Tsapano nicita mpangano langu na imwe ndipo na bzizukulu bzanu bza m'ntsogolo,
10 na bzamoyo bzentse bzomwe muli nabzo, mbalame, bzifuwo, bzinyama bza mthengo na bzinango bzentse bzomwe bzidacoka na imwe mu arca napo bzinyama bzentse bza padzikiko. **11** Nin'dzacita cipangano cangu na imwe: Nin'dzapha lini pomwe bzamoyo na cigumula ca madzi, pan'dzawoneka lini pomwe nee cigumula ca kupfudza dziko”.

12 Ndipo Mulungu adati: “Ici ni cizindikiro ca mpangano comwe ndiri kuciikha kwa Ine na imwe na kwa bzamoyo bzentse bzomwe munabzo na kwa bzizukulu bzanu bzentse. **13** Nidzaikha uta bwa Dedza mumitambo. Bun'dzakhala cizindikiro ca mpangano kwa Ine na dziko la pantsi. **14** Pomwe Ine nin'dzabweresa mitambo padzikiko ndipo mwa iyo mucidzawoneka uta bwa Dedza, **15** pamwepo nin'dzakumbukira mpangano langu lomwe ndidacita na imwe na bzamoyo bza mitundu yentse. Madzi yan'dzakhala lini pomwe cigumula

ca kudzapfudza makholidwe yentse ya bzamoyo.
16 Nthawe zentse zomwe uta bwa Dedza budzawoneka mumitambo, nin'dzanyang'ana kuna ibo ndipo nin'dzakumbukira mpangano wakuyenda na kuyenda kwa Ine na bzamoyo bza mitundu yentse bzomwe bzin'khala padziko".
17 Pakumalizira, Mulungu adauza Nowa kuti: "Cimweci ni cizindikiro ca mpangano comwe ndaciikha kwa Ine na bzamoyo bzentse bzomwe bziri padziko".

Wana wa Nowa

18 Wana wa Nowa omwe adacoka mu arca akhali Semu, Hamu na Yafeti. Hamu ndiyе baba wa Kenani. **19** Amwewa ndiwo wana atatu wa Nowa. Dziko lentse la pantsi lidadzala kucokera mwa iwo.

20 Nowa akhali mulimi, ndiyе adayamba kubzala muti wa uva. **21** Atamwa vinyu, adaledzera, acikhala pezi mucikumbi mwace. **22** Hamu, baba wa Kenani, adawona kuti baba wace ali pezi, adakauza abale wace awiri omwe akhali panja. **23** Tsono Semu na Yafeti adatenga cakufunika aciciikha m'mapewa ndipo adafamba cambuyo kuti aleke kumuwona pezi baba wawo adakam'funikiza. **24** Pomwe Nowa adalamuka, adadziwa bzomwe mwana wace mng'ono adacita, **25** ndipo adati:

"Atembereredwe Kenani!

An'dzakhala nyagrinya wa anyagrinya
kwa abale wace".

26 Adalewa pomwe kuti:

"Akuzidwe MBUYA, Mulungu wa Semu!

Ndipo Kenani adzakhale nyagrinya wace.

²⁷ Mulungu akuze dziko la Jafeti,
ndipo iye akhale mubzikumbi bza Semu.
Ndipo Kenani akhale nyagrinya wace".

²⁸ Catamala cigumula ca madzi, Nowa adakhala na moyo magole madzana matatu na makumi maxanu (350). ²⁹ Magole ya moyo wace wentse yakhali madzana mapfemba na makumi maxanu (950) ndipo adafa.

10

Mbumba ya wana wa Nowa

¹ Uyu ni m'ndandanda wa mbumba ya wana wa Nowa, Semu, Hamu na Jafeti. Wana wawo adabadwa catamala cigumula ca madzi.

² Wana wa Jafeti mbawa: Gomeri, Magogi, Madai, Java, Tubala, Meseiki na Tirasi. ³ Wana wa Gomeri mbawa: Askenazi, Rifati na Togarima. ⁴ Wana wa Java mbawa: Elisa, Tarisi, Kitimu na Dodanimu. ⁵ Kwa Amwewa ndiko kudacokera mbumba yakukhala mumantsuwa, omwe adakakhala m'dziko lace-lace, malingana na cirewedwe cawo, libodzi na libodzi malingana na dzindza la madziko yawo.

⁶ Wana wa Hamu mbawa: Kuce, Mijiraimu, Pute na Kenani. ⁷ Wana wa Kuce mbawa: Seba, Havila, Sabita, Raama na Sabiteka. Ndipo wana wa Raama mbawa: Saba na Dedani. ⁸ Kuce adabereka Nimirodi, omwe adayamba kukhala wa mphambvu pa dziko. ⁹ Akhali msodzi wa mphambvu pamaso pa MBUYA. Ndipopo bzimbalewedwa kuti: "Wa mphambvu ninga Nimirodi". ¹⁰ Pakutoma utongi bwace

bukhaphatanidza Babeli, Ereki, Akadi na kuKalne, mudziko la Sineya. ¹¹ Iye adacoka kudziko limweli aciyenda ku dziko la Asiriya, komweko adakamanga Ninive, Rehoboti-Ir na Kala, ¹² na Reseni mzinda ukulu omwe uli pakati pa Ninive na Kala. ¹³ Mijiraimu adabala aLudita, aAnamu, aLehabu, aNafutu, ¹⁴ aPatirusi, aKasilu omwe adabala aFilisti na aKafitorita.

¹⁵ Kenani adabereka Sidoni mwana wace wakuyamba na Heti, ¹⁶ Pomwe na aJebusi, aAmori, aGirigasi, ¹⁷ aHivi, aAriki, aSini, ¹⁸ aAravadi, aZemari na aHamati. Patsogolo pace madzinza ya aKenani yadabalalika. ¹⁹ Malire ya aKenani yakhayambira kuSodoma mpaka kuJerali kufikira kuGaza ndipo kucokera kumweko yakhayenda mpaka kuSodomu, Gomora, Adima na Zeboimu kufika ku Lasa.

²⁰ Wana wa Hamu mbawa, malingana na dzindza liwo na cirewedwe mumidzi na mumadziko mwawo.

²¹ Semu, mkulu mbale nkulu wa Jafeti, adabelekambo wana. Semu akhali kholo la wana wentse wa Eberi. ²² Wana wa Semu mbawa: Elamu, Asuri, Aripakisadi, Ludi na Aramu. ²³ Wana wa Aramu mbawa: Uzi, Hulu, Jetere na Masi. ²⁴ Aripakisadi adabereka Sala, ndipo umweyu adabereka Eberi. ²⁵ Kwa Eberi kudaberekedwa wana awiri: M'bodzi adacemerewa Peleji, thangwe panthawe ya moyo wace, dziko likhadagawika. M'bale wace adacemerewa Jokotani. ²⁶ Jokotani adabereka Alimodani, Selefí, Hazara-Maveti, Jera, ²⁷ Adoramu, Uzali, Dikila, ²⁸ Obala, Abimaele, Saba, ²⁹ Ofiri, Havila na Jobabu. Wentsenewa

akhali wana wa Jokotani. ³⁰ Ndipo adakhala kuyambira ku Mesa mpaka ku Sefari mumapiri ya kumabvadzuwa. ³¹ Bzizukulu bza Semu ni ibzi, malingana na madzinza na malewedwe yawo, mumidzi na mumadziko yawo.

³² Madzinza ya bzizukulu bza Nowa, malingana na mibadwe na mitundu yawo. Kucokera mwa iwo mbumba idabalalika catamala cigumula.

11

Gota la Baberi

¹ Mudzikolo lentse mukhana cirewedwe cibodzi basi, na kalewerewedwe kabodzi. ² Wantru watacoka kumabvadzuwa, adakafika kucigowa ca dziko la Sinara acikakhala kumweko. ³ Pamwepo adayamba kuuzana kuti: “Mbatiumbe njedwa tizitenthe bwino”. Njedwa adaziphatisira basa la minyala ndipo matope adayaphatisa basa pa mbuto ya argamassa. ⁴ Patsogolo pace adati: “Bwerani timange mzinda wathu, na gota lakufika kudzulu. Tikacita tenepo tin’dzakhala na mbiri, ndipo tin’dzabalalika lini padziko lapantsi”. ⁵ Tsono MBUYA adabuluka kudzawona mzinda na gota lomwe wantru akhamanga. ⁶ Ndipo MBUYA adati: “Iwo ni mbumba ibodzi ndipo ambalewa cirewedwe cibodzi. Ayamba kumanga ici. Tsapanopa palibe comwe cingadzawaletse bzomwe angatale kuti acite. ⁷ Bwerani tibuluke tikasiyanise cirewedwe cawo kuti waleke kubverana m’bodzi na m’bodzi”. ⁸ Tenepoyo MBUYA adabalalisa wantruwo padziko lentse la pantsi, ndipo iwo adaleka kumanga mzinda ule. ⁹ Ndipopo

mzindayo adaucemera kuti Babele, thangwe lakuti kumweko MBUYA adasiyanisa cirewedwe ca dziko lentse. Kuyambira pamwepo MBUYA adawabalalisa padziko lentse.

Dzindza la Semu

¹⁰ Iyi ndiyo mibadwo yakucokera kwa Semu: Patapita magole mawiri catamala cigumula, Semu akhana magole 100, adabereka mwana dzina lace Aripakisadi. ¹¹ Ndipo atabereka Arpakisadi, Semu adakhala na moyo magole 500, acibereka wana anango amuna na akazi.

¹² Aripakisadi pomwe adakwanisa magole 35, adabereka Sera. ¹³ Atabereka Sera, Arpakisadi adakhala na moyo magole 403, acibereka wana anango amuna na akazi.

¹⁴ Sera pomwe adakwanisa magole 30, adabereka Eberi. ¹⁵ Atabereka Eberi, Sera adakhala na moyo magole 403, acibereka wana anango amuna na akazi.

¹⁶ Eberi pomwe adakwanisa magole 34, adabereka Pelegi. ¹⁷ Atabereka Pelegi adakhala na moyo magole 430, acibereka wana anango amuna na akazi.

¹⁸ Pelegi pomwe adakwanisa magole 30, adabereka Reu. ¹⁹ Atabereka Reu, adakhala na moyo magole 209, acibereka wana anango amuna na akazi.

²⁰ Reu pomwe adakwanisa magole 32, adabereka Serugi. ²¹ Atabereka Serudi, adakhala na moyo magole 207, acibereka wana anango amuna na akazi.

²² Serugi pomwe adakwanisa magole 30, adabereka Nahori. ²³ Atabereka Nahori,

adakhala na moyo magole 200, acibereka wana anango amuna na akazi.

- ²⁴ Nahori pomwe adakwanisa magole 29, adabereka Tera. ²⁵ Atabereka Tera, adakhala na moyo magole 119, acibereka wana anango amuna na akazi.
²⁶ Tera pomwe adakwanisa magole 70, adabereka Abrahamu, Nahori na Harani.

Dzindza la Tera

²⁷ Uyu ni m'ndandanda wa dzindza la Tera: Tera adabereka Abrahamu, Nahori na Harani. Harani adabereka Loti. ²⁸ Harani adafera komwe adabadwira kukhacemerewa Uri, wa kuKaldeya. Pomwe iye adafa, pai wace akhana moyo. ²⁹ Abrahamu na Nahori adalowola. Abrahamu adalowola Sarai, ndipo Nahori adalowola Milika, mwana wa Harani, omwe akhali baba wa Milika na Isika. ³⁰ Tsono Sarai akhalibe wana, thangwe akhabala lini. ³¹ Ndipo Tera adatenga mwana wace Abrahamu na mzukulu wace Loti, mwana wa Harani, acitenga pomwe mulowola wace Sarai, mkazi wa mwana wace Abrahamu, ndipo adaguduka pabodzi, kucoka kumzinda wa Uri, wa kuKaldeya, kuyenda kudziko la Kenani. Tsono pomwe adafika kuHarani, adakhala kumweko. ³² Tera adakwanisa magole madzana mawiri na maxanu (205), adafa kuHarani.

12

Kucemerewa kwa Abrahamu

¹ MBUYA adauza Abrahamu kuti: "Coka kudziko lako, pakati pa abale wako na pabanja la baba wako, uyende kudziko lomwe nditi ndikulatize.

² “Iwe nin'dzakucita mbumba ikulu
ndipo nin'dzakudalisa.

Nin'dzacitisa mbiri dzina lako
ndipo iwe un'dzakhala daliso.

³ Nin'dzadalisa omwe an'kudalisa,
ndipo nin'dzatemberera omwe an'kutemberera.

Kucokera mwa iwe
mbumba yentse ya padziko
in'dzadalisidwa”.

⁴ Abrahamu adaguduka ninga momwe adalewa MBUYA, ndipo Loti adayenda naye. Abrahamu pomwe adacoka ku Harani, akhana magole makumi manomwe na maxanu (75). ⁵ Abrahamu adatenga mkazi wace Sarai na Loti mwana wa mng'ono wace na bzace bzentse bzomwe akhadakwanisa na akapolo omwe akhanawo kuHarani. Adaguduka ulendo bwa kuyenda kuKenani. Iwo adakafika kumweko. ⁶ Abrahamu adagwata na m'dzikolo mpaka pambuto ya muti wa More, ku Sekemu. Panthawe imweire aKenani yakhakhala m'dzikomo. ⁷ MBUYA adawoneka kuna Abrahamu, acimuza kuti: “Bzizukulu bzako nin'dzabzipasa dzikoli”. Pamwepo Abrahamu adamanga guwa la ntsembe la kutumbizira MBUYA omwe akhadawoneka kuna iye. ⁸ Ndipo adacoka pamwepo acifendera kumapiri ya kumabva-dzuwa ya kuBetele, komwe adamanga cikumbi pakati pa Betele kumadokero na Ai kumabva-dzuwa. Kumweko adamanga guwa la ntsembe la kutumbizira MBUYA, ndipo adacemera dzina la MBUYA. ⁹ Patsogolo pace Abrahamu adaguduka, aciyenda kucipande ca kuNegebu.

Abrahamu mu Ijipito

¹⁰ Mudziko lire mukhana njala, ndipo Abrahamu adayenda ku Ijipito kuti akakhale ntsiku zing'ono-ng'ono, thangwe njala ikhadakula. ¹¹ Pomwe akhafika ku Ijipito, adauza mkazi wace Sarai kuti: "Nin'dziwa cadidi kuti udadeka. ¹² Tsono aljipito angakakuwona an'kalewa kuti: 'Umweyu ni mkazi wace,' ndipo an'kandiphya, acikasiya iwe na moyo. ¹³ Ukawauze kuti ni nkhosve yangu, kucitira kuti akandiphate bwino mwa lifoi la iwe ndipo moyo wangu ukakoyeke kucokera mwa iwe". ¹⁴ Pomwe Abrahamu adafika mulijipito, aljipito adawona kuti Sara akhali mkazi wakudeka. ¹⁵ Pomwe adamuwona Akulu-akulu wa nyumba ya Falau, adamutumbiza patsogolo pa Falau ndipo iye adatengedwa aciyenda kunyumba kwa Falau. ¹⁶ Falau adamphata bwino Abrahamu thangwe la iye, ndipo Abrahamu adapasidwa mabira na ng'ombe, mabulu yacimuna na yacikazi, akapolo wacimuna na wacikazi, na ngamira. ¹⁷ Tsono MBUYA adapasa nyathwa kuna Falau na kuna akulu-akulu wa mnyumba yace na matenda yakugoswa, thangwe ra Sarai, mkazi wa Abrahamu. ¹⁸ Pamwepo Falau adacemera Abrahamu, acim'bvundza kuti: "N'ciyani wacitaci kuna ine? Thangwe ranyi ulibe kundiiza kuti umweyu ni mkazi wako? ¹⁹ Thangwe ranyi walewa kuti umweyu ni mpfumakazi yako, ndipopo ine ndikhadam'tenga kuti akhale mkazi wangu. Mkazi wako nguyo. Tenga ucoke!" ²⁰ Patsogolo pace Falau adauza akapolo wace kuti ampase bzakufunika paulendo, Abrahamu

aguduke na mkazi wace na bzentse bzomwe akhanabzo.

13

Kubwerera kwa Abrahamu kucokera kuIjipito

¹ Abrahamu adacoka na mkazi wace kuyenda kuNegebu na bzentse bzomwe akhanabzo, ndipo Loti adayenda naye pabodzi. ² Abrahamu akhadadala kwene-kwene, pa bzifuwo ngakhale pa parata na oro. ³ Iye adaguduka kuNegebu aciyenda kucipande ca kuBetele, acimbafamba mbuto na mbuto, mpaka adakafika pa mbuto ya pakati pa Betele na Ai komwe akhadamanga bzikumbi kalekale, ⁴ Ndipo komwe pa kuyambilira akhadamanga guwa. Pamwepo Abrahamu adacemera dzina la MBUYA. ⁵ Loti omwe akhali pabodzi na Abrahamu, akhana bzifuwo na bzikumbi bzacembo. ⁶ Ndipo bzikhakwanisika lini kuti awiriwo akhale cimbande cibodzi, thangwe ankhana bzinthu bzizinji mwa kuti mbuto yomwe akhali ikhakwana lini.

Kumwazana kwa Abrahamu na Loti

⁷ Na tenepo padawoneka kupolowana kwa amakabusa wa Abrahamu na wa Loti. Nthawe imweyo, aKenani na aferezi akhakhala mdzikomo. ⁸ Pamwepo Abrahamu adauza Loti kuti: “Paleke kuwoneka kupokana kwa ine na iwe, ayai kwa amakabusa wako na wangu. Thangwe mbubale bwathu caibo. ⁹ Kodi liri lini patsogolo pako dziko lentse? Mbatiyende timwazane. Penu iwe uniyenda ku mbali ya kumadzere ine niniyenda ku mbali ya kumadidi.

Penu uniyenda ya kumadidi ine niniyenda ya kumadzere". ¹⁰ Pamwepo Loti adanyang'ana adawona cigowa ca mkulo wa Jolodani, centse na nyontho wabwino mpaka kuZowari, cikhali ninga munda wa MBUYA, ninga dziko la Ijipito. Bzimwebzi bzidacitika MBUYA akanati kudzonga Sodoma na Gomora. ¹¹ Loti adasankhula cigowa centse ca Jolodani, ndipo adayenda kumphimpha ya kumabva-dzuwa. Tepoyo awiriwo adamwazana. ¹² Abrahamu adakhala mdziko la Kenani, tsono Loti adacinja bzikhumbi bzace acikakhala pambuto iri pafupi na Sodoma, pakati pa mizinda ya cigowa. ¹³ Tsono, wantru wa muSodoma akhali wakuipa na wakuphonyera MBUYA.

Mulungu adalangeza dziko la Kenani kuna Abrahamu

¹⁴ Pomwe Loti adamwazana na Abrahamu, MBUYA adauza Abrahamu kuti: "Kuyambira pomwe uli, nyang'ana kucipande ca kudzaulu, kunyantsi, kumabva-dzuwa na kumadokero. ¹⁵ Dziko lentse lomwe uli kuwonali, nin'dzapasa iwe pabodzi na bzizukulu bzako kwa kuyenda na kuyenda. ¹⁶ Nin'dzacitisa bzizukulu bzako kuti bziwande ninga pfumbi la pantsi. Bzicikwanisika kulewenga pfumbi la pantsi, bzingadzacitikembo kulewenga bzizukulu bzako. ¹⁷ Famba mudzikoli kuyambira kudzulu kuyenda kunyantsi, kumphimpha iyi na ina, thangwe Ine nin'dzapasa iwe". ¹⁸ Ndipo Abrahamu adafuluka, acikakhala pafupi na miti ya Mamre kuHebron, komwe adamangira MBUYA guwa la ntsembe.

14

Abrahamu adapulumusa Loti

¹ Pa magole yomwe yare, Anirafere, mambo wa kuSinari, Ariyoki, mambo wa kuElasari, Kedorilaomeri, mambo wa kuElamu na Tidali, mambo wa kuGoimi, ² adayenda kunkhondo ya kumenya na Bera, mambo wa kuSodoma, na Birisa, mambo wa kuGomora, na Sinabe mambo wa kuAdima, na Semeberi, mambo wa kuZeboimi na mambo wa kuBela, komwe ni Zowari. ³ Wentsenewa adatsonkhanisa acikunda wawo mucigowa ca Sidimi, komwe kuna nyanza ya Munyu. ⁴ Mumagole khumi na mawiri akhatumikira Kedorilaomeri, tsono pa gole khumi na lacitatu adam'sandulikira. ⁵ Pa gole khumi na lacinai, Kedorilaomere na azimambo omwe iye akhadaphatana nawo adakunda aRefaimu kuAsiteroti-Karanaimu, aZuzi kuHamu, na aEmi kuSave-Kiriyataimi, ⁶ na aHori kuyambira kumapiri ya Seiri, mpaka kuEli-Parani, pafupi na cidambo. ⁷ Patsogolo pace adabwerera ndipo adayenda kuEni-Misipati, komwe ni Kadesi, ndipo adapsokonyola dziko lentse la aAmaleki na la aAmori omwe akhakhala kuHazazomi-Tamari. ⁸ Pamwepo azimambo wa kuSodoma, Gomora, Adima, Žeboimi na Bela omwe ni Zowari, adayenda acikakhala mumbuto zakumenyanirana mucigowa ca Sidimi, ⁹ na Kedorilaomeri mambo wa kuElaa, na Tidali, mambo wa kuGoimi, na Aniraferi, mambo wa kuSineari, na Ariyoki, mambo wa kuElasari. Akhali azimambo anai akham'enyana na azimambo axanu. ¹⁰ Tsono, cigowa ca kuSidimi

cikhedadzala na micera ya matope ndipo pomwe azimambo wa kuSodoma na kuGomora adathawa, anango wa iwo adagwa mumicera ndipo winango adapulumikira mumapiri.

11 Wakukunda adatenga bzombo bzentse bza muSodoma na muGomora na phoso lawo lentse ndipo adaguduka. **12** Adatengambo Loti, m'zukulu wa Abrahamu, pabodzi na bzombo bzomwe iye akhanabzo, nakuti akhakhala muSodoma.

13 Tsuno m'bodzi omwe adapulumuka adabwera kuna Abrahamu acimuza bzentse, akhali muHebri omwe akhakhala pafupi na miti ya Manire, wa dzindza la aAmori. Manire na abale wace Esikolo na Aneri, akhali wakubverana na Abrahamu. **14** Pomwe Abrahamu adabva kuti m'bale wace waphatiwa ninga nyam'kawoko, adatsonkhanisa amuna madzana matatu na khumi na asere wakupfundzisidwa bza nkhondo, wakubadwa mumui mwace ndipo adacoka acitewera anyamadulanthaka mpaka ku Dani.

15 Adawamenya nthgawe ya usiku mu magulu, na tenepoyo adawakunda, aciwatewera mpaka ku Hoba, kudzaulu kwa Damasiko, **16** pamwepo adawatengera bzombo bzentse acibwerera nabzo pomwe ndipombo na Loti m'bale wace na bzace bzentse, akazi na anyam'kawoko anango.

Melekizedeki adadalisa Abrahamu

17 Abrahamu atabwerera kucokera pakukunda Kedorilaomere na azimambo omwe akhadaphatana na iye, mambo wa kuSodoma adayenda kukagumana naye kucigowa ca Save, comwe cimbacemeredwa cigowa ca Mambo. **18** Pamwepo Melekizedeki, mambo wa

kuSalemi ndipo baba wa ntsembe wa Mulungu Wakudzulu-dzulu, adabweresa pau na vinyu ¹⁹ Ndipo adadalisa Abrahamu, aciti: “Akhale wa kusimbidwa Abrahamu mwa Mulungu Wakudzulu-dzulu, Mulengi wa kudzulu na dziko la pantsi. ²⁰ Ndipo akhale wa kusimbiwe Mulungu akudzulu-dzulu, womwe adapereka anyamaduranthaka wako m'manja mwako”. Ndipo Abrahamu adapereka cakhumi ca bzentse. ²¹ Tsono mambo wa kuSodoma adauza Abrahamu kuti: “Ndipase wantru ndipo bzinthu bzisale kuna iwe”*. ²² Ndipo Abrahamu adatawira, aciti: “Ndiri kuplicira pamaso pa MBUYA, Mulungu wakudzulu-dzulu, omwe ni mwenekeciro wa kudzulu na dziko la pantsi, ²³ ndinilumbira kuti nin'dzatenga lini bzentse bzomwe ni bzako, ngakhale usalu, ngakhale cingwe xango, kuti udzaleke kulewa kuti: ‘Ine ndidadaza Abrahamu.’ ²⁴ Palibe comwe nin'funa, kupambula bzomwe alumbwana adadya na cipande comwe ni ca Anere, Esikolo na Manire, omwe adandiperekeza. Iwo atambire cipande cawo”.

15

Cipangano ca Mulungu na Abrahamu

¹ Bzatapita bzimwebzi, MBUYA adalewa kuna Abrahamu m'maso-mphenya, adamuuza kuti: “Leka mantha Abrahamu, Ine ndine m'khocherereri wako. Mabaibai yako yan'dzakhala makulu”. ² Tsono Abrahamu adabvundza kuti: “MBUYA Mulungu, mundipasanyi, pakuti ine ndiribe wana ndipo wakupita pambuto

* **14:21** Anere this is the area

yangu ni Eliezere wa kuDamasiko? ³ Ndipo adapitiriza kulewa, adati: Imwe mulibe kundipasa mwana na m'bodziyo, na tenepo m'bodzi wa akapolo wa nyumba yangu ndiye an'dzakhala pa mbuto yangu". ⁴ Pamwepo MBUYA adamutawira aciti: "Wakudzakhala pa mbuto yako ndiye lini umweyu. Mwana wa kubelekewa na iwe caiye ndiye an'dzakhala pa mbuto yako". ⁵ Pamwepo adam'cosa panja acimuza kuti: "Nyang'ana kudzulu ndipo lewenga nyenyezi penu un'kwanisa. Ndipo adapitiririza adati: Tenepa ndibzo bzin'dzacita bzizukulu bzako". ⁶ Abrahamu adakhulupirira MBUYA, ndipo bzimwebzi bzidacitisa kuti ngwakulungama. ⁷ Adamuuza pomwe kuti: "Ine ndine MBUYA, omwe ndidakucosa kuUri ku aKalidi, kuti ndikupase dziko lino likhale lako". ⁸ Abrahamu adabvundza kuti: "Nandi MBUYA Mulungu, nin'dzadziwa tani kuti nin'dzalipasidwa?" ⁹ MBUYA adatawira kuti: "Ndibweresere kamwana ka ng'ombe, mbuzi ibodzi na bira, bzentse bza magole matatu, ndipombo mwana wa njiwa m'bodzi na mwana wa nkhangaiwa m'bodzi". ¹⁰ Abrahamu adabweresa nyama zentsenezo, adazigwata pakati. Ndipo adazilonga mwa kunyanisana. Tsono mbalame alibe kuzigwata. ¹¹ Nyenganyenga zidayamba kumbambutha pa nyama, tsono Abrahamu adazithamangisa. ¹² Pomwe dzuwa likhamira, Abrahamu adaphatidwa na tulo ninga adafa, ndipo padacita mdima kwene-kwene, wakupassa mantha. ¹³ Pamwepo MBUYA adamuuza kuti: "Dziwa kuti bzizukulu bzako

bzin'dzakhala anyakudza mudziko lomwe ndawo lini, ndipo bzin'dzakhala pomwe anyagrinya bzicidzaboneresedwa kwa magole madzana manai. ¹⁴ Tsono Ine nin'dzapasa nyanthwa dziko lomwe an'dzatumikira ninga anyagrinya ndipo bzatamala bzentsenebzi, an'dzacoka na cuma cizinji. ¹⁵ Ndipo iwe un'dzayenda mwa ufulu kuna makolo yako. Un'dzakaikhidwa watakalamibilatu. ¹⁶ Pa m'badwo wacinai bzizukulu bzako bzin'dzabwerera pomwe kuno, thangwe kuipa kwa aAmori kukanati kufika pakukwanira". ¹⁷ Pomwe duwa lidamira, kucita mdima, ndipo padawoneka fogareiro ya utsi na mtsatso ukhagaka, udapita na pakati pa nyama zakugwatidwa zire. ¹⁸ Ntsiku imweyo MBUYA adacita cipangano na Abrahamu, aciti: ndapasa bzizukulu bzako dzikoli, kuyambira kumkulo wa kuIjipito mpaka kumkulo ukulu Eufurate. ¹⁹ Dziko la aKeni, la aKenezi, la aKadimoni, ²⁰ la aHiti, la aFerezi, la aRefaini, ²¹ la aAmori, la aKenani, la ajirigazi na la aJebuzi.

16

Kubadwa kwa Jumaere

¹ Tsono, Sarai mkazi wa Abrahamu, alibe kum'balira mwana. Ndipo akhana kapolo wacikazi wa kuIjipito, akhacemeredwa Hagari, ² Sarai adaiza Abrahamu kuti: "Pakuti MBUYA adandiletsa kubala wana, tenga kapolo wangu, pinango ine ningakhale na mbumba kucokera kuna iye?" Abrahamu adabvuma mafala ya Sarai. ³ Pomwe bzidacitika bzimwebzi, yakhadakwana magole khumi yakuti mamuna wace Abrahamu

akhakhala muKanani. Ndiyo nthawe yomwe Sarai mkazi wace, adam' pasa kapolo wace wa kulijipito Hagari. ⁴ Iye adatenga Hagari acikhala naye ndipo adatenga pathupi. Pomwe adawona kuti ana pathupi, adayamba kunyoza Sarai. ⁵ Pamwepo Sarai adauza Abrahamu kuti: "Kunyozedwa komwe ndiri kucitidwa ni thangwe la iwepo ndiwepo. Ndidadapereka kapolo wangu m'manja mwako, ndipo tsapano pomwe adziwa kuti ana pathupi, alikundinyoza. MBUYA akhale mutongi wa ine na iwe". ⁶ Abrahamu adatawira Sara kuti: "Kapolo wako ali mmanja mwako. Cita bzomwe ungafune kuna naye". Na tenepo, Sarai adayamba kum'boneresa Hagari, mpaka kuthawa.

⁷ Ndipo anju wa MBUYA adagumana Hagari pamcera mucidambo, panjira ya kuyenda kuSuri.

⁸ Ndipo idam'bundza kuti: "Hagari, kapolo wa Sarai, kodi uli kucoka kuponi? Uli kuyenda kuponi?" Iye adatawira kuti: "Ndiri kuthawa Sarai". ⁹ Pamwepo anju wa MBUYA adamuuza kuti: "Bwerera kuna Sara ndipo ukabzicepese kuna iye". ¹⁰ Anju ya MBUYA idamuza pomwe kuti: "Nin'dzawandisa bzizukulu bzako, mwakuti palibe omwe an'dzakwanisa kulewenga".

¹¹ Pakupitiriza na mafala, anju wa MBUYA adati: "Iwe unapathupi ndipo un'dzakhala na mwana wacimuna,

omwe un'dzapasa dzina lakuti Jumaere,
thangwe MBUYA wabva kubonera kwako.

¹² Iye an'dzakhala ninga bulu wamthengo,
boko lace lin'dzawengana na wetse ndipo
manja ya wentse yan'dzawengana naye.

An'dzakhala acimbawengana na abale wace wentse".

¹³ Tsono Hagari adapasa dzina Mulungu, omwe adalewa naye, lakuti: "Imwe ndimwe Mulungu wakundiwona," nakuti adati: "Pano ndamuwona iye omwe ambandinyang'ana". ¹⁴ Ni thangwe race, mcera wa pakati pa Kadesi na Beredi ule, wantru wambacemera kuti Mcera wa Wamoyo wakundiwona. ¹⁵ Na tenepo Hagari adam'balira Abrahamu mwana wa mwamuna, acimucemera dzina lakuti Jumaere. ¹⁶ Panthawe imweyo, Abrahamu akhadafika magole makumi masere na matanthatu.

17

Cizindikiro ca phangano la cipiciro

¹ Pomwe Abrahamu akhana magole makumi mapfemba na mapfemba (99), Mulungu adamuwonekera acimuza kuti: "Ine ndine Mulungu wa mphambvu zentse. Na tenepo, umbakhale pamaso pangu, ndipo umbakhale wakucena. ² Ndin'dzacita nawe phangano la cipiciro, ndin'dzakupasa bzizukulu bzizinji".

³ Pamwepo Abrahamu adagodama acitsulima, ndipo Mulungu adati: ⁴ "Phangano lomwe ndin'dzacita na iwe ndiri: Ndin'kulonjeza kuti un'dzakhala kholo la wantru wa madzindza mazinji. ⁵ Dzina lako lin'dzacemerewa lini pomwe Abrahamu, tsono kuti Abrahamu. Limweri ndiro dzina lako, thangwe ndiri kukusandusa kholo la wantru wa madzindza mazinji. ⁶ Ndin'dzakupasa bzizukulu bzizinji, pomwe bzinango mwa ibzo bzin'dzakhala

azimambo. Un'dzakhala na bzizukulu bzizinji na tenepo bzin'dzakhala madzindza makulu. ⁷ Phangano languli ndin'dzaliikha pakati pa ine na iwe na bzizukulu bzako mtsogolo muno, pomwe lin'dzakhala phangano lakusaya kumala. Ine ndin'dzakhala Mulungu wako na Mulungu wa bzizukulu bzako. ⁸ Dziko lomwe uli kukhala ninga mulendo lino, ndin'dzakupasa iwe na bzizukulu bzako. Dziko lentse la Kenani lin'dzakhala la bzizukulu bzako kuyenda na kuyenda, ndipo ine Ndin'dzakhala Mulungu wawo".

⁹ Mulungu adauza pomwe Abrahamu kuti: "Iwembo un'funika kuti utawire kukoya phangano langu, pabodzi na bzizukulu bzako bzamtsogolo. ¹⁰ Iwe pabodzi na bzizukulu bzako, mun'funika kukoya phangano iri, lakuti mwana wacimuna ali-yentse pakati pa imwe ambagwatidwe. ¹¹ Kutomera tsapano lino mumbagwatidwe. Cimweci cin'dzakhala cizindikiro ca phangano pakati pa ine na imwe. ¹² Mwana wacimuna ali-yentse, angakwanisa ntsiku zisere, mumbagwate. Mumbagwate mwamuna ali-yentse pamibadwo yanu yentse, wakubadwa mmwemo ayai nyankhoda, omwe ni dzindza lini lanu, mudacita kugula kuna mulendo. ¹³ Ncadidi, ali-yentse mbagwatidwe, cimweci cin'dzakhala cizindikiro pamathupi yanu, cakuwonesa kuti phangano langu na imwe ndakuyenda na kuyenda. ¹⁴ Munthu wacimuna omwe an'dzagwatiwa lini, an'dzacosewa pakati pa wan thu wa dzindza lace, thangwe alibe kukoya phangano langu".

¹⁵ Patsogolo pace, Mulungu adauza

Abrahamu kuti: “Mkazi wako un'dzamucemera lini pomwe kuti Sarai. Kuyambira lero, un'dzam'cemera dzina lakuti Sara. ¹⁶ Thangwe ine ndin'dzam'dalisa, acidzakubalira mwana wa mwamuna. Ndin'dzam'dalisa pomwe acidzakhala mai wa madzindza ya wan thu. Pakati pa bzizukulu bzace pan'dzacoka azimambo”.

¹⁷ Pamwepo Abrahamu adagodama pantsi. Adayamba kuseka, aciti: “Nandi, mwamuna wakuti ana dzana la magole, angabereke pomwe? Nayembo Sara, omwe ana magole makumi mapfemba, angabale pomwe?” ¹⁸ Na tenepo, Abrahamu adauza Mulungu kuti: “Ndiri kukumbirani kuti mundondidalisira Jumaereyu”.

¹⁹ Tsono Mulungu adati: “Ayai, na mkazi wako umweyu Sara an'dzakubalira mwana wa mwamuna omwe un'dzam'pasa dzina lakuti Isaki. Ine ndin'dzacita phanganano na iye ndipombo na bzizukulu bzace, ndipo phanganolo lin'dzakhala lakuyenda na kuyenda. ²⁰ Tsono pakulewa bza Jumaere, ndin'dzam'dalisa, ndin'dzam'pasa pomwe wana azinji pabodzi na bzizukulu. An'dzakhala baba wa azimambo khumi na awiri, ndipo bzizukulu bzace bzin'dzakhala dzindza likulu. ²¹ Tsono ndin'dzacita phanganano na mwana wako Isaki, omwe an'dzabadwa na Sara panyengo ninga imweino, pagole la mangwana”. ²² Pomwe Mulungu adamala kulewa, adam'siya pamwepo Abrahamu.

²³ Ntsiku imweyo, Abrahamu adakumbukira bzomwe Mulungu akhadamuza, ndipo adatenga

mwana wace Jumaere pabodzi na anyankhoda wentse omwe mbakubalidwa mmmwemo na wakucita kugula, tingalewe kuti amuna wentse m'banja mwace, aciwagwata khanda la kumaso. ²⁴ Abrahamu pomwe adagwatidwa, akhadakwanisa magole makumi mapfemba na mapfemba. ²⁵ Mwana wace Jumaere, pomwe adagwatidwa, akhana magole khumi na matatu (13). ²⁶ Pantsiku imweyo, Abrahamu na mwana wace Jumaere adagwatidwa, ²⁷ pabodzi na wantru wacimuna wentse, wakubalidwa m'banja mwace ndipombo anango omwe akhali wakugula kwa alendo, wentsenewo adagwatidwa pabodzi na iye.

18

Kuwonekera kwa anju zitatu kwa Abrahamu

¹ Mulungu adawonekera kwa Abrahamu mumiti ikulu ya Mamure. Pomwe akhadakhala pamsuwo pa cikumbi cace, nthawe ya masikati kukhatentha, ² mwadzidzidzi adandowona wantru atatu akhadaima na patali. Pomwe adandowawona, adanyamuka mwakamkulumize kukawatambira. Adagodama acitsulima, ³ aciti: “Mbuya wangu, penu ndawona nkhombo pamaso pa imwe, ndiri kukukumbirani kuti muleke kupidirira pamui pa kapolo wanu. ⁴ Nditenge madzi mutsuke ndzayo. Mungadabakapuma patsinde la muti pano. ⁵ Ine tsapano ndikatenge cakudya, kuti mungadya muwone mphambvu zakupitirira na ulendo bwanu. Mwabwera panyumba pangu pano, na terepo ndin'funika kukutumikirani”.

Wanthu wale adatawira kuti: "Mpsabwino, ucite ninga momwe waleweramo".

⁶ Abrahamu adapita mwakamkulumize mucikumbi, aciuza Sara kuti: "Utenge mwakamkulumize ntsengwa zitatu za ufa bwabwino, ubumunye ukonze pau". ⁷ Pamwepo Abrahamu adathamanga, acikatenga mphulu yakunenepa, acipereka kwa kapolo wace kuti akondze mwakamkulumize. ⁸ Ndipo adatenga mkaka wakukhota na wakusaya kukhota na nyama yakukondza kale ire aciwapasa bzentseebzo. Pomwe wantruwo akhadya, patsinde la muti pale, iye adakhala pambali.

⁹ Tsono wantru wale adabvundza Abrahamu kuti: "Kodi mkazi wako Sara, ali kuponi?" Abrahamu adatawira kuti: "Ali mucikumbimu". ¹⁰ M'bodzi wa iwo adati: "Ndiri kukupicira kuti pakapita minyezi mipfemba ndin'dzabwera pomwe, ndipo mkazi wako an'dzakhala ana mwana wa mwamuna". Sara akhandozbzibva ali kuseri kwa msuwo wa cikumbi. ¹¹ Abrahamu pabodzi na Sara wakhadakalamba, ndipo nthawe imweyo Sara akhadaleka kale kusamba. ¹² Na terepo Sara adandoseka, acimbati, "Ha, ninga momwe ndakalambire ine muno, pomwembo mwamuna wangu ngwakukalambiratu, kodi bzingakwanisike kuti ningafatse na mwamuna wangu?"

¹³ MBUYA adabvundza Abrahamu kuti: "Thangwe ranyi Sara akhaseka acimbalewa kuti: 'Ine ninga momwe ndakalambiramu, bzingacitike tani kuti ndikhale na mwana?' ¹⁴ Kodi ciripo cinango cakuti cingatazike na

MBUYA? Tsono panthawe yace, ndin'dzacita cadidi bzomwe ndapicirabzi, ndipo Sara an'dzakhala na mwana wacimuna".¹⁵ Pamwepo Sara adalamba, thangwe ra mantha, adati: "Ndiribe kuseka". Tsono iye adati: "Cadidi, udaseka".

Abrahamu akumbirira Sodoma

¹⁶ Ndipo wantru wale adacoka, acikafika pambuto pomwe pakhawonekera Sodoma. Abrahamu adayenda nawo pabodzi, aciwalatiza njira.¹⁷ Ndipo MBUYA adalewa mwa iye yekha kuti: "Abrahamuyu ndin'm'bisira lini comwe ndiri kufuna kucita".¹⁸ Bzizukulu bzace bzin'dzakhala dzindza likulu la mphambvu. Ndipo madzindza yentse ya pantsi yan'dzadalisidwa thangwe ra iye.¹⁹ Ndam'sankhula umweyu kuti alamulire wana wace na mabanja yace ya kutsogolo kuno kuti ambadzandibvere, pakuteweza Mtemo na kulunguma. Na tenepo ndin'dzacita bzentse bzomwe ndidam'picira".

²⁰ Tsono MBUYA adauza Abrahamu kuti: "Pana bzakuphonyeka bzakugosva na kufuna kwa Sodoma na Gomora. Bzakuipa bzawo n'bziri kuwanda kwene-kwene".²¹ Na tenepo, ndiri kuyenda kumweko ndikawone penu kuphonya komwe ndabvako n'cadidi. Penu ni terepoyo lini, ndin'dzadziwa".

²² Wantru wale adacoka, aciyenda kuSodoma, tsono Abrahamu adasala akhali patsogolo pa MBUYA.²³ Pamwepo Abrahamu adafendera kuna Mulungu, acim'bvundza kuti: "Nandi imwe mun'dzadzonga wantru wakuteweza Mtemo wanu pabodzi na wakuphonya?²⁴ Kodi

pacikhala na wanhu wakulungama makumi maxanu mumzindamo, mungadzonge basi mzinda wentse? Kodi mungadzauleke lini kuti mukoye wanhu makumi maxanu wakulungama wale? ²⁵ Cadidi, mun'dzadzonga lini wanhu wakulungama pabodzi na wakuphonya. Bzimwebzi mungabzicite lini. Mungadabzicita bzimwebzi, mpsino wanhu wakulungama acimbapasiwa cirango pabodzi na wakuphonya. Kutali-tali caiko, imwe mungacite lini bzimwebzi! Kodi Mtongi wa dziko lentse, angasaye cirungamo?”

²⁶ MBUYA adatawira kuti: “Ndiciwona wanhu makumi maxanu wakulungama muSodoma, ndin'dzaudzonga lini mzinda wentsenewo, thangwe ra wanhu wamwewo”. ²⁷ Abrahamu adalewa pomwe aciti: “Ndaphata minyendo, ndalimba m'tima pakulewa-lewa na imwe terepayu, Mbuya. Ine-pano ndine lini cinthu kuna imwe. ²⁸ Kodi pa wanhu makumi maxanuwa wacipereweza waxanu, mungacite tani? Mungaudzonge mzindawo na thangwe rakuti apereweza axanu?” Mulungu adatawira aciti: “Ndikagumana wanhu wakulungama makumi manai na axanu, ndingadzaudzonge lini mzindawo”.

²⁹ Abrahamu adabvundza pomwe kuti: “Kodi paciwoneka wakulungama makumi manai yokha?” Mulungu adatawira kuti: “Ndingagumana wanhu makumi manai, ndingaudzonge lini”. ³⁰ Pamwepo Abrahamu adati: “Ndaphata minyendo yanu, lekani kuwawidwa m'tima, Mbuya, tsapano lino

ndin'bvundza pomwe. Kodi mungagumana wantru wakulungama makumi matatu (30)?" MBUYA adati: "Ndingagumana wantru makumi matatu, ndingaudzonge lini".

³¹ Pamwepo Abrahamu adati: "Ndalimba m'tima kuna imwe, mundilekerere kulimba m'tima terepayu pakulewa-lewa na imwe, Mbuya. Kodi mucigumana wakulungama makumi mawiri?" MBUYA adati: "Ndingagumana wantru makumi mawiri wakulungama, ndingaudzonge lini mzindawo". ³² Abrahamu adati: "Ndaphata minyendo, lekani kukalipa nande Mbuya, tsono ndirewe kabodzi kokha. Kodi mucigumana khumi wokha?" Pamwepombo MBUYA adati: "Ndicigumana wakulungama khumi, ndingadzaudzonge lini mzindawo".

³³ Pomwe MBUYA adamala kulewa na Abrahamu, adacoka pam'pale, Abrahamuyo adabwera kumbuto kwace.

19

Kuphonya kwa wantru wa kuSodoma

¹ Kwatadoka, anju ziwiri zidapita muSodoma, Loti akhadakhala pafupi na cipata ca mumzindamo. Tsono Lotiyo, pomwe adaziwona, adaimirira aciyenda kukazitambira. Adagodama aciti: ² "Ndaphata minyendo, azimbuya wangu, tiyendeni mukafike kunyumba, mukatsuke ndzayo na kukagona kumweko. Mangwana kungacena, mun'dzakwanisa kuitiriza na ulendo bwanu". Tsono iwo adatawira kuti: "Ayai, ife tin'gona panja mumzindamo muno". ³ Iye

adapitiriza na kuwakumbira, patsogolo pace iwo adabvuma, waciyenda kunyumba kwace. Ndipo iye adawacitira uzokoto. Adawaphikira pau yakusaya cakufufumisa aciwakondzera cakudya cakukoma kwene-kwene, wanhuwo adadya.

⁴ Alendowo akhanati kugona, wanhu wentse wacimuna wa mumzindamo, alumbwana na nkhalamba, adadzazungulira nyumbayo.

⁵ Adacemera Loti wacim'bvundza kuti: “Nandi wanhu wabwera usiku buno wale, wali kuponi? Wabutse, wabwere kuno kuti tigone nawo”.

⁶ Loti adabula panja, acifunga msuwo. ⁷ Ndipo adawakumbira kuti: “Imwe axamwali wangu, lekani kucita bzimwebzi, thangwe n'kuphonya kwene-kwene. ⁸ Wonani, ine ndina wana wacikazi awiri, madende, akanati kudziwa mwamuna. Ndingaleke kukupasani wana amwewa kuti mucite nawo bzomwe mun'funa. Ndipo alendowa, lekani kuwacita cinthu cirlcentse, thangwe mbalendo wangu, ndipo ndin'funika kuwakhongobza”.

⁹ Tsono iwo adati: “Coka apa, nyakudza iwe! Ndiwe yani, iwe, kuti ungatiwuze bzakuti ticite? Ife-pano tin'kuboneresa kwene-kwene kuposa wamwewale”. Na tenepo adam'gwinya, acifendera kuti wakachole msuwo. ¹⁰ Tsono amuna awiri akhali nyumba wale, adam'pfuira nyumba Loti, wacifunga msuwo. ¹¹ Patsogolo pace, adawacitisa khungu wanhu wentse wakhadaima panja, alumbwana na nkhalamba kubodzi, na tenepo alibe kukwanisa pomwe kuwona msuwo.

¹² Amuna awiri wale adabvundza Loti kuti: “Kodi alipo winango ali-yentse omwe uli naye

kuno? Tenga wana wako wacimuna na wacikazi, na akuwasa wako na winango ali-yentse wacibale omwe ali mumzinda muno, mucoke,¹³ thangwe ife tin'funa kudzonga mbuto ino. Mulungu awona bzakuipa bzentse bzomwe wali kucita wantru an'khala mumzinda muno, ndipo ife tatumwa kuti tiudzonge mzindayu".¹⁴ Pamwepo Loti adayenda kwa akuwasa wace omwe akhafuna kulowola wana wacewo, aciwauza kuti: "Kulumizani, mbaticoke kuno, thangwe yasala nthawe ing'ono kuti Mulungu adzonge mbuto ino". Tsono iwo akhandokumbuka kuti ni thabwala za pezi.

¹⁵ Macibese mwace, anju zire zidayeza kumukulumizisa Loti, zicimbamuza kuti: "Kulumiza! Iwepo na mkazi wako na wana wako wacikazi awiri, mucoke muyende kunja kwa mzinda, kuti mupulumuse moyo wanu, pomwe mzinda uno uli kufuna kudzongewa".

¹⁶ Ndipo Loti akhacedwa, tsono Mulungu adamubvera ntsisi. Na tenepo wantruwo adatenga Loti, mkazi wace na wana wace awiri wale, pakuwaphata paboko, aciwacosa kunja kwa mzindawo, acikawasiya kumweko.

¹⁷ Adandokuwacosa kunja kwa mzindawo, ibodzi ya anju zire idati, "Thamangani, mupulumuse moyo wanu. Lekani kuceuka m'mbuoyo, pomwe lekani kuima mcigowamo. Thawirani kumapiri kuti mungaphewe".

¹⁸ Ndipo Loti adam'tawira kuti: "Ayai, azimbuya wangu, lekani kucita terepo.

¹⁹ Mwandicitira nkhombo pakupulumusa moyo wangu, tsono mapiri yale yali patali kwene-kwene. Kudzongeka kwa mbuto ino komwe

mwalewa kun'citika ine ndikanati kufika kumapiri kule, ndipo ndinifa.²⁰ Pang'ambo pale pana kamzinda kang'ono. Pam'pale mphafupi, ndingakwanise kukafika. Mungandileke ndicikafika kum'kule. Nkhang'ono kwene-kwene, tsono ndin'kwanisa kupulumukira kum'kule".²¹ Munthuyo adatawira kuti: "Bzimwebzo ndabvuma. Kamzinda kom'kale ndin'kadzonga lini.²² Kulumiza! Thamanga! Ndin'cita lini cirecentse mpaka iwe urike kum'kule". Na terepoyo Loti adathamanga, acikafika pamzinda pale. Thangwe race, kamzinda kale kan'cemeredwa Zowari.

Kupfudziwa kwa mizinda wa Sodoma na Gomora

²³ Pomwe duwa likhacoka, Loti akhadafika kale kuZowari. ²⁴ Ndipo Mulungu adagwesa moto ninga wa pacipala padzaulu pa Sodoma na Gomora. ²⁵ Na tenepoyo, adapfudziratu mizinda imweire, pabodzi na cigowa centse na wantru wentse mcigowamo, kuphataniza na bzakumera bzentse bza mdzikomo. ²⁶ Tsono mkazi wa Loti adaceuka m'mbuyo, pamwepo adasanduka mwala wa munyu. ²⁷ Mangwana yanzzace, macibese-bese, Abrahamu adathamangira kumbuto ire komwe adaimirira patsogolo pa Mulungu. ²⁸ Adanyang'ana kumizinda ya Sodoma na Gomora na cigowa cire. Ndipo adandowona utsi uli tolo-tolo kucoka kucigowa kule ninga utsi wakucoka m'ng'anju ya moto. ²⁹ Na tenepo, pomwe Mulungu akhapfudza mizinda ya cigowa, adakumbukira pembero la Abrahamu,

ndipo adapulumusa Loti kukudzongeka komwe kudasakaza mizinda ire yomwe Loti akhakhala.

Kuyamba kwa dzindza la aMowabu na aAmoni

³⁰ Nakuti Loti akhagopa kukhala kuZowari, iye pabodzi na wana awiriwo, adapita kudzikola mapiri, wentsenewo adakakhala kuphangalibodzi. ³¹ Mwana wace mkulu adauza mng'ono kuti: “Baba wathuwa wali kukalamba tsapano, ndipo palibe munthu na m'bodziyo omwe wakuti angatilowole padzikolo lino, kuti tibereke wana ninga momwe bzimbacitikira padzikola pantsi. ³² Mbatiwaledzerese baba wathuwa kuti wagone na ife, kuti dzindza lireke kumala”. ³³ Na tenepo, usiku umwewo wana adam'pasa vinyu baba wawo. Pomwe adacita terepo, mwana mkulu adagona na baba wace. Pamwepo babayo akhadaledzera kwene-kwene, na tenepo alibe kudziwa bzomwe bzidacitika. ³⁴ Mangwana yandzace, mwana mkuluyo adauza mng'ono wace kuti: “Ine dzulo ndidagona na baba. Mbatiwaledzerese pomwe kuti iwembo ugone nawo, kucitira kuti dzindza lireke kumala”. ³⁵ Na tenepo usiku umwewo, adamuledzeresa, ndipo mwana mng'onoyo adagona na baba wace. Nthawe imweyombo baba waceyo akhadaledzera, na terepo alibe kudziwa bzomwe bzidacitika.

³⁶ Na msambo umweyu, wana wentse awiri wa Loti, adatenga pathupi pa baba wawo. ³⁷ Mwana mkulu ule adabereka mwana wacimuna, acim'pasa dzina lakuti Mowabu. Umweyu ndilo kholo la aMowabu wentse. ³⁸ Mng'ono

waceyo nayembo adabereka mwana wacimuna, acim'pasa dzina lakuti Benami. Umweyu ndilo kholo la aAmoni.

20

Abrahamu na Abimeleki

¹ Abrahamu adacoka kuMamure kule aciyenda kuNegebu (cigawo ca kunyantsi kwa Kenani). Adakakhala pakati pa mzinda wa Kadesi na dziko la Suri, wacidzakakhala kudziko la Gerari. ² Kumweko adauza wantru kuti: “Sarayu ni mpfumakazi yangu”. Na tenepo Abimeleki, mambo wa kuGerari, adam'tenga Sarayo. ³ Ndipo Mulungu adamuwonekera usiku mukulota aciti: “Unifatu iwe, thangwe mkazi omwe watengayo ngwakulowodwa kale”. ⁴ Tsono Abimeleki akhanati kum'khuya mkaziyo, na tenepo adati: “Mbuya, cadidi mungaphe muntru wakusaya kuphonya? ⁵ Abrahamu pomwe adandiuzza adati: ‘Ni mpfumakazi yangu’, iyembo mwenekeaciro akhati, ‘Ni nkhosve yangu’. Ine pomwe ndidacita bzimwebzi, m'tima wangu ulibe kundigaza, pomwe ndiribe kuphonya”.

⁶ Mulungu adam'tawira mukulota mmwemo kuti: “Inde, ndin'dziwa kuti pomwe udacita bzimwebzo, m'tima wako ulibe kugaza. Na tenepoyo, ndidakuletsa ndine kuhuya mkaziyo, kuti uleke kundiphonyera. ⁷ Tsono upereke mkazi umweyo kwa mwamuna wace. Mwamunayo ni mpolofita, ndipo iye an'dzakupemberera kuti uleke kufa. Tsono ukaleka kum'pereka, udziwe kuti cadidi un'dzafa, iwepo na banja lako lentse”.

⁸ Mangwana yandzace, macibese-bese, Abimeleki adacemera akapolo wace wentse aciwauza bzentse bzire, tsono wantruwo adacita mantha kwene-kwene. ⁹ Pamwepo Abimeleki adacemera Abrahamu acim'bvundza kuti: "Waticita tani? Kodi ine ndakuphonyera ciyani, kuti iwe un'diputire cirango ca terepayu, ine na wentse wa muumambo bwangu? Bzomwe wacitabzi mpsakufunika lini. ¹⁰ Thangwe ranyi wacita bzimwebzi?"

¹¹ Abrahamu adatawira kuti: "Ndikhakumbuka kuti kuno kulibe na m'bodziyo wakugopa Mulungu, ndipo wangadandipha wacitenga mkazi wanguyu. ¹² Tsono n'cadidi umweyu ni mpfumakazi yangu, thangwe ni mwana wa baba wangu, tsono ngwakubadwa lini na mai wangu, ine ndidamulowola. ¹³ Na terepo, pomwe Mulungu adanditura kucokera kunyumba kwa baba wangu, kuti ndiyende kumadziko ya cirendo, ndidamuza mkazi wanguyu kuti: 'Uku ndiko kundikomera m'tima komwe udzandicitire ine, pakuza ali-yentse kuti ndine nkhosve yako, kuli-kwentse komwe tiniyenda.'

¹⁴ Tsono Abimeleki adabwezera Sara kwa Abrahamu, ndipo nthawe imweyo adam'pasa mabira, ng'ombe na anyankhoda wacimuna na wacikazi. ¹⁵ Ndipo Abimeleki adati: "Dziko lentseneri ndangu, ungakwanise kukhala kuli-kwentse un'funa". ¹⁶ Ndipo kwa Sara adati: "Nkhosve yakoyi ndiri kuipasa kobiri za ndzayaya zicena culu cibodzi, kuti cikhale ninga mboni kwa wentse omwe ali nawewa kuti iwe ndiwe wakusaya kuphonya".

¹⁷ Pamwepo Abrahamu adapemberera Abimeleki, ndipo Mulungu adam'ciza. Aciciza pomwe mkazi wace pabodzi na akapolo wace wacikazi, kuti wentsenewo wakwanise kubala. ¹⁸ Thangwe ra Sara, mkazi wa Abrahamu, MBUYA akhadawafunga nthumbo akazi wentse wa banja la Abimeleki.

21

Kubaliwa kwa Isaki

¹ MBUYA adam'komera m'tima Sara, acimucitira bzomwe akhadamulonjeza. ² Na terepoyo Sara adatenga pathupi, acim'balira mwana wacimuna Abrahamu. Nthawe imweyo, Abrahamuyo akhali nkhalamba. Mwana umweyo adabadwa panthawe caiyo-iyo yomwe Mulungu akhadalewa. ³ Ndipo mwana wa Abrahamu, omwe Sara adam'balirayo, Abrahamu adam'pasa dzina lakuti Isaki. ⁴ Pomwe mwanayo adakwanisa ntsiku zisere, Abrahamu adamugwata, ninga momwe Mulungu adamulamulira. ⁵ Abrahamu akhana magole dzana, pomwe Isakiyo adabadwa.

⁶ Tsono Sara adati: "Mulungu wandikondweresa na kundisekesa. Ali-yentse omwe angadzabve bzimwebzi, an'dzakondwera nande". ⁷ Ndipo adati: "Angadadziwa mbani kuti Sara angayamwise mwana? Tsono ndamubalira mwana wacimuna Abrahamu, pomwe ali nkhalamba". ⁸ Mwanayo adakula ndipo patsiku yakuti amuletse kuyamwa, Abrahamu adacita uzokoto bukulu.

Kucosedwa kwa Hagari na Jumaere

⁹ Ntsiku inango, Jumaere, omwe Hagari mulijipito ule adabalira Abrahamu, akham-banyoza Isaki, mwana wa Sara. ¹⁰ Sara, pomwe adabziwona, adauza Abrahamu kuti: “Mucoseni nyankhodayu pabodzi na mwana wace. Mwana wa nyankhodayu mbaaleke kudzatambira nthaka yanu yomwe iti idzatambiriwe na mwana wanguyu Isaki”.

¹¹ Bzimwebzi bzidamunesa kwene-kwene Abrahamu, thangwe rakuti Jumaerembo akhali mwana wace. ¹² Tsono Mulungu adauza Abrahamu kuti: “M'tima wako mbauleke kuneseka thangwe ra mwanayo na mkazi wako Hagari. Bzentse bzomwe ali kukuza Sara ucite, thangwe Isakiyu ndiyе an'dzakhala kholo la bzizukulu bzako ninga momwe ndidakulonjezera. ¹³ Mwanambo wa nyankhoda ndin'dzam'pasa wana wazinji, ndipo an'dzasandulika dzindza likulu, nakuti iyembo ni mwana wako”.

¹⁴ Mangwana yandzace macibese-bese, Abrahamu adapasa Hagari cakudya na budu la khanda lomwe likhana madzi. Patsogolo pace, adatenga mwanayo acim'pereka kuna Hagari. Pomwe adacita tenepo, adamuuza kuti ayende. Hagari adacoka cadidi, acifamba-famba mucidambo ca Beereseba. ¹⁵ Tsono pomwe yadamala madzi yale, adatenga mwanayo acimusiya patuugogo. ¹⁶ Iye adakakhala pantsi ninga apo pomwe pakhakwanira mathanya dzana, thangwe akhambati, “Ine ndingakwanise lini kuwona mwana wangu ali kufa terepayu”. Pomwe akhadakhala pam'pale, mwanayo

adayamba kulira.

¹⁷ Mulungu adamubva mwanayo ali kulira, ndipo anju wa Mulungu adalewa na Hagari kucokera kudzulu idati, “Kodi iwe Hagari, ciri kukunesa n’ciyani? Leka kucita mantha. Mulungu wabva kulira kwa mwanayo. ¹⁸ Nyamuka, uyende, ukamulamuse ukam’phate paboko lako. Bzizukulu bzace bzin’dzakhala dzindza likulu”. ¹⁹ Pamwepo Mulungu adafungula masso ya Hagari, ndipo adawona mcera. Iye adayenda pamcera pale, acikadzaza budu la khanda lire na madzi, acimwesambo mwanayo. ²⁰ Mulungu adakhala naye mwanayo mpaka kukula. Adakulira mucidambo ca Perani, acisanduka misiri wa uta. ²¹ Mai waceyo adamunyang'anira mkazi wa kuIjipito.

Abrahamu na Abimeleki adacita mpangano

²² Panthawe imweoyo, Abimeleki pabodzi na Fikolo, mkulu wa acikunda wace, adayenda kwa Abrahamu acikamuza cuti: “Imwe, Mulungu anamwe pabzentse bzomwe mumbacita. ²³ Ni thangwe race tsapano, picirani pano pamaso pa Mulungu cuti mun’dzanamiza lini ine ayai wana wangu napo bzizukulu bzangu. Ine ndakhala wakukhulupirika kwa imwe, napombo imwe mupicire cuti mun’dzakhala wakukhulupirika kwa ine, mudziko lomwe mun’khalamo”. ²⁴ Abrahamu adati: “Ndiri kupicira”.

²⁵ Patsogolo pace, Abrahamu adadandaulira Abimeleki bza mcera omwe akapolo wace adapsokonyola. ²⁶ Abimeleki adati: “Ndin’dziwa lini omwe adacita bzimwebzi. Napo imwe caiye

mulibe kundiuzza, ndipo ine kubva nkhum'kunoletu".²⁷ Abrahamu adapasa Abimeleki mabira na ng'ombe, ndipo wentse awiriwo adacita mpangano.²⁸ Abrahamu adapambula wana wa mabira anomwe pakati pa bzifuwo bzace.²⁹ Abimeleki adam'bvundza kuti: "Thangwe ranyi mun'cita bzimwebzi?"³⁰ Abrahamu adatawira kuti: "Imwe tambirani mabira manomweya thangwe mukacita terepo muli kutawira kuti mcerayu ndidaudera ndine".

³¹ Na tenepo, mbuto imweyeo idacemerewa Beereseba, thangwe kumweko ndiko komwe wantru awiriwo adacita m'pangano.³² Watondocita mpanganoyo kuBeereseba, Abimeleki na Fikolo, mkulu wa acikunda ule, adabwerera kwawo kudziko la aFilisti.³³ Tsono Abrahamu adabzala kanjedza kuBeereseba, acicemera mwakupemba MBUYA Mulungu Wakuyenda-na-kuyenda.³⁴ Ndipo adakhala dziko la aFilisti nthawe itali.

22

Mulungu adayeza Abrahamu

¹ Patapita magole, Mulungu adayeza Abrahamu. Adamucemera, adati: "Abrahamu!" Ndipo Abrahamu adatawira kuti: "Ndiri pano, Mbuya".² Mulungu adati: "Tenga Isaki, mwana wako m'bodzi yekhayo, omwe umbafuna, uyende kudziko la Moriya. Kumweko ukam'pereke ninga ntsembe yakutenthalerera paphiri lomwe ndin'dzakuza".

³ Mangwana yandzace madandakweca, Abrahamu adakondza cakumbingira pabulu

wace, acigwata nkhuni zakukatenthera ntsembe, ndipo adatenga Isaki pabodzi na akapolo wace awiri wacinyamuka ulendo wakuyenda kumbuto yomwe Mulungu akhadawauza. ⁴ Pantsiku yacitatu yace, Abrahamu adawona mbuto ire na patali. ⁵ Ndipo adauza akapolo wace kuti: "Imwe bakakhalani pano na buluyu. Ine na mulumbwanayu tiniyenda uko kukatumbiza, tingakamala tin'dzakuwonani".

⁶ Abrahamu adasendzesza Isaki nkhuni zakukatenthera ntsembe ire. Ndipo iye adatenga moto mmanja mwace pabodzi na cisu, wentse waciyamba kufamba pabodzi. ⁷ Tsuno Isaki adacemera baba wace kuti: "Baba". Abrahamu adatawira kuti: "Ndiri pano, mwanangu". Isaki adabvundza kuti: "Moto na nkhuni ndiri kubziwona, bziripo. Tsuno mwana wa bira wakukatentha ntsembe ali kuponi?" ⁸ Abrahamu adamutawira kuti: "Mwanangu, Mulungu an'katipasa mwana wa birayo". Na tenepo wentse awiri adaptiriza na ulendo bwawo pabodzi.

⁹ Pomwe adafika kumbuto yomwe Mulungu adamuuza ire, Abrahamu adamanga guwa la ntsembe, aciikha nkhuni padzaulu pa guwalo. Patsogolo pace adamanga mwana waceyo, acimugonesa padzaulu pa nkhunizo. ¹⁰ Ndipo adasolola cisu kuti amuphe mwana wace ule. ¹¹ Tsuno anju wa MBUYA adam'cemera kucokera kudzulu, idati: "Abrahamu, Abrahamu!" Iye adatawira kuti: "Ndiri pano, MBUYA!" Anjuyo idati, ¹² "Leka kumupha mulumbwanayo, napo kumucita cinthu cinango ciri-centse. Ndiri kudziwa kuti ndiwe wakubvera cadidi,

thangwe ulibe kundimana mwana wako m'bodzi yekhayo".

¹³ Pomwe Abrahamu adanyang'ana pambali, adawona kuti pana bvululume wakupanikika nyanga zace mumphangala. Mmbuto yakuperekwa mwana wace ninga ntsembe, adakatenga bvululume ule acimupha ninga ntsembe yakutenthera.
¹⁴ Abrahamu adacemera mbutoyo kuti: "MBUYA adapasa". Ndipo mpaka lero lino, wan thu amba ti: "Paphiri la MBUYA an'dzapasa".

¹⁵ Anju ya MBUYA ire idam'cemera Abrahamu kaciwiri kucokera kudzulu, idati,
¹⁶ "MBUYA ali kulewa kuti: 'Ndiri kupicira kuti ndin'dzakudalisa kwene-kwene iwe, thangwe wacita bzimwebzi, ulibe kundimana mwana wako m'bodziyo. ¹⁷ N'cadidi nin'dzakudalisa ndipo nin'dzakupasa bzizukulu bzizinji ninga nyenyezi za kudzulu, ayai ninga mcenga wa mumphepete mwa thawale. Bzizukulu bzakobzo bzin'dzatenga mizinda ya awengi wawo. ¹⁸ Madzindza yentse ya padzikola pantsi yan'dzatambira madaliso kucokera kuna bzizukulu bzako, thangwe iwe wandibvera.'"
¹⁹ Abrahamu adabwerera komwe akhadasiya akapolo wace, ndipo wentsenewo adayenda kuBeereseba. Ndipo Abrahamu adakakhala kumweko.

Dzindza la Nahori

²⁰ Patsogolo pace, Abrahamu adabva kuti Milika adabalira Nahori, m'bale wace, wana asere.
²¹ Mwana wace wakutoma akhali Uzi, mng'ono wa Uziyo akhali Buzi. Akhalipombo Kemuwele,

baba wa Aramu, ²² Kesedi, Ahazo, Pilidasi, Idilafe na Betuyelete. ²³ Betuyelete adabereka Rebeka. Milika adabalira Nahori, m'bale wa Abrahamu, wana asere amwewa. ²⁴ Ndipo Reuma, mkazi mng'ono wa Nahori, adabala Teba, Gahamu, Tahasi na Maaka.

23

Kufa kwa Sara ndipo Abrahamu adagula thenje

¹ Sara adakhala na moyo magole dzana na makumi mawiri na manomwe (127), ² ndipo adafera kuKiriyat-Ariba (ndiko kulewa kuti Hebron) mdziko la Kenani. Abrahamu adayenda kumweko kukalira nkhawa ya Sara. ³ Patsogolo pace, adasiya mtembo wa mkazi waceyo, acikalewa-lewa na aHiti kuti: ⁴ “Ine ndine mulendo kwanu kuno. Mundigulisirembo kathengo kakuti kakhale thenje, kuti ndikaikhe nkhawa ya mkazi wangu”.

⁵ Wantruwo adamutawira kuti: ⁶ “Tibvereni, mbuya wathu. Imwe ndimwe mtongi wa Muluungu pakati pa ife. Mkazi wanuyo, mu muikhe mthenje liri-lentse labwino lomwe tinalo muno. Palibe na m'bodziyo pakati pathu omwe angakumaneni thenje lomwe tinalo, ayai kukuletsani kuikhamo maiwa”.

⁷ Pamwepo Abrahamu adaimirira acikotama kuna wantruwo, ⁸ aciwauza kuti: “Penu muli kubvuma kuti ndiikhe nkhawa ya mkazi wangu kuno, ndaphata minyendo ndikumbirireni Efuroni muHiti, mwana wa Zohari, ⁹ kuti andigulisire gwindza la Makipera analoli. Gwindzalo liri mmalire mwa munda wace.

Mukumbireni kuti andigulisire na ntsengwa yace caiyo, imwe mucimbawona, kuti mbutoyo ndiisanduse thenje”.

¹⁰ Nthawe imweoyo, Efuroniyo akhali pabodzi na aHiti kumbuto yakucitira mitsonkhano pacipata ca mui. Ndipo wantru wentsenewo akhabva, iye adatawira kuti: ¹¹ “Ayai, mbuya wangu. Ine ndin'kupasani munda wentseneyu pabodzi na gwindza limweri. Ndin'kupasani mwaulere mbutoyo pamaso pa wantru wentsenewa, kuti muikhe nkhawa ya mai omwe watisiyawa”.

¹² Pamwepo Abrahamu adakotama patsogolo pa wantru wentse wale, ¹³ aciuza Efuroni pakati pa mthithi wa wentse kuti: “Tsono ndaphata minyendo, mundibvere, ine ndin'cita kugula mundayo. Tambirani kobiri za ntsengwa ya mundayo, kuti nkhawa ya mkazi wangu ndidzaiikhe mmwemo”. ¹⁴ Tsono Efuroni adatawira kuti: ¹⁵ “Bverani, mbuya wangu. Mbutoyo ntsengwa yace ni madzana manai (400) ya kobiri za ndzayaya zicena. Tsono zimwezo n'ciyani pakati pa imwe na ine? Ikhani nkhawa yanu”.

¹⁶ Abrahamu adabvuma, ndipo pamaso pa aHiti wentse adalewenga kobiri za ndzayaya zire madzana manai yomwe Efuroni adalewa, pakuteweza kobiri zomwe wantru wa malonda akhaphatisa basa mdzikomo panthawe imweoyo.

¹⁷ Terepayu ndimo momwe kathengo kale ka Efuroni ka kuMakipera, kumabva-dzuwa kwa Mamure, kadadzakhala ka Abrahamu. Pakhana munda na gwindza mmalire mwa mundamo, pabodzi na miti yentse ya mundamo mpaka

kukafika kumalire yace. ¹⁸ AHiti omwe akhali pamtsonkhanopo adacita umboni kuti mbali yentseneyo nja Abrahamu. ¹⁹ Patsogolo pace, Abrahamu adaikha nkhawa ya mkazi wace Sara mgwindza la mmunda wa kuMakipera, kumabva-dzuwa kwa Mamure, (ndiko kulewa kuti Hebron), mdziko la Kenani. ²⁰ Na terepo, mundayu pabodzi na thenje lomwe kale likhali la aHiti, mbuto yentseneyo idaperekewa kuna Abrahamu, ndipo iye adaisandusa thenje.

24

Abrahamu adatuma nyankhoda wace kuti akanyang'anire mkazi Isaki

¹ Ndipo Abrahamu akhadakalamba, akhadakwanisa magole mazinji, ndipo MBUYA adam'dalisa pabzentse bzomwe akhacita. ² Ntsiku ibodzi, adauza kapolo wace mkulu omwe akhambawonerera bzinthu bzace bzentse kuti: "Ikha boko lako kuntsi kwa nchafu yangu. ³ Ndin'funa kuti upicire pamaso pa MBUYA, Mulungu wa kudzulu na Mulungu wa dziko la pantsi, kuti un'dzatengera lini mwanangu mkazi pakati pa atsikana aKenaniwa komwe ndiri kuno. ⁴ Tsono un'dzayenda kudziko kwangu, ndipo un'kam'tengera mkazi mwana wangu pakati pa abale wangu".

⁵ Tsono kapoloyo adabvundza, "Kodi bzingadzacite tani mkaziyo akadzalamba kubwera na ine kuno? Kodi mwana wanuyo ndidzam'perekeze kudziko lanu komwe mudacoka?" ⁶ Abrahamu adatawira kuti: "Leka kudzam'perekeza kumweko mwana wanguyo.

⁷ MBUYA, Mulungu wa kudzulu, adanditenga kwathu m'banja mwa baba wangu na mudziko lomwe ndidabadwira, ndipo adandilonjeza mwakupicira kuti: ‘Dziko lino ndin'dzapasa bzizukulu bzako.’ Mbuyayo an'dzatuma anju yace yakukutsogolera, ndipo kumweko un'dzamutengera mkazi mwana wangu. ⁸ Tsono penu mkaziyo an'dzalamba kubwera na iwe kuno, un'dzatsudzuka pacipiciro cimweci. Tsono leka kum'bwezera mwana wangu kumweko”. ⁹ Na terepo, kapoloyo adaikha boko lace kuntsi kwa nchafu ya Abrahamu, mbuya wace, ndipo adapicira kuti: “Ndin'dzacita bzentse bzomwe mwalewabzi”.

¹⁰ Tsono kapoloyo adatenga ngamira khumi za mbuya wace, na mphaso za kobiri kwene-kwene, ndipo adayenda kumzinda wa Nahori, mdziko la Mesopotamiya. ¹¹ Atandofika kumweko, adazigodamisa pantsi ngamirazo pafupi na mcera, kunja kwa mzinda. Kukhali kumaulo, nthawe yomwe akazi akhabwera kumcerako kudzatunga madzi.

¹² Ndipo kapoloyo adayamba kupembera adati: ‘MBUYA, Mulungu wa mbuya wangu Abrahamu, ndiri kukukumbirani kuti bzentse bzindifambire bwino lero lino, ndipo muwonese lufoyi lanu lakusaya kusandulika lomwe munalo kuna mbuya wangu Abrahamu. ¹³ Ndiri pano pamcera, ndipo akazi wa mumzindamo an'bwera kudzatunga madzi. ¹⁴ Ine ndingakumbira dende libodzi kuti: ‘Ndaphata minyendo, bulusa mtsuko wako kuti ndimwembo madzi.’ Tsono dendelo lingandibvumiza kuti: ‘Imwani, ndipo ndin'kumweserani ngamira zanu’, umweyu

akhale dende lomwe mwasankhulira kapolo wanu Isaki. Bzimwebzi bzingacitika, ndin'dziwa cadidi kuti mwam'citira m'tima wabwino mbuya wangu".

¹⁵ Akanati kumaliza kupembera, adandowona uyu, wafika Rebeka, akhadasenda mtsuko paphewa. Umweyu akhali mwana wa Betuye, mwana wa Milika, mkazi wa Nahori, m'bale wa Abrahamu. ¹⁶ Likhali dende lakudeka kwene-kwene, lomwe likhanati kufambizana na mwamuna. Iye adayenda kuphompho kumcera kule, adatunga madzi mumtsuko, acicoka kumweko. ¹⁷ Tsono kapolo ule adam'thamangira kuti akagumane naye, acimukumbira kuti: "Ndaphata minyendo, mundipasembo madzi ya mumtsuko mwanu, kuti ndimwe". ¹⁸ Dendelo lidati, "Mwani, mbuya wangu," ndipo mwakusaya kucedwa adabulusa mtsuko wace ule paphewa, aciuphatirira kuti mulendoyo amwe. ¹⁹ Mulendo ule adamwa madziyo, dendelo lidati, "Ndin'bwerwa pomwe na madzi yanango, kuti zimwe ngamira zanu mpaka zikhondwe". ²⁰ Ndipo mwakamkulumize madzi ya mumtsukomo adayatsanulira mcimwadiya cakumwera bzifuwo, acithamanga kumcera kukatunga madzi yanango yakuti amwese ngamirazo. ²¹ Munthuyo akhali cete, kunyang'ana bzomwe likhacita dendelo, kuti awone pinango MBUYA adalisa ulendo bwace ayai alibe.

²² Dendelo latamala kumwesa ngamirazo, munthuyo adacosa mphete yakukondziwa na mwala wa kobiri zifuira, acim'bvdzika Rebeka

pamphuno pace. Adam'bvadzikambo mmanja mwace nkhwinjiri ziwiri zakukondzedwa na mwala wa kobiri zifuira. ²³ Patsogolo pace, adabvundza dendelo kuti: “Kodi baba wako mbani? Ndiuze, ndaphata minyendo. Kodi mbuto yakuti tikagone ine na andzanguwa usiku buno iripo?” Dendelo lidatawira kuti: ²⁴ “Ine ndine mwana wa Betuyele, mwana wa Nahori, omwe adam'balira Milika”. Adapitiriza pomwe acilewa kuti: ²⁵ “Cakudya cakukadyesa bzifuwo ciriko kwathu, ndipo mbuto yakuti imwe mukagone iripo pomwe”.

²⁶ Pamwepo munthu ule adakotama acipemba MBUYA, ²⁷ ndipo adati: “Alemekzedwe MBUYA, Mulungu wa mbuya wangu Abrahamu, omwe wakoya mwakukoma m'tima na kukhulupirika lonjezo lace kwa mbuya wangu. MBUYA wanditsogolera ine kunyumba ya mbale wace wa mbuya wangu”.

²⁸ Tsongo dende lire lidathamangira kunyumba kwa mai walene, licikauza wentse nkhani yentseneyo. ²⁹ Pamwepo Labani, nkhosve ya Rebekayo, idawona mphete ire pabodzi na nkhwinjiri kuboko la mpfumakazi yaceyo. ³⁰ Atondonmala kubva mpfumakazi yace kulewa bzomwe munthu ule adamuuza, Labaniyo adathamangira kumcera komwe kukhana munthuyo. Adakafika pambuto pomwe akhadaima kapolo wa Abrahamu, pafupi na ngamira zire kumcerako. ³¹ Adauza munthuyo kuti: “Tiyendeni kwathu, imwe ndimwe munthu omwe MBUYA wakudalisani. Thangwe ranyi muli kuima kuno? Ine ndakukondzerani kale mbuto

kunyumba, ndipombo mbuto ya ngamira zanu”.

³² Na tenepo, munthu ule adakapita munyumba, ndipo Labani adatsudzula mitolo yomwe ikhadatakulidwa na ngamirazo. Pomwe adamala kucita bzimwebzo, adazipasa cakudya, aciperekambo madzi kuna kapolo wa Abrahamu kuti atsuke ndzayo pabodzi na andzace wentse.

³³ Pomwe cakudya cidabwera, munthu ule adati: “Ndin'dya lini ndikanati kulewa bzomwe ndabwerera”. Pamwepo Labani adamuuza kuti: “Lewa”. ³⁴ Iye adati: “Ine ndine kapolo wa Abrahamu. ³⁵ MBUYA adamudalisa kwene-kwene mbuya wangu, ndipo adamukuza kwene-kwene. Ana mabira, mbuzi na ng'ombe zizinji. Ana pomwe minyala ya kobiri zicena na zifuira, anyankhoda wacimuna na wacikazi, ana pomwe ngamira na mabulu. ³⁶ Sara, mkazi wace wa mbuya wangu, adam'balira mwana wacimuna, Sarayo akhadakalamba kale. Ndipo mbuya wanguyo wam'pasa cuma cace centse mwana umweyu. ³⁷ Tsono mbuya wangu adandipicirisa kuti ndikoye mafala yace yakuti: ‘Mwana wanguyo leka kudzam'tengera mkazi pakati pa madende ya dziko lino la Kenani, komwe ndiri ine kuno. ³⁸ Tsono uyende kwathu kwa baba wangu na abale wangu, kukamutengere mkazi mwana wangu kumweko.’ ³⁹ Ndipo ine ndidamatawira mbuya wangu kuti: ‘Tsono bzin'dzacita tani penu mkaziyo an'dzalamba kubwera na ine kuno?’ ⁴⁰ Iye adanditawira kuti: ‘MBUYA omwe ndidakhala ndicimbamubvera nthawe zentse, an'dzatuma anju yace kuti iyende pabodzi na iwe, ndipo in'dzakuthandiza. Un'dzamunyang'anira

mkazi mwana wangu pakati pa wantru wangu, m'banja la baba wangu. ⁴¹ Ungacita bzimwebzi, temberero langu lin'dzakufikira lini. Tsono iwe ungfika kubanja langulo, wantru wanguwo acikakulamba, un'dzatsudzuka kucipiciro cako' ”.

⁴² “Tsono lero lino pomwe ndafika kumcera, ndapembera kuti: ‘MBUYA, Mulungu wa mbuya wangu Abrahamu, ndaphata minyendo mundithandize kuti ndikwanirise ulendo bwangubu. ⁴³ Ndiri pano pamcera, pakabwera dende pano kudzatunga madzi, ine ndin'dzakumbira kuti: “Ndaphata minyendo, ndipasembo madzi ya mumtsuko mwako kuti ndimwe”. ⁴⁴ Iye anganditawira kuti: “Mwani, ndipo ndimwesembo ngamira zanuzi”, umweyo ndiye akhale dende lomwe MBUYA wasankhula kuti likhale mkazi wa mwana wa mbuya wangu.’ ⁴⁵ Ndikanati kumaliza pembero langulo ndandowona uyu, wafika Rebeka, akhadasendza mtsuko paphewa, acimbapolikira kumcera kudzatunga madzi. Tsono ndam'kumbira kuti: ‘Ndaphata minyendo, ndipasembo madzi ndimwe.’ ⁴⁶ Mwakamkulimize abulusa mtsuko paphewa, acindiuza kuti: ‘Mwani, ndipo ndin'mwesa pomwe ngamira zanuzi.’ Na tenepo, ine ndamwa, ndipo iye amwesambo ngamirazo. ⁴⁷ Ndipo ndam'bvundza kuti: ‘Baba wako mbani?’ Iye anditawira kuti: ‘Baba wangu ni Betuyele, mwana wa Nahori, omwe adam'balira Milika.’ Pamwepo ndam'bvazika mphete pamphuno, ndipombo nkhwinjiri kuboko. ⁴⁸ Patsogolo pace, ndakotama ndicipemba kwa MBUYA. Ndatumbiza MBUYA, Mulungu wa mbuya wangu Abrahamu,

thangwe ra kunditsogolera bwino kwene-kwene. MBUYA wandifikisa kwa abale wace mbuya wangu, komwe ndakawona mwana wace omwe an'dzakhala mkazi wa mwana wa mbuya wangu. ⁴⁹ Tsapanopa, imwe penu mun'komera m'tima mbuya wangu mwakukhulupirika, ndaphata minyendo, ndiuzeni ndibve. Penu ni terepoyo lini, lewani kuti ndidziwe cakucita”.

⁵⁰ Pamwepo Labani na Betuyele adauza munthuyo kuti: “Thangwe rakuti bzimwebzi n'bzakucokera kwa MBUYA, ife palibe comwe tingacite. ⁵¹ Nguyu Rebeka, mtengeni muyende naye. Mukam'pereke kwa mwana wa mbuya wanuyo kuti akakhale mkazi wace, ninga momwe MBUYA adalewera”. ⁵² Kapolo wa Abrahamu ule, pomwe adabva mafalayo, adagodama acitsulima pamaso pa MBUYA. ⁵³ Patsogolo pace, adacosa bzinthu bzakukondzedwa na minyala ya kobiri zicena na zifuira, pabodzi na bzakubvala, acipasa Rebeka. Adapereka pomwe mphaso za kobiri kwene-kwene kwa nkhosve ya Rebekayo na kwa mai wace. ⁵⁴ Kapoloyo pabodzi na wantru omwe akhali nayewo, adadya acimwa, ndipo adagona kumweko. Pomwe adalamuka macibese mwace, mulendoyo adati: “Ndibvumizeni ndibwerere kwa mbuya wangu”.

⁵⁵ Tsono mai wace Rebeka, pabodzi na nkhosve yaceyo, adati: “Nee, dendeli likhale na ife kuno kanthawe kang'ono-ng'ono, ntsiku khumi zokha, patsogolopo an'dzayenda”. ⁵⁶ Tsono kapoloyo adati: “Ndaphata minyendo, lekani kundicebwesa. MBUYA wandithandiza kwene-kwene paulendo bwangubu. Ndibvumizeni tsono

ndibwerere kwa mbuya wangu”. ⁵⁷ Pamwepo iwo adatawira kuti: “Mbatiricemere dendelo, kuti tibve bzomwe iro linilewa”. ⁵⁸ Na terepo, adam'cemera Rebeka wacim'bvundza kuti: “Kodi uli kufuna kuyenda naye munthuyu?” Rebekayo adatawira kuti: “Inde, ndiniyenda”. ⁵⁹ Na tenepoyo, adamubvumiza Rebeka pabodzi na mulezi wace, kuti wayende na kapolo wa Abrahamu na wantru wale womwe akhamuperekeza. ⁶⁰ Ndipo adam'dalisa Rebekayo, pakulewa mafala yakuti:

“Iwe mwana wathu, Mbuya akudalise
kuti udzakhale mai wa wantru bzulu bzizinji.
Bzizukulu bzako bzidzakunde
mizinda ya nyamadulanthaka wawo”.

⁶¹ Pamwepo Rebeka pabodzi na kapolo wace wacitsikana adanyamuka wacikapakira ngamira, waciyenda na muntru ule.

⁶² Isaki akhabwera kucoka ku Beer-Lahai-Roi (ndiko kulewa Mcera wa ule Wamoyo omwe ambandiwona), thangwe akhakhala kuNegebu. ⁶³ Ntsiku ibodzi kumaulo, Isakiyo akhafamba aciyenda kuthengo, ndipo adawona ngamira ziri kubwera. ⁶⁴ Tsono Rebeka, pomwe adawona Isaki, adabuluka pangamira yace ire. ⁶⁵ Adam'bvundza kapoloyo kuti: “Kodi muntru ali kubwera kuno ule mbanu?” Kapolo ule adatawira kuti: “Ndiye mbuya wangu umweule”. Na terepo Rebeka adatenga nguwo acibzifinikiza acim'psinkha mmaso. ⁶⁶ Kapoloyo adamufotokozena Isaki bzentse bzomwe bzidacitika. ⁶⁷ Tsono Isaki adatenga

Rebeka kuti akhale mkazi wace, acipita naye mucikumbi mwace. Isaki adam'funa kwene-kwene Rebekayo, na tenepo bzimwebzi bzidamutsangalazisa acileka kukumbukira impfa ya mai wace.

25

Bzizukulu bza Abrahamu na Katura

¹ Abrahamu adalowola pomwe mkazi winango, dzina lace Katura. ² Katura adam'balira Zimirani, Yokisani, Medani, Midiyani, Isibaki na Suwa. ³ Yokisani adabereka Sheba na Dedani, ndipo wana wa Dedani wakhali aAsuri, aLetusi na aLeumi. ⁴ Wana wa Midiyani akhali Efa, Efera, Hanoki, Abida na Elida. Wentsenewa wakhali bzizukulu bza Katura. ⁵ Abrahamu adasiyira Isaki bzentse bzomwe akhanabzo. ⁶ Tsono akanati kufa, adawapasa mphaso wana wace winango wale womwe adabala na akazi wace winango. Wentsenewo adawatumiza kudziko la kumabvadzuwa, kuti akakhale kumweko, adawacosa kwa mwana wace Isaki.

Kufa kwa Abrahamu

⁷ Abrahamu, pomwe adasayika akhana magole dzana na makumi manomwe na maxanu. ⁸ Adasayika akhali nkhalamba caiyo, akhadamala magole mazinji ndipo adakasanganiziwa na makolo yace. ⁹ Wana wace wale, Isaki na Jumaere, adamuikha mucigwindza cire ca Makipera, munda omwe kale ukhali wa Efuroni, mwana wa Zohari, muHiti. Mundayo ukhali kumabva-dzuwa kwa Mamure. ¹⁰ Ukhali munda omwe Abrahamu adagula kwa aHiti.

Abrahamu na mkazi wace Sara, adai khidwa kumweko. ¹¹ Pomwe adasayika Abrahamu, Mulungu adadzadalisa mwana wace Isaki, omwe akhakhala pafupi na mcera wa Wamoyo wa Wakundiwona ule.

Bzizukulu bza Jumaere

¹² Bzizukulu bza Jumaere mpsibzi, mwana wa Abrahamu omwe Hagari adam'balira, nyankhoda wa kuIjipito ule. ¹³ Madzina ya wana wa Jumaere ngaya: Wakuyamba akhali Nebayoti, patsogolo pace adabereka Kedara, Adibeele, Mibisamu, ¹⁴ Misima, Duma, Masa, ¹⁵ Hadadi, Tema, Yeturi, Nafisi na Kedema. ¹⁶ Wamwewa ndiwo wana wa Jumaere, malingana na mii yawo ndipombo na misasa yawo. Wakhali azimambo khumi na awiri wa madzindza yakusiyana-siyana. ¹⁷ Panthawe yomwe adasayika Jumaere, akhana magole dzana na makumi matatu na manomwe, ndipo adakasanganiziwa na makolo yace. ¹⁸ Bzizukulu bza Jumaereyo bzikhakhala mdzikola pakati pa Havila na Suri, kumabva-dzuwa kwa Ijipito, panjira ya kuAsiriya. Bzikhakhala mwakumwazana na bzizukulu bzinango bza Abrahamu.

Kubadwa kwa Esau na Yakobo

¹⁹ Bzizukulu bza Isaki, mwana wa Abrahamu, mpsibzi: Abrahamu adabereka Isaki. ²⁰ Isaki adalowola Rebeka, mwana wa Betuye, muAramu wa kuMesopotamiya ule, Isakiyo akhana magole makumi manai. Nkhosve ya Rebekayo ikhali Labani, muAramu. ²¹ Tsono mkazi wa Isaki akhabala lini. Na tenepo, Isakiyo adapemberera mkazi wace kwa MBUYA. MBUYA

adabva pembero lace, ndipo Rebeka adatenga pathupi. ²² Tsono pomwe wana awiri adayamba kugwinyana-gwinyana mmimba mwace, adati: “Penu bzimbacitika terepa, nin’khaliranyi na moyo?” Ndipo adayenda kukabvundza MBUYA kuti amutawire.

²³ MBUYA adamuuza kuti:
“Mmimba mwako muna madziko mawiri ya wan-thu.
Un’dzabereka madzindza ya wan-thu
yakupokana:
Mwana m’bodzi an’dzakhala wa mphambvu ku-posa mwandzace,
Wamkulu an’dzakhala wakutumikira mng’ono”.

²⁴ Nthawe yakuti abale idakwana, Rebeka adabala mamphase. ²⁵ Mwana wakuyamba kubadwa akhali mufuira, ndipo thupi race lentse likhali ninga cakubvala ca maukuse. Na terepo, adam’pasa dzina lakuti Esau. ²⁶ Pomwe adabadwa mng’ono wace, boko lace likhadaphata katende ka Esau. Na tenepo, adam’pasa dzina lakuti Yakobo. Pomwe adabadwa wana amwewa, Isaki akhana magole makumi matanthatu.

Esau adagulisa ukulu bwa umwana wakuyamba

²⁷ Alumbwanawo adakula cadidi, ndipo Esau adadzakhala nkhumbalume wakudziwa kusodza, wakufuna kufamba kwene-kwene. Tsono Yakobo akhali wakunyamala, wakufuna kukhala pamui. ²⁸ Ndipo Isaki akhafuna Esau, thangwe ra nyama yomwe Esauyo akapha

akhambam'pasa. Tsono Rebeka akhafuna Yakobo. ²⁹ Ntsiku ibodzi, Yakobo adaphika nyemba zifuira, Esau adabwera kucokera mthengo. ³⁰ Akhana njala kwene-kwene, na tenepo adauza Yakobo kuti: “Njala yandipweteka. Ndipasembo nyemba zifuira waphikazi ndinyopole”. (Ni thangwe race adam'cemera Edomu.) ³¹ Tsono Yakobo adatawira kuti: “Utome wandipasa ukulu bwako bwa umwana wakuyamba, ndipo ndin'dzakupasa bzimwebzi”. ³² Esau adati: “Ndabva, ine ndiri pafupi kufa. Kodi ukulu bwangubu buna phindu lanyi?” ³³ Yakobo adati: “Utome wapicira kuti ukulu bwakobu wandipasa cadidi”. Pamwepo Esau adalumbira, acigulisa ukulu bwace bwakubadwa kwa Yakobo. ³⁴ Nthawe imweyo, Yakobo adapasa Esau pau pabodzi na nyemba zire, ndipo Esau adadya acimwera madzi. Patsogolo pace, adanyamuka acicoka pam'pale. Tenepoyo, Esauyo adanyoza ukulu bwace bwa umwana wakuyamba.

26

Izaki ku dziko la Afilisti

¹ M'dzikomo mudapita pomwe njala ya kuposa pa yomwe idapita panthawe ya Abrahamu. Ndipo Izaki adayenda kwa Abimeleki mambo wa Afilisti ku Jerari. ² Ndipo MBUYA adawonekera kuna Izaki acimuwuza kuti: “Leka kuyenda ku Ijipito, ukhale m'dziko lomwe nin'dzakuwuza. ³ Khala kuno ndipo Ine nin'dzakhala nawe. Nin'dzakudalisa thangwe nin'dzapereka madziko yentseneya kuna iwe na kwa bzizukulu bzako.

Nin'dzatsimikiza kulumbira komwe ndidacita kwa baba wako Abrahamu. ⁴ Nin'dzakupasa bzizukulu bzakuwanda ninga nyenyezi za kudzulu, ndipo bzizuku bzakobzo nin'dzabzipasa madziko yentseneya. Mitundu yentse ya pa dziko la pantsi in'dzadalisidwa kudzera mwa bzizukulu bzako. ⁵ Thangwe Abrahamu adabvera fala langu, ndipo adateweza bzakutonga bzangu, malangizo yangu, bzakunemba bzangu na mitemo yangu". ⁶ Na tenepo Izaki adakhala ku Jerari.

⁷ Ndipo wantru wa kumweko adam'bvundza bza mkazi wace, Izaki adati: "Umweyu ni mpfumakazi yangu". Nakuti akhana mantha ya kulewa kuti: "Ni mkazi wangu". Thangwe adakumbuka kuti wantru wa kumweko angamuphe ndipo wangalowole Rebeka, pakuwona kuti akhali wakudeka kwene-kwene. ⁸ Tsono Izaki atakhala kumweko ntsiku zizinji, Abimeleki mambo wa Afilesti adasondzokera pa mubo wa nyumba yace* kunyang'ana kunja, adawona Izaki adakumbatira Rebeka, mkazi wace. ⁹ Pamwepo Abimeleki adacemera Izaki, ndipo adati: "Umweyu cadidi ni mkazi wako! Thangwe ranyi ukhalewa kuti ni mpfumakazi yako?" Iye adatawira kuti: "Ndikhakumbuka kuti nin'dzaphedwa thangwe race".

¹⁰ Pamwepo Abimeleki adamubvundza kuti: "N'ciyani comwe waticitaci? Winango mwa wantru wanguwa m'psino agona naye mkazi wako, iwepo ungdatiphonyesa". ¹¹ Ndipo Abimeleki adawuza wantru wace wentse kuti: "Aliyentse

* **26:8** PaciPutikizi ambatu: "Janela".

omwe an'khuya mwamunayu pabodzi na mkazi waceyo, an'dzaphedwa".

¹² Izaki adalima m'dzikomo, ndipo gole limwero adabvuna bzizinji kwene-kwene, thangwe Mulungu adamudalisa. ¹³ Munthuyo adadala, cuma cace cikhapitiriza kuwanda, ndipo adakhala wakudala kwene-kwene. ¹⁴ Tsono Afilisti adayamba kumucitira njiru, thangwe lakuti akhana mabira na ng'ombe zizinji, ndipo anyagirinya azinji. ¹⁵ Na tenepo iwo adafucira micera yentse yomwe akapolo wa baba wace adacera, pantawe yomwe babaceyo akhana moyo.

¹⁶ Ndipo Abimeleki adawuza Izaki kuti: "Coka mudziko lathu lino, pakuti ndiwe wamphambvu kwene-kwene kuposa ife". ¹⁷ Na tenepo Izaki adacoka acikamanga bzikumbi m'cigowa ca Jerari ndipo adakhala kumweko. ¹⁸ Izaki kumweko adafukula pomwe micera yomwe ikhadaceredwa panthawe ya baba wace Abrahamu. Thangwe Afilisti akhadayifucira pomwe Abrahamu adafa. Ndipo micerayo adayicemera madzina yomwe baba wace akhadayipasa.

¹⁹ Akapolo wa Izaki adacera m'cigowa, ndipo adapata madzi ya kufunthukira. ²⁰ Tsono amakabusa wa ku Jerari adayamba kupopotezana na amakabusa wa Izaki, akhambati: "Madziya ni yathu". Na tenepo m'cerayo Izaki adawucemera Kupokana, nakuti adapopotezana thangwe ra iye. ²¹ Pamwepo akapolo wa Izaki wale adacera m'cera winango, ndipo adapopotezana pomwe thangwe ra m'cerayo. Na tenepo Izaki adawucemera Madulanthaka. ²² Ndipo Izaki adacoka

kumweko, acikacera pomwe m'cera winango. Kumweko Palibe omwe adapopotezana naye, na tenepo adawucemera Ufulu, adati: “Tsapano MBUYA watipasa mbuto, ndipo kuno tin'dzadala”.

²³ Izaki adacoka pamwepo aciyenda ku Berseba. ²⁴ Usiku bumwebo MBUYA adamuwonekera acimuwuza kuti: “Ine ndine Mulungu wa baba wako Abrahamu. Leka kucita mantha nakuti Ine ndiri na iwe. Nin'dzakudalisa, ndipo nin'dzawandisa bzizukulu bzako thangwe ra lifoi na m'tumiki wangu Abrahamu”.

²⁵ Ndipo, pambuto imweyo Izaki adamanga guwa, acitumbiza dzina la MBUYA mwakupemba, adamanga cikumbi cace pamwepo, ndipo akapolo wace adacera m'cera unango.

Cipangano ca Izaki na Abimeleki

²⁶ Ntsiku inango Abimeleki pabodzi na xamwali wace Ahuzati, na Fikolo m'tsogoleri wa acikunda adacoka ku Jerari aciyenda kuna Izaki.

²⁷ Ndipo Izaki adawabvundza kuti: “Thangwe ranyi mwabwera kuna ine, nakuti mumbadiwenga ndipo mudandithotha m'dzikomwanu?”

²⁸ Iwo adatawira kuti: “Ife tawonesesa kuti MBUYA ali na iwe, ndipopo takumbuka bzakuti iwe na ife tirumbirirane ndipo ticite cipangano na iwe: ²⁹ Iwe un'dzaticita lini cakuyipa, ninga ifembo tiribe kukucitira cakuyipa. Tidakucitira bzabwino, ndipo tidakubvumiza kuti uyende mwamtendere. Tsapano tadziwa kuti MBUYA alikukudalisa”.

³⁰ Pamwepo Izaki adawakondzera cikondwereso ndipo iwo adadya na kumwa. ³¹ Mangwana yance macibece-bece, awiriwo adalumbirirana.

Patsogolo pace Izaki adagonekana nawo, ndipo iwo adayenda mwamtendere.

³² Ntsiku ibodzi-bodziyo akapolo wa Izaki adab-wera kudzamuwuza bza m'cera omwe iwo adac-era. Ndipo adati: “Taphata madzi”. ³³ Izaki adawucemera Seba. Ndipopo m'zindawo umbacemerewa Bereseba mpaka lero lino.

³⁴ Pomwe Izazu akhana magole makumi manayi, adalowola Juditi mwana wa Beeri muHiti, adakalowola pomwe Basemati, mwana wa Eloni muHiti. ³⁵ Iwo adawonessa mabvuto makulu kuna Izaki na Rebeka.

27

Yakobo an'tambira madaliso ya Izau

¹ Izaki atakalamba, adacita khungu, mwakuti akhakwanisa lini kuona. Ndipo adatumiza mafala kuti Izau mwana wace nkulu abwere. Atabwera, Izaki adamucemera kuti: “Mwanangu!” Iye adatwira kuti: “Ndiri pano, baba”. ² Ndipo Izakiyo adati: “Wona, ine nkukalamba kuno, ndipo nin'dziwa lini ntsiku yakuti ndife. ³ Tenga bzakusodzera bzako, uta na budu wa misewe, uyende ku thengo ukandiphire nyama. ⁴ Undiphikire cakudya cakukoma ndimbafuna cire, ubwere naco kuno. Ndikadzamala kudya, nin'dzakudalisa ndikanati kufa”.

⁵ Rebeka akhabva pomwe Izaki akhalewa-lewa na mwana wace Izau. Ndipo Izauyo adayenda ku thengo kukanyan'gana nyama kuti adzapase baba wace, ⁶ Rebeka adauza Yakobo kuti: “Ine ndabva baba wako akhauza Izau aciti: ⁷ ‘Ubwere na nyama ya mthengo kuno, undiphikire cakudya

cakukoma cire. Ndikadzamala kudya, ndidzakudalise pamaso pa MBUYA ndikanati kufa.’⁸ Tsono mwana wangu, undibvere ndipo ucite bzentse bzomwe nin’kuuza.⁹ Ndoko ku thanga, ukanditengere tumbuzi tuwiri twakunenepa bwino, kuti ndiphike cakudyia cakukoma comwe baba wako ambafuna.¹⁰ Ukapereke cakudyaco kwa baba wako kuti akadye, ndipo akudalise akanati kufa”.

¹¹ Tsono Jakobo adauza mai wace kuti: “Muli kudziwa kuti Izau ni waукuse, tsono ine khanda langu ni lakunyalala.¹² Pinango baba wangu an’dzandimpsampsadzira, ndipo an’dzadziwa kuti ndili kumunyengeza. Na tenepo mmbuto mwa kundidalisa, an’dzanditemberera”.¹³ Mai wace adatawira kuti: “Mwana wangu, temberero lacelo lidzagwere ine, nee iwe. Iwepo utondocita bzomwe ndakuuza, kanditengere tumbuzito”.

¹⁴ Na tenepo Jakobo adayenda kukatenga tumbuzito acikapasa mai wace, ndipo Rebeka adaphika cakudyia cakukoma comwe babayo akhafuna.¹⁵ Patsogolo pace Rebeka adatenga bzakubvala bzabwino bza Izau bzomwe akhakoya m’nyumba, adabvazika mng’ono wace Jakobo.¹⁶ Adamubvazika pomwe makhanda ya tumbuzi mmaboko mwace ndipombo pakhosи pace pakunyalala pakusaya ukuse.¹⁷ Ndipo adatenga cakudyia cakukoma cire na pau yakukondza bwino, adapasa Jakobo.

¹⁸ Jakobo adayenda kuna baba wace, adamucemera kuti: “Baba!” Izaki adabvunza kuti: “Kodi ndiwe mwana wangu uponi?”¹⁹ Jakobo adatawira kuti: “Ndine Izau mwana

wanu mkulu, ndipo bzire mwandiwuza ndacita. Ndaphata minyendo mukani, khazikikani, mudye nyama ya mthengo ndakubwereseraniyi, ndipo mundidalise”. ²⁰ Pamwepo Izaki adabvundza kuti: “Kodi nyama imweyi waigumana tani mwakamkulumeze tenepayu, mwanangu?” Jakobo adatawira kuti: “MBUYA, Mulungu wanu, andithandiza kuti ndiigumane”.

²¹ Izaki adauza Jakobo kuti: “Fendera pafupi ndikupsapsadzire, kuti ndidziwe penu ndiwe cadidi mwana wangu Izau, penu nee”. ²² Jakobo adafendera pafupi na baba wace, ndipo baba waceyo adamupsapsadzira aciti: “Falali ni la Jakobo, tsono mabokoya ni ya Izau”. ²³ Alibe kumudziwa Jakobo pakuona kuti maboko yace yakhali yaukuse ninga ya Izau. Na tenepo adayamba kumdalisa. ²⁴ Tsono adabvunza pomwe kuti: “Kodi ndiwe cadidi mwana wangu Izau?” Jakobo adatawira pomwe kuti: “Ndine cadidi”.

²⁵ Pamwepo Izaki adati: “Bwera nayo kuno nyama ya mthengo yako, kuti ndidye ndipo ndikudalise”. Jakobo adabwera na nyamayo, Izaki adadya, Jakobo acimupasa pomwe vinyu acimwa. ²⁶ Ndipo baba waceyo adati: “Bwera pafupi, udzandikumbatire, mwanangu”. ²⁷ Atabwera pafupi kudzamkumbatira Izaki adamununkhiza bzakubvala bzomwe Jakobo akhadabvala, ndipo pamwepo adamudalisa, adati:

“Pfungo labwino la mwana wangu

lili ninga pfungo la bzakubvuna bza
m'munda
omwe MBUYA adaudalisa.

²⁸ Mulungu akubvumbisire mvula,
ndipo minda yako ikhale yakubala bwino.
Akupase bzakudya na bzakumwa bzizinji.

²⁹ Wantru ambakutumikire,
mitundu ya wantru ikugodamire.
Ukhale wakutonga pakati pa abale wako,
bzizukulu bza mai wako bzimbakugodamire.
Atembereredwe wentse wakukutemberera,
tsono adalisidwe
wentse wakukudalisa".

Izau an'kumbira Izaki kuti amudalise

³⁰ Izaki atamaliza kudalisa, Jakobo adacoka. Nthawe imweyo adafika Izau kucokera kuusodzi kule. ³¹ Iyembo adaphika cakudya cakukoma cire, adakapereka kuna baba wace. Izauyo adati: "Ndaphata minyendo baba mukani, khazikikani, mudye nyama ya mthengo yomwe ine mwana wanu ndakubwereserani, ndipo mundidalise".

³² Izaki adamubvundza kuti: "Kodi iwembo ndiwe yani?" Iye adatawira kuti: "Ndine mwana wanu mkulu Izau". ³³ Pamwepo Izaki adayamba kutetemera thupi lense, adabvunza kuti: "Kodi ule adapha nyama acibwera nayo kuna ine ule mbani? Ndadya kale imweyo, iwe ukaniati kubwera. Ndamudalisa kale, ndipo madaliso yamweyo ni yace mpaka kuyenda-na-kuyenda". ³⁴ Izau atabva bzimwebzo, adawawidwa mum'tima acilira kwene-kwene, ndipo adati: "Baba, ndaphata minyendo inembo mundidalisembo".

³⁵ Tsono Izaki adatawira kuti: “Mng'ono wako wabwera, ndipo wandinyengeza. Umweyo ndiye omwe watenga madaliso yako yentse”.

³⁶ Pamwepo Izau adati: “Kamweka nkaciwiri kundicenjerera iye ule. Bzakudodomesa lini kuti dzina lace ni Jakobo. Ukulu bwangu bwa umwana wakuyamba adanditengera, ndipo tsapano wanditengera pomwe madaliso yangu. Kodi madalisoyo mulibe kundikoyerera na pang'ono pokha?”

³⁷ Izaki adatawira Izauyo kuti: “Ndamudala isaka kale umweyo kuti akhale wakutonga iwe, ndipo abale wace wentse ndawasandusa anyagrinya wace. Ndampasa bzakudya na bzakumwa bzace. Kodi tsapano casalambo n'ciyani cakuti ndikucitire iwe mwanangu?” ³⁸ Izau adapitiriza kukumbira baba waceyo kuti: “Kodi baba, muna daliso libodzi lokha basi? Inembo ndidalisenimbo, baba”. Na tenepo adayamba pomwe kulira.

³⁹ Ndipo Izaki, baba waceyo, adamuuza kuti:

“Mui wako un'dzakhala
kutali kwa mataka ya ndovolo,
mbvula in'dzabvumba lini pa minda yako.

⁴⁰ Basa lako lin'dzakhala lakumenya nkhondo,
ndipo un'dzakhala nyagrinya wa m'bale
wako.

Tsono ukadzamala kubzitsudzula,
un'dzacholeratu joki mkhosi mwako”.

⁴¹ Na tenepo Izau adawenga Jakobo thangwe lakuti pambuto yakudalisa iye, baba wace adadalisa Jakobo. Ndipo adati: “Nthawe yakuti

ndilire nkhawa ya baba wangu ili pafupi, pamwepo ndin'dzamupha Jakoboyu”. ⁴² Tsono Rebeka atabva bzakukumbuka bzentse bza Izau, adacemera Jakobo acimuza kuti: “Wona, m'bale wako Izau ali kukumbuka bzakuti akuphe kuti m'tima wace ukhazikike. ⁴³ Tsapano mwana wangu, ucite bzomwe nin'kuuza. Konzeka, thawira kuna nkhosve yangu Labani ku Harani. ⁴⁴ Ubakakhale kuna umweyo ntsiku zakusaya kulewengeka, ⁴⁵ mpaka kupsa m'tima kwa m'bale wako kumale aciyebwa bzentse bzomwe wamcitabzi. Panthaweyo, ine ndin'dzatuma munthu kudzakutenga. Kodi nditairenyi imwe wana wangu awiri pa ntsiku ibodzi?”

Izaki an'tumiza Jakobo kuna Labani

⁴⁶ Rebeka adauza Izaki kuti: “Akazi aHitiwa, ine ndaneta nawo! Jakobo akalowola winango mwa aHiti wakunowa, kodi kwa ine moyoyo nguponi?”

28

¹ Pamwepo Izaki adacemera Jakobo acimudalisa, ndipo adamuuza kuti: “Lekakulowola mkazi wa kuno ku Kanani. ² Konzeka, uyende ku Mesopotamiya, kumui kwa Betuele, baba wa mai wakoyu. Kumweko ukalowole m'bodzi mwa wana acikazi wa Labani, nkhosve ya mai wako. ³ Mulungu Wamphambvu-zentse akudalise mal-wozo yako, ndipo akupase wana aziji, kuti udzakhale gulu likulu la mitundu izinji ya wan thu. ⁴ Akudalise iwe pabodzi na bzizukulu bzako ninga momwe adadalisira Abrahamu, kuti lidzakhale lako cadidi dziko lomwe un'kakhalalo, dziko lomwe adapasa Abrahamu”. ⁵ Na tenepo Izaki

adatumiza Jakobo kuMesopotamiya kwa Labani, mwana wa Betuele muAramu. Labani akhali nkhosve ya Rebeka mai wa Jakobo na Izau.

Izau walowola pomwe mkazi winango

⁶ Tsapano Izau adawona kuti Izaki wadalisa Jakobo, ndipo kuti Jakoboyo watumizidwa ku Mesopotamiya kuti akalowole kumweko. Adabva pomwe kuti pakumudalisapo, adamuuza kuti aleke kudzalowola mkazi wa ku Kanani. ⁷ Adabva kuti Jakobo wabvera baba wace na mai wace, ndipo kuti wayenda ku Mesopotamiya. ⁸ Pamwepo Izau adadziwa kuti baba wace Izaki akhawafuna lini akazi wa ku Kanani. ⁹ Na tenepo adayenda kuna Jumayere mwana wa Abrahamu, acilowola Maharati mwana wa Jumayere, mpfumakazi ya Nebayoti.

Ndoto za Jakobo ku Betele

¹⁰ Jakobo adaguduka kucoka ku Beereseba, aciyenda ku Harani. ¹¹ Atafika pambuto panango, adaima pamwepo thangwe dzuwa likhadamira. Adagona pamwepo acitsamira mwala. ¹² Ndipo adalota ali kuwona matambiko kucokera pansi mpaka kukafika kudzulu. Anju za Mulungu zikhabeluka na kumbakwira pa matambikoyo. ¹³ MBUYA adaimirira pambali pace acimuza kuti: “Ine ndine MBUYA, Mulungu wa kholo lako Abrahamu na wa Izaki. Dziko udagonalini nin'dzakupasa iwe pabodzi na bzizukulu bzako. ¹⁴ Bzizukulu bzakobzo bzin'dzawanda ninga pfumbi la pa dziko la pansi. Bzin'dzabalalikira ku mbuto zentse: Kumabvadzuwa, kumadokero, kudzaulu na kunyansi. Ndipo mitundu yentse

ya pa dziko la pansi in'dzadalisisidwa kucokera mwa iwe na bzizukulu bzako. ¹⁵ Ndiri nawe, nin'dzakukhocherera kuli-kwense komwe un'dzayenda, ndipo nin'dzakubweza pomwe mdziko lino. Nin'dzakusiya lini mpaka ndatacita bzentse ndakuuzabzi". ¹⁶ Jakobo pomwe adamuka adati: "Cadidi MBUYA ali pano, ndipo ine ndikhadziwa lini". ¹⁷ Ndipo adabva mantha, adalewa kuti: "Hi, mbuto ino ni yakugopswa! Cadidi pano ni nyumba ya Mulungu ndipombo msuwo wa kudzulu". ¹⁸ Jakobo adalamuka macibese-bese, adatenga mwala akhadatsamira ule, aciuimisa kuti ukhale mwala wacikumbuso. Ndipo adauikha mafuta mwalayo. ¹⁹ Ndipo mbutoyo adaicemera Betele. Pakuyamba muiwo ukhacemerewa Luzi. ²⁰ Pamwepo Jakobo adalumbira kuna Mulungu, adati: "Mungakhala nande na kundikhocerera pa ulendo wangu, ndipo mungandipasa cakudya na bzakubvala, ²¹ na kundibwezera bwino kwathu kuna baba wangu, mun'dzakhala Mulungu wangu. ²² Mwala wacikumbuso ndaimisayu un'dzakhala nyumba yanu, ndipo ine pa bzentse bzomwe mun'dzandipasa nin'dzakupasani cacikhumi".

29

Jakobo afika kwa Labani

¹ Ndipo Jakobo adapitiriza ulendo bwace, kuyenda kudziko la Mesopotamiya. ² Atafika adaona mcera ku ubusa, ndipombo mithithi itatu ya mabira yadagona pambali pa mcerayo. Mabirayo yakhamwa mcera umweyo omwe padzulu pace pakhana mwala ukulu. ³ Mabira

yentseneyo yakakhumanira pabodzi kumweko, abusa ndiwo wakhacosa mwalayo pamcerapo, kuti mabira yawoyo yamwe. Yakamala kumwa, wakhakukhuliza pomwe mwalayo acifunga mcerayo.

⁴ Jakobo adabvunza abusawo kuti: “Kodi abale wangu mulikucokera kuponi?” Iwo adatawira kuti: “Tilikucokera ku Harani”. ⁵ Jakobo adawabvunza pomwe kuti: “Kodi Labani mzukulu wa Nahori mumbamundziwa?” Iwo adatawira kuti: “Ee, timbamudziwa”. ⁶ Adawabvunza pomwe kuti: “Kodi ali bwino?” Iwo adatawira kuti: “Ee, ali bwino. Nguyo Rakeli, mwana wace, ali kubwera na mabirayo”. ⁷ Ndipo Jakobo adati: “Pakuona kuti yakhali masikati, tsono nthawe yakukafungira ikanati kukwana, tani kuti muyamwese, muciyatenga kukayadyesa?” ⁸ Iwo wale adatawira kuti: “Tin’kwanisa lini bzobzo mpaka mabira yentse yakhumanire pabodzi, ndipo mwala wa padzulu pa ncerayo tikaukukhuliza. Pamwepo tingakwanise kuyapasa madzi mabirayo”.

⁹ Jakobo alikupitirizakulewa-lewa na iwo, Rakeli adafika na mabira ya baba wace. Umweyo ndiye akhausa mabirayo. ¹⁰ Jakobo ataona Rakeli ali na mabira ya baba wace Labani, adayenda kuncera kule, adakukhuliza mwalayo, aciyamwesa mabira ya Labaniyo. ¹¹ Ndipo Jakobo adamukumbatira Rakeliyo, adalira mwakukuwa. ¹² Ndipo adamuuza kuti: “Ine ndine mwana wa Rebeka, mpfumakazi ya baba wako”. Pamwepo Rakeli adathamanga kukauza baba wace.

¹³ Labani atabva bza Jakobo mwana wa mpfumakazi yace, adathamanga kagumana naye.

Adamkumbatira, acimumpsompsona, adayenda naye kunyumba. Ndipo Jakobo adafotokozerwa Labani bzentse bzomwe bzidacitika. ¹⁴ Pamwepo Labani adamuuza kuti: “Inde, cadidi, iwe ndiwe m'bale wangu caiye-iye”. Jakobo adakhala kumweko mwezi wense.

Jakobo an'tumikira Labani kuti alowole Rakeli na Leya

¹⁵ Ndipo Labani adauza Jakobo kuti: “Un'themera lini kundiphatira basa lakusaya sagwati, thangwe lakuti mbubale bwathu. Undiwuze bzomwe ulikufuna kuti ndikulipire”.

¹⁶ Labani akhali na wana acikazi awiri, wakuyamba akhali Leya, mng'ono akhali Rakeli.

¹⁷ Leya akhali na maso yakudeka, tsono Rakeli akhali ciphadzuwa. ¹⁸ Jakobo akhambafuna Rakeli, ndipo adati: “Nin'dzakuphatirani basa magole manomwe thangwe la mwana wanu Rakeli”.

¹⁹ Na tenepo Labani adati: “Ni bwino kwene-kwene kuti Rakeliyu ndipase iwe, kuposa munthu winango ali-yentse. Khala na ine”. ²⁰ Na tenepo Jakobo adaphata basa magole manomwe kuti alowole Rakeli, ndipo nthawewe imweyo adandokuiwona ninga ntsiku zing'ono-ng'ono basi, thangwe lakuti akhamufuna kwene-kwene mkaziyo.

²¹ Jakobo adauza Labani kuti: “Tsapano nthawewe zamala. Ndipaseni mwana wanuyu kuti ndimulowole”. ²² Na tenepo Labani adakonza cikondweso la malowozi, adacemela wan thu wentse wakomweko. ²³ Tsono usiku bumwebo Labani adatenga Leya adapasa Jakobo, ndipo Jakobo adagona na Leya. ²⁴ (Nthawewe imweyo

Labani adapereka pomwe nyagrinya wace Zilipa kuna Leya.) ²⁵ Kwatacena, Jakobo adaona kuti mkaziyo ni Leya. Ndipo adabvunza Labani kuti: “Thangwe lanyi mwandicita bzimwebzi? Kodi ndiribe kukuphatirani basa kuti ndilowole Rakeli? Tsono thangwe lanyi mwandinyengeza?” ²⁶ Labani adatawira kuti: “Ni mwambo wathu lini kuno kulowoza mng'ono, mkulu wace akanati kulowodwa. ²⁷ Dikhira, toma wamaliza mdzinga uno wa cikondweso ca malowazi, pambuyo pace nin'dzakupasa Rakeli, tsonotu un'dzandiphatira pomwe basa magole yanango maxanu na mawiri”. ²⁸ Jakobo adabvuma, ndipo mdzinga wa cikondwerero camalowozi watamala, Labani adapereka Rakeli kuna Jakobo kuti akhale mkazi wace. ²⁹ (Nthawe imweyo Labani adapereka pomwe nyagrinya wace Biliha kwa Rakeli.) ³⁰ Na tenepo Jakobo adagona na Rakeli, tsono adamufuna kuposa Leya. Ndipo adaphata pomwe basa kwa Labani magole yanango manomwe.

Wana wa Jakobo

³¹ MBUYA ataona kuti Jakobo akhanyoza Leya, adam'fungula nthumbo Leyayo, tsono Rakeli akhali ngomwa. ³² Leya adatenga mimba, ndipo adabala mwana wacimuna. Ndipo adati: “MBUYA wawona kubonera kwangu. Cadidi tsapano mwamuna wangu an'dzayamba kundifuna”. Na tenepo mwanayo adamucemera Rubeni. ³³ Adatenga pomwe mimba, adabala mwana winango wacimuna, ndipo adati: “MBUYA wandipasa pomwe mwana wacimuna, thangwe

adabva kuti mwamuna wangu akhandinyoza". Na tenepo mwanayo adamucemera Simeoni. ³⁴ Adatenga pomwe mimba, acibala pomwe mwana wacimuna, ndipo adati: "Tsapano mwamuna wangu an'dzandinyoza lini, pakuona kuti ndamubalira wana wacimuna atatu". Na tenepo mwanayo adamucemera Levi. ³⁵ Adatenga pomwe mimba, acibala pomwe mwana wacimuna, ndipo adati: "Tsapano ndin'dzatumbiza MBUYA". Na tenepo mwanayo adamucemera Juda. Pamwepo adabakaima kubala.

30

¹ Rakeli ataona kuti ali kumubalira lini wana Jakobo, adayamba kucita njiru na mkulu wace ule, ndipo adauza Jakobo kuti: "Mundipase wana, ayai ndinifa basi". ² Jakobo adam'kalipira Rakeli, acimuza kuti: "Ndiri lini mmbuto mwa Mulungu. Umweyo ndiye ali kukuletsa kubala wana". ³ Pamwepo Rakeli adati: "Nguyu nyagrinya wangu Biliha, gona naye kuti andibalire mwana. Na tenepo kucockera mwa iye, inembo nin'dzakhala na wana". ⁴ Na tenepo Rakeli adapereka Biliha kwa mwamuna wace, ndipo adagona naye. ⁵ Biliha adatenga mimba adamubalira Jakobo mwana wacimuna. ⁶ Ndipo Rakeli adati: "Mulungu watonga mwakundikomera m'tima. Wabva mpembo wangu, ndipo wandipasa mwana wacimuna". Na tenepo mwanayo adamucemera Dani. ⁷ Biliha nyagrinya wa Rakeli adatenga pomwe mimba adamubalira pomwe Jakobo mwana wacimuna.

⁸ Pamwepo Rakeli adati: “Ndanesana naye kwene-kwene mkulu wangu, ndipo ndakunda”. Na tenepo mwanayo adamucemera Nafutali.

⁹ Leya ataona kuti wasiya kubala, adapereka nyagrinya wace Zilipa kuna Jakobo. ¹⁰ Ndipo Zilipa adabala mwana wacimuna. ¹¹ Ndipo Leya adati: “Ndacita mwayi”. Na tenepo mwanayo adamucemera Gadi. ¹² Zilipa nyagrinya wa Leyayo adamubalira pomwe Jakobo mwana wacimuna waciwiri. ¹³ Pamwepo Leya adati: “Ndakondwera! Ndipo akazi an'dzandicemera wamwayi”. Na tenepo mwanayo adamucemera Asere.

¹⁴ Panthawe yakugwata tirigu, Rubeni adayenda ku minda, adagumana bsisapo bza mankhwala yakuthandiza akazi ndipo adadzapasa Leya mai wace. Rakeli adauza Leya kuti: “Ndaphata minyendo ndipasembo mankhwala yomwe mwana wako wakubweresera”. ¹⁵ Leya adatawira kuti: “Kodi ulibe kukwanirisidwa na mwamuna wangu udanditengera ule? Tsapano un'funa kunditengera pomwe mankhwala yakuthandiza akazi yomwe mwana wangu wandinyanganira?” Rakeli adati: “Ungandipasa mankhwala yakucokera kwa mwana wakoya, mwamunayu an'gona na iwe usiku uno”. ¹⁶ Pamwepo Jakobo akhabwera maulo kucokera ku munda, Leya adabula kukamumusa, aciti “Lero mugone kuno, thangwe la mankhwala yomwe yandinyanganira mwana wangu”. Na tenepo Jakobo adagona na Leya usiku bumwebo. ¹⁷ Mulungu adabva mpembo wa Leya, na tenepo adatenga mimba, adamubalira Jakobo mwana

wacixanu wacimuna. ¹⁸ Ndipo adati: “Mulungu wandipasa mphatso thangwe ndidaperekanya grinya wangu kwa mwamuna wangu”. Na tenepo mwanayo adamucemera Isakara. ¹⁹ Leya adatenga pomwe inango mimba, adamubalira Jakobo mwana wacimuna wacitanthatu. ²⁰ Ndipo adati: “Mulungu wandipasa mphatso yabwino. Tsapano mwamuna wangu an'dzakhala nande thangwe ndamubalira wana wacimuna tanthatu”. Na tenepo mwanayo adamucemera Zebuloni. ²¹ Patsogolo pace adabala mwana wacikazi, adamucemera Dina. ²² Ndipo Mulungu adakumbukira Rakeli, adabva mpembo wace, adamufungula nthumbo. ²³ Iyembo adatenga mimba, adabala mwana wacimuna. Ndipo adati: “Mulungu wandicosa manyazi ya ungomwa bwangu”. ²⁴ Na tenepo mwanayo adamucemera Zuze, adalewa kuti: “Mulungu andithimizire mwana winango”.

Jakobo an'cita cipangano na Labani

²⁵ Tsono pomwe Rakeli adabadwa Zuze, Jakobo adauza Labani kuti: “Mundibvumize ndibwerere kwathu. ²⁶ Ndipaseni akazi wangu ndakuphatirani basa, pabodzi na wana wangu, ndipo ndicoke. Muli kudziwa kuti ndakuphatirani bwino basa”. ²⁷ Labani adamuuza kuti: “Undibvumize kuti ndirewe mafala aya, ‘Ine mwakuwombeza ndadziwa cadidi kuti MBUYA wandidalisa thangwe la iwe. ²⁸ Ndiuze sagwati yako, ndikupase.’” ²⁹ Jakobo adatawira kuti: “Muli kudziwa momwe ndakuphatirani basa, na momwe bzifuwo bzanu

bzabalirana kwene-kwene pakubzikoya ine.

³⁰ Kale mukhali na bzifuwo pang'ono tsono tsapano bzawanda, ndipo MBUYA wakudalisani thangwe la ine. Tsapano nin'funika kukhongobza banja langu". ³¹ Pamwepo Labani adamubvundza kuti: "Kodi ndikulipire ciyani?" Jakobo adatawira kuti: "Ndin'funa lini sagwati inango iliyense. Tsono ndidzapitiriza kukuusirani bzifuwo bzanu, mukatawira kucita bzomwe ndinilewa.

³² Lero ndiniyenda pakati pa bzifuwo bzanu bzentse. Ndinpambura mabira yentse mapswipa, ndipombo mbuzi zentse zamabangamabanga na zamathothomathotho. Sagwati yomwe ndinfuna ine ni bzomwebzo. ³³ Pambuyo pace mun'dzazindikira penu ndacita bzimwebzi mwakulungama pomwe mun'dzabwera kudzawona sagwati yangu. Mukadzaona kuti ndina mbuzi yakusaya mathotho penu mabanga penu mwana wa bira omwe ni musvipa lini, mudzadziwe kuti cimweco ni cakuba".

³⁴ Labani adatawira, adati: "Inde. Ticite ninga waleweramo". ³⁵ Tsono ntsiku imweyo, Labani adacosa atonde wentse wamathotho-mathotho na wamabanga-mabanga, na pomwe mbuzi zikazi zamathotho-mathotho na zamabangamabanga, zentse za mabanga yacena. Adacosa pomwe mabira yentse mapswipa, aciuza wana wace kuti wabzikhongobze bzifuwo bzensenebzo. ³⁶ Na tenepo adamwazana naye Jakobo ule adayenda nthawe ya n'tsiku zitatu. Nthawe imweyo Jakoboyo akhausa bzifuwo bzina bza Labani.

³⁷ Ndipo Jakobo adatenga mithawi iwisi

ya mitundu itatu ya miti ya mudzikomo, adaisvukula icicena.³⁸ Mithawiyo adaiikha patsogolo pa bzimiyadiya bzikhawera madzi bzifuwobzo, kuti bzifuwobzo bzimbawone mithawi ire pakumwa madzi, thangwe bzifuwobzo bzikhambakwirana pakudzamwa madzi.³⁹ Na tenepo bzifuwobzo bzikhhatenga madzamu bzidanyang'ana mithawiyo, ndipo wana wace wakhakhala na mawonekedwe ya mathotho-mathotho ndipombo ya mabanga-mabanga.⁴⁰ Jakobo adapambula maphandauzi ya mabira, aciyaikha mabira yanango kuti yanyang'anisane na bzifubo bza Labani bzamathotho-mathotho na mapswipa. Mwa njira imweyi adakwanisa kuwona bzifubo bzace, ndipo alibe kubzisanganiza na bzifubo bza Labani.⁴¹ Nthawe zentse pomwe bzifubo bzamphambvu bzikhambakwiriwa, Jakobo akhambabziikira mithawi ire kutsogolo kwacene pa mbuto yakumwera, kuti tenepo bzitenge madzamu pafupi na mithawiyo.⁴² Tsono kwa bzifubo bzakutepa, akhabziikha lini mithawi ire. Na tenepo bzifubo bzikhakhala bzakutepa bzikhali bza Labani, tsono bzamphambvu bzikhali bza Jakobo.⁴³ Mwa njira imweyi Jakobo adadala kwene-kwene. Adakhala na bzifubo bzizinji, anyagrinya wacimuna na acikazi, ngamira na mabulu.

31

Jakobo athawa kwa Labani

¹ Jakobo adabva kuti wana wa Labani akhalewa kuti: “Jakobo watenga bzentse

bza baba wathu. Wadala na cuma ca baba wathu".² Jakobo adazindikira pomwe kuti Labani akhadzamunyang'ana lini na nkhopo yabwino ninga kale.³ Ndipo MBUYA adamuuza kuti: "Bwerera ku dziko la baba wako na kuna abale wako. Ine nin'dzakhala nawe".⁴ Ndipo Jakobo adatumiza mafala kuna Rakeli na kwa Leya kuti akagumane naye kuubusa komwe kukhana bzifuwo bzace.⁵ Atafika, iye adawauza kuti: "Ndaona kuti baba wanu tsapano ali kundinyang'ana lini na nkhopo yabwino ninga kale. Tsono Mulungu wa baba wangu wakhala nande.⁶ Mwense awirimwe muli kudziwa bwino kuti ndidaphata basa kwa baba wanu na mphambvu zangu zentse.⁷ Tsono iye wandikhulukha, ndipo sagwati yangu wacinja-cinja kakumi. Tsono Mulungu alibekumubvumiza kuti andicite cakuipa.⁸ Nthawe iri-yentse Labani akalewa kuti: 'Bzifuwo bzamathotho-mathotho bzin'dzakhala sagwati yako,' bzifuwo bzense bzikhakhala bzamathotho-mathotho. Tsono akalewa kuti: 'Bzamithemba-mithemba bzin'dzakhala sagwati yako,' bzifuwo bzense bzikhandokhala bzamithemba-mithemba.⁹ Mulungu watenga bzifuwo bzense kwa baba wanu, wapasa ine.¹⁰ Panthawe yakuti bzifuwo bzin'tenga madzamu, ine ndidalota, ndipo ndidaona kuti atonde omwe akhakwirawo akhali wamithemba-mithemba, wamathotho-mathotho na wamabanga-mabanga.¹¹ Ndipo anju wa Mulungu adalewa-lewa nande mukulota acindicemera kuti: 'Jakobo,' ine ndidatwira kuti: 'Ndiri pano!' ¹² Iye adati, 'Nyang'ana, ndipo

uwone kuti atonde wentse omwe alikukwirawa ni wamithemba-mithemba, wamathotho-mathotho na wamabanga-mabanga. Bzimwebzi ndacita ndine, thangwe ndawona bzomwe Labani ali kukucita. ¹³ Ine ndine Mulungu omwe ndidakuwonekera ku Betele kule komwe udaimisa mwala wacikumbuso na kuudzoza mafuta, ndipo kumweko iwe udalumbira. Konzeka tsapano, ucoke kuno, ubwerere ku dziko kwanu.’” ¹⁴ Rakeli na Leya adatawira kuti: “Palibe comwe casala ife kwa baba wathu cakuti cikhale nthaka yathu. ¹⁵ Ife baba wathu ali kutiyesu alendo. Adatigulisa, ndipo kobiri zomwe adatambira pa ifezo, adazidzonga zentse. ¹⁶ Cuma centse comwe Mulungu wacosa kuna baba wathu, ni cathu na wana wathu. Citani bzomwe Mulungu wakuuzani”.

¹⁷ Na tenepo Jakobo adakonzekera kuti acoke, kubwerera kuna baba wace ku dziko la Kanani. Ndipo wana wace wentse pabodzi na akazi wacewo adawakwiza pa ngamira. ¹⁸ Ndipo bzifubo bzense adabzitsogoza acimbabziusa, pabodzi na bzense bzomwe adakwanisa ku Mesopotamiya kule. ¹⁹ Labani akhadayenda kukagwata ukuse mabira. Ndipo akanati kubwerera, Rakeli adaba tumirungu twa m’nyumba ya Labani, baba wace. ²⁰ Na tenepo Jakobo adamunyenga Labani Mwaramu ule pakusaya kumuuya kuti alikucoka. ²¹ Adatenga bzace bzense, acicoka mwakuthawa. Adanyamuka, aciyambuka mkulo wa Yufurate, n’kuyamba ulendo wakuyenda ku dziko lamapiri la Giliyadi.

Labani an'thamangira Jakobo

²² Patapita n'tsiku zitatu, Labani adabva kuti Jakobo adathawa. ²³ Ndipo adatenga abale wace, acimutewera Jakoboyo ntsiku zinomwe, mpaka adakamgumana ku dziko lamapiri la Giliyadi. ²⁴ Labani Mwaramu ule adalota usiku bumwebo. Mulungu adabwera acimuza kuti: “Leka kumu-gopswa Jakobo mwa njira iliyense”.

²⁵ Labani adagumana Jakobo atamanga bzikumbi kumapiriko. Na iyembo Labani adamanga bzikumbi bzace komweko ku dziko lamapiri la Giliyadi. ²⁶ Labani adabvunza Jakobo kuti: “Thangwe lanyi wandimbzenga ucitenga wana wangu acikazi ninga wakuphatiwa pa nkhondo? ²⁷ Thangwe lanyi wandithawa ucindimbzenga nee kundiiza? Ungadandiwuza, m'psino ndakubvumiza mwakupfatsa, ndipo tingadaimba nyimbo na ng'oma na azeze. ²⁸ Ulibe kundibvumiza kuti ndigonekane na azukulu wangu na wana wangu. Udacita bzaupsiru. ²⁹ Ndina mphambvu zakukucita cakuipa. Tsongo usiku wapitayu, Mulungu wa baba wako wandiwuza kuti: ‘Leka kumugopswa Jakobo mwa njira iliyense.’ ³⁰ Ndilikudziwa kuti udacoka thangwe ukhafunisia kubwerera kwanu. Tsongo thangwe lanyi wandibera tumilungu twangu?” ³¹ Jakobo adatawira kuti: “Ndikhagopa, thangwe ndikhakumbuka kuti mun'ditengera wana wanuwa. ³² Tsongo mukatugumana kuna munthu ali-wentse pano ana tumirungu twanu, umweyo aphedwe. Wantru wathuwa akhale mboni pano pomwe imwe munyang'ane bzinthu bzanu mumitolo yanguyi. Ndipo mukabziona bzanubzo

mutenge". Jakobo pamwepo akhadziwa lini kuti Rakeli adaba tumirunguto.

³³ Labani adapita m'cikumbi ca Jakobo na m'cikumbi ca Leya ndipombo m'cikumbi ca anyagrinya awiri wale, tsono alibe kuntuona tumilungu twaceto. Patsogolo pace adapita m'cikumbi ca Rakeli. ³⁴ Rakeliyo akhadabisa tumirungu twa mnyumba ya Labani, akhadatuikha m'budu wa pamsana pa ngamira, iye acikhalira m'buduyo. Labani adanyang'anya yang'ana mcikumbi mwentsenemo, tsono alibe kuntuwona. ³⁵ Rakeli adauza baba wace kuti: "Lekani kundikalipira, baba, na kusaya kuimirira pamaso panu, thangwe lakuti macitidwe ya ife akazi yali kuna ine". Na tenepo Labani alibe kuntuwona tumirungu twa mnyumba mwace.

³⁶ Pamwepo Jakobo adapsa m'tima kwene-kwene ndipo adadandaula kwa Labani mwaukali, adati: "Kodi ndakuphonyerani ciyani? Kodi ndaphonya mtemo uponi, kuti mundilondole? ³⁷ Mwanyangana-nyangana mumitolo yangu yense, kodi mwaona ciyani canu? Comwe mwaonaco muciikhe padeca pano, kuti abale wanu na wanguwa aciwone. Iwo atonge kuti awone mbanu waphonya pakati pa ife. ³⁸ Tsapano ndakhala namwe magole makumi awiri, ndipo mabira yanu na mbuzi zanu bziribe kupoloza cipo. Ine ndiribe kudya mabvululume ya mthanga mwanu. ³⁹ Ndiribe kukubweresera nyama ya cifuwo cakuphatidwa na bzirombo. Ine ndikhabwezera nthawe imweyo cifuwo cinango. Mukhafuna kuti ndibwezere cense cakubedwa usiku penu masikati. ⁴⁰ Nthawe

zizinji ndikhaneseka na kutentha masikati ndipombo na kudjedjela usiku. Ndikhakwanisa lini kugona tulo. ⁴¹ Tsapano ndakhala na imwe magole makumi mawiri panyumba panu. Ndakuphatirani basa magole khumi na manai thangwe la wana wanu awiriwa, ndipo magole matanthatu ndidaphatira bzifuwo. Tsono sagwati yangu mwacinja-cinja kakhumi. ⁴² Mulungu wa baba wangu, Mulungu wa Abrahamu, Mulungu omwe Izaki akham'gopa, angadasaya kukhala nande, mungadandicosa kale ndiri cimanjamanja. Tsono Mulungu adawona kubonera kwangu na mabasa ya manja yangu, ndipo usiku wapitabu Iye wakugazani".

Jakobo na Labani an'cita cipangano

⁴³ Labani adatawira Jakobo kuti: "Wana wacikaziwa ni wangu, wana wawo ni wangu na bzifuwo kubodzi. Bzentse uli kuonabzi n'bzangu. Tsapano ndiwaciture ciyani wana wangu wacikaziwa pabodzi na wana wawo? ⁴⁴ Bwera tsapano ticite cipangano, cikhale mboni pakati pa ine na iwe". ⁴⁵ Jakobo adaimisa mwala. ⁴⁶ Adauza abale wace kuti wakonkhe minyala, wagwezeke mudwi. Ndipo pambali pace pa mudwiyo adadyerapo cakudya. ⁴⁷ Ndipo mudwiyo Labani adaucemera Yagara-Sahaduta, tsono mudwi womwewo Jakobo adaucemera Galedi. ⁴⁸ Patsogolo pace Labani adati: "Mudwi waminyalayu ukhale cikumbuso kwa ine na iwe". Ni thangwe lace mbutoyo adaicemera Galedi. ⁴⁹ Labani adalewa pomwe kuti: "MBUYA atilindire ife tonse awiri pomwe tin'kusiyana". Na

tenepo mbutoyo adaicemera Mizipa. ⁵⁰ Labani adapitiriza kulewa kuti: “Ukaboneresa wana wanguwa, ayai ukalowola akazi winango, palibe winango pomwe tiri pano, ukumbukire kuti Mulungu ndiye mboni pakati pa ine na iwe”. ⁵¹ Ndipo Labani adauza Jakobo kuti: “Pano tina minyala yomwe tagwezeka pakati pathu, ndipo pampano pana mwala wacikumbuso. ⁵² Mudwi umwewu pabodzi na mwala wacikumbusowu, bzensenebzi ni mboni. Ine ndin'dzapitirira lini mudwi umweyu kuti ndipokane nawe. Iwembo leka kudzapitirira mudwiyu kuti upokane na ine. ⁵³ Mulungu wa Abrahamu, Mulungu wa Nahori, Mulungu wa baba wawo, ndiye an'dzatitonga ife awiri”. Na tenepo Jakobo adalumbira m'dzina la Mulungu omwe Izaki baba wace akhamugopa. ⁵⁴ Ndipo Jakobo adapereka ntsembe paphiripo, adacemera abale wace kuti adzadye cakudya. Atamala kudya, adagona paphiri pamwepo.

⁵⁵ Macibese-bese, Labani adampsompsona azukulu wace wale pabodzi na wana wace wacikaziwo adawagoneka, ndipo atawadalisa adacoka acibwerera kwace.

32

Jakobo akonzekera kukagumana na Izau

¹ Na iyembo Jakobo adaguduka ulendo bwace, ndipo anju za Mulungu zidagumana naye. ² Ataziona, adati: “Uyu ni mthithi wa anyankhondo wa Mulungu”. Na tenepo mbutoyo adaicemera Mahanaimu*. ³ Ndipo Jakobo

* **32:2** Mahanaimu bzirikulewa magulu mawiri ya acikunda.

adatuma atumiki wace kuna Izau mbale wace ku Seiri, ku dziko la Edomu.⁴ Adawapanganiza kuti akauze Izau kuti: “Ine Jakobo mtumiki wanu ndikhakhala kwa Labani, ndipo ndakhala kumweko kufikira tsapano lino.⁵ Ndina ng’ombe, mabulu, mabira na mbuzi ndipombo anyagrinya wacimuna na wacikazi. Ndirikupanganiza mafala yamweya kuna imwe mbuya wangu, kuti mundikomere m’tima!”⁶ Atumikiwo atabwerera kwa Jakobo adati: “Tayenda kuna m’bale wanu Izau, ndipo ali kubwera pabodzi na wanthu 400, kudzagumana namwe”.⁷ Pamwepo Jakobo adabva mantha kwene-kwene acikhala na thupo. Na tenepo adawagawa wanthu omwe akhali nawo mmagulu mawiri, pabodzi na mabira, mbuzi, ng’ombe ndipombo ngamira.⁸ Iye akhakumbuka kuti: “Izau akabwera, ndipo akacita nkhondo na gulu lakuyamba, gulu linango lin’dzathawa”.

⁹ Pamwepo Jakobo adapemba, aciti: “Mulungu wa kholo langu Abrahamu, Mulungu wa baba wangu Izaki, mundibve ine! Imwe MBUYA mudandiwuza kuti: ‘Bwerera ku dziko lako, dziko la abale wako, ndin’dzakukhongobza kuti bzinthu bzikuyendere bwino.’¹⁰ Ine nin’themera lini kucitiridwa nsisi na cikhulupiro cense comwe mwandiwonesa ine mtumiki wanu. Thangwe pomwe ndidayambuka Jolodani ndikhana mpsimbo yokha, tsono tsapano ndabwerera na magulu mawiriya.¹¹ Ndaphata minyendo, ndipulumuseni ku mphambvu za mbale wangu Izau. Ndina mantha kuti pinango ali kubwera kudzatipha tentse, ine pabodzi na

akazi na wana kubodzi. ¹² Kumbukirani fala lanu lire lakuti: ‘Cadidi ndin'dzakukhongobza bwino, ndipo nin'dzakupasa bzizukulu bzizinji bzakusayakulewengeka. Bzin'dzakhala bzakuwanda ninga mcenga wa mmphepete mwa nyanza.’”

¹³ Atagona kumweko, patsogolo pace adam'sankhulira m'bale wace Izau mphatso iyi pa cuma cense comwe akhali naco: ¹⁴ Mbuzi zikazi 200 na atonde makumi mawiri, mabira yakazi 200 na mabvululume makumi mawiri, ¹⁵ ngamira zakumamisa makumi matatu pabodzi na wana wace, ng'ombe zikazi makumi manai, na mikono khumi, na mabulu yacikazi makumi mawiri na yacimuna khumi. ¹⁶ Gulu liri-lentse la bzifuwo adalipereka kwa nyagrinya wace, ndipo adawauza kuti: “Imwe mutsogole, ndipo pakuyenda na magulu ya bzifuwo, mumbasiye mbuto pakati pa gulu liri-lentse”. ¹⁷ Adauza nyagrinya wakutoma kuti: “Mbale wangu Izau angagumana nawe acikubvunza kuti: ‘Kodi mkulu wako mbani? Kodi uli kuyenda kuponi? Kodi bzifuwo bziri patsogolo pakobzi n'bza yani?’ ¹⁸ Iwe ukatawire kuti: ‘Bzimwebzi ni bza mtumiki wanu Jakobo, ndipo aliukubzitumiza kuna imwe mbuya-wace, kuti bzikhale mphaso. Iyembo ali kubwera m'mbuyo mwathumu.’” ¹⁹ Ndipo adauza pomwe nyagrinya wace waciwiri mafala yabodzi-bodziyo, na wacitatu, mpaka wentse omwe wakhatsogoza bzifuwo. Adawauza kuti: “Bzimwebzi ndibzo mukamuuze Izau, mungagumana naye. ²⁰ Mukamuuze pomwe, ‘Ndipombo mtumiki wanu Jakobo ali kubwera

m'mbuyo mwathumu.' " Jakobo akhakumbuka kuti: "Angandikhululukire na mphatso yomwe ndam'tumizirayi, ndipo ndikakagumana naye, pinango adzanditambira bwino". ²¹ Na tenepo mphatso ire idatsogola, ndipo usiku bumwebo Jakobo adagona kubzikumbi kumwekule.

Jakobo anpokana na munthu ku Penuwele

²² Usiku bumwebo Jakobo adalamuka adatenga akazi wace awiri, na anyagrinya wace awiri wale, pabodzi na wana wace khumi na m'bodzi, aciyambuka na panjerera mumkulo wa Yaboki. ²³ Atawayambusa wentse wale, adayambusambo cuma cace cense. ²⁴ Iye adasala yekha. Ndipo kudabwera mwamuna m'bodzi omwe adamenya naye mpaka madandakweca. ²⁵ Mwamunayo ataona kuti ali kukwanisa lini kumukunda, adamenya Jakobo pamwendo acibzuguduwa. ²⁶ Pamwepo mwamunayo adati: "Ndireke ndiyende, thangwe kulikucena". Tsono Jakobo adatawira kuti: "Ndin'kusiya lini kuti uyende mpaka undidalise". ²⁷ Mwamunayo adamubvundza kuti: "Dzina lako ndiwe yani?" Jakobo adatawira kuti: "Dzina langu ndine Jakobo". ²⁸ Mwamuna ule adati: "Dzina lako lin'dzakhala lini pomwe Jakobo. Wamenyana na Mulungu na wantru, ndipo wakunda. Na tenepo dzina lako lin'dzakhala Ijirayeri". ²⁹ Pamwepo Jakobo adati: "Na imwembo ndiuzenimbo dzina lanu". Tsono mwamunayo adati: "Thangwe lanyi uli kundibvunza dzina?" Ndipo pamwepo munthu ule adadalisa Jakobo. ³⁰ Jakobo adati: "Ndamuwona Mulungu maso na maso, ndipo

ndikana moyo". Ndipo mbutoyo adaicemera Penuwele.[†] ³¹ Dzuwa likhacoka pomwe Jakobo akhacoka ku Penuwele, ndipo akhayenda mwakugwidoma thangwe la kubzuguduka kule. ³² Ndipopo mpaka lero lino bzizukulu bzentse bza Ijirayeri bzimbadya lini nyama yapancafu, thangwe ni pamudzipe wa padzugudu pomwe Jakobo adamenyedwa.

33

Jakobo an'gumana na Izau

¹ Jakobo adaona Izau ali kubwera na amuna wace 400. Na tenepo wana wace wale adawagira Leya, Rakeli na anyagrinya awiri wale. ² Adatsogozza anyagrinyawo pabodzi na wana wawo. Leya na wana wace akhatewera pambuyo pawo, Rakeli na Zuze akhabwera pambuyo pa wentse. ³ Jakobo adatsogola, ndipo adagodama acitsulima mpaka pansi kanomwe mpaka adafika pafupi na m'bale wace.

⁴ Tsuno Izau adathamanga kukagumana naye, adamukumbatira, acimumpsompsona. Wentse awiriwo adalira. ⁵ Izau atayang'ana, adawona akazi na wana omwe wale, ndipo adamubvundza kuti: "Wanthu awa omwe uli nawowa mbani?" Jakobo adatawira kuti: "Mbuya wangu, awa ni wana omwe Mulungu adandipasa mwa nsisi zace". ⁶ Ndipo anyagrinya wacikazi wale adabwera pabodzi na wana wawo, adagodama wacitsulima. ⁷ Leya adabwerambo pabodzi na

[†] **32:30** Penuwele: MuciHeberi ni fala lomwe limbatengana na mafala yakuti nkhope ya Mulungu.

wana wace, ndipo pakumalizira adafika Zuze na Rakeli. Wentsenewo adagodama wacitsulima.

⁸ Izau adabvundza kuti: “Kodi mthithi wa bzifuwo ndagumana nawo ule ngwa ciyani?” Jakobo adatawira kuti: “Mbuyawangu, mthithi omwe ule ni wanu, kuti imwepo mundikomere m'tima”. ⁹ Tsono Izau adati: “Mbale wangu, bzifuwo bzimwebzi ndinabzo bzizinji. Bzomwe unabzo bzikhale bzako”. ¹⁰ Jakobo adati: “Nee ndaphata minyendo, penu mwandikomera m'tima, tambirani mphatso yangu. Thangwe ine ndawona nkhope yanu ninga nkhope ya Mulungu, nakuti mwanditambira na manja mawiri. ¹¹ Ndaphata minyendo tambirani mphaso ndakubwereseraniyi. Mulungu adandikomera m'tima, ndipo adandipasa bzakusaya bzangu bzense”. Adamuumiriza, mpaka Izau adatambira.

¹² Ndipo Izau adati: “Mbatiguduke, tiyende. Ine ndin'tsogola”. ¹³ Tsono Jakobo adati: “Mbuya wangu, muli kudziwa kuti wanawa aneta, ndipombo ndina mabira na ng'ombe bzomwe bzina tuwana. Ndikabzikumba mwakam'kulumize ntsiku ibodzi yokha, bzinifa bzentse. ¹⁴ Ndaphata minyendo mbuya wangu, tsogolani, ine ndin'famba pang'ono-pang'ono pambuyo, malingana mafambidwe ya bzifuwo na wana wangu, mpaka kufika kuna imwe ku Seiri”.

¹⁵ Pamwepo Izau adati: “Ndipo undibvumize kuti ndikusiyire amuna wangu winangowa”. Tsono Jakobo adati: “Ayai mbuya wangu, bzin'funika lini, mundondikomere m'tima

basi". ¹⁶ Na tenepo pa ntsiku imweyo Izau adanyamuka ulendo kubwerera ku Seiri. ¹⁷ Tsono Jakobo adayenda ku Sukoti, ndipo adakamanga nyumba yace, pabodzi na mathanga ya bzifuwo bzace. Ndipopo mbutoyo idacemerewa Sukoti. ¹⁸ Patsogolo pace Jakobo adakafika bwino ku mzinda wa Sekemu m'dziko la Kanani, atabwerera kucokera ku Mesopotamiya. Adamanga bzikumbi pambuto panango, pafupi na mzindayo. ¹⁹ Mbuto imweyo adagula kwa bzizukulu bza Hamori, baba wace wa Sekemu, pa ntsengwa ya kobiri 100 za ndzayaya zicena. ²⁰ Adamanga guwa pamwepo, adalicemera El-Elohe-Ijirayeri, ndiko cuti Mulungu, Mulungu wa Ijirayeri.

34

Sekemu adaphata Dina adaphonya naye

¹ Ntsiku inango Dina mwana wa Jakobo wakubadwa na Leya, adayenda kukaceza na akazi winango wam'dzikomo. ² Sekemu, mwana wa Hamori muHivi, mambo wa cipande ca dzikolo, ataliwona dende lire, adaliphata acisvitha. ³ Sekemu akhafunisia Dina, mwana wa Jakobo, ndipo akhalewalewa naye mafala yacikondi. ⁴ Na tenepo adakauza baba wace kuti: "Nditengereni dende lire cuti akhale mkazi wangu". ⁵ Pomwe Jakobo adabva cuti mwana wace Dina wasvithiwa, wana wace wacimuna akhali kuubusa. Iye alibe kucita cinthu mpaka iwo atabwera. ⁶ Hamori, baba wa Sekemu, adayenda kukacezerana na Jakobo. ⁷ Panthawe imweyo wana wa Jakobo adafika

kucokera kuubusa kule. Wanawo atabva bzimwebzo, adaipidwa nabzo. Adakalipa kwene-kwene thangwe Sekemu wacita cinthu cakupasa manyazi kwa aljirayeri, pakusvitha Dina, mwana wa Jakobo, comwe cikhafunika lini kucita.

⁸ Ndipo Hamori adawauza kuti: “Mwana wangu Sekemu wamufuna mwana wanu. Ndaphata minyendo mubvumizeni kuti amulowole. ⁹ Tiyendeni tikhale wakubverana thangwe la malowozi. Ife tin'dzalowola wana wanu, imwembo mun'dzalowola wana wathu. ¹⁰ Mukhale nafe pabodzi m'dzikio mwathu muno. Mukhale kuli-kwentse komwe mungafune, mumbacite malonda mwafulu, ndipo mumbagule mbuto yakumanga nyumba”. ¹¹ Pambuyo pace Sekemu adauza baba wa Dina na nkhosve zace zire kuti: “Mundikomere m'tima, ndipo nin'dzakupasani bzentse bzomwe mun'dzakumbira. ¹² Ndiuzeni mphatso yomwe mun'funa, ndipo mulewe ntsengwa iri-yentse yakulowolera. Ine nin'dzakupasani bzentse bzomwe mun'dzalewa, ndipase mtsikanayo akhale mkazi wangu basi”.

¹³ Tsuno wana wa Jakobo adatawira Sekemu na baba wace Hamori mwakuwanyengeza, thangwe Sekemu akhadacitisa manyazi Dina mpfumakazi yawo. ¹⁴ Iwo adati: “Bzinkwanisika lini kuti tibvume mpfumakazi yathu kulowodwa na mwamuna alibe kugwatidwa. Cimweci ni cinthu camanyazi kuna ife. ¹⁵ Tingakwanise kubvuma pokhapokha imwe mwatakhala ninga momwe tiri ife, ndipo kuti mukagwata khanda la kumaso amuna wanu wentse. ¹⁶ Pamwepo

tin'dzakubvumizani kuti mulowole wana wathu, ndipo ifembo tin'dzalowola wana wanu. Ndipo tin'dzakhala pakati panu ticikhala dzinza libodzi. ¹⁷ Tsono mungaleka kubvuma bzomwe tiri kulewa, bzakuti muugwatidwe, ife tin'dzatenga mwana wathu wacikaziyu".

¹⁸ Mafala yamweya yadakondweresa Hamori na mwana wace Sekemu. ¹⁹ Ndipo mulumbwanayo adakulumiza kucita bzomwe bzikhafunikabzo, thangwe lakuti akhamufuna kwene-kwene mwana wa Jakoboyo. Sekemu akhana mbiri kwene-kwene m'banja mwawo. ²⁰ Ndipo Hamori pabodzi na mwana wace Sekemu adakacita mtsonkhano kicipata ca mzinda wawo, adalewa-lewa na amuna wa mumzinda mwawo kuti: ²¹ "Wanthu awa ni axamwali wathu. Na tenepo tiwabvumize kuti akhale m'dziko mwathu muno, kuti acite veremawu mwafulu. Dzikoli ndikulu ndipo liniwakwanira iwo. Bwerani tilowolane nawo. ²² Tsono wantru amwewa an'dzabvuma kukhala na ife, kuti tikhale mtundu ubodzi, pokha-pokha ife tikagwata khanda la kumaso amuna wentse ninga ambacitira iwo. ²³ Kodi nkhulewa lini kuti bzifubo bzawo, mitolo yawo na ng'ombe zawo bzin'dzakhala bzathu? Na tenepo mbatibvume kuti akhale nafe". ²⁴ Amuna adabvuma bzomwe Hamori na Sekemu adalewa, ndipo amuna wentse wamumzindamo adagwatidwa khanda la kumaso. ²⁵ Patondokupita ntsiku zitatu, pomwe amuna wale akhawawidwa, wana awiri wa Jakobo, Simeoni na Levi, nkhosve za Dina, adatenga bzsenga bzawo, adapita mwakusaya

kudziwika mumzinda mule, acipha amuna wentse. ²⁶ Adapha pomwe Hamori na mwana wace Sekemu na bzisenga. Adatenga Dina mnyumba mwa Sekemu, wacicoka. ²⁷ Wana winango wa Jakobo adafika pa wakuphedwa wale adaba bzentse bzamumzindamo, thangwe lakuti akhadasvitha mfumakazi yawo. ²⁸ Adaba mabira, ng'ombe, pabodzi na mabulu yawo na bzentse bzomwe bzikhali mumzindamo ndipombo bza mminda mwawo. ²⁹ Adatenga cuma cense, adaphata akazi wentse na wana, wacitengambo bzense bza mnyumba zawo.

³⁰ Jakobo adauza Simeoni na Levi kuti: “Hi, mwandiputira mulandu. Mwandiipisa pakati pa wantru wa dziko lino, Akanani na Aferezi. Ine ndilibe wantru wazinji, ndipo iwo wakagumanizana kuti adzandimenye, ine na banja langu lense, tense pabodzi tin'dzadzongeka”. ³¹ Tsono iwo adati: “Mpfumakazi yathu angamusanduse lini puta nee!”

35

Mulungu an'dalisa Jakobo ku Betele

¹ Ndipo Mulungu adauza Jakobo kuti: “Nyamuka, ndoko ku Betele, ukakhale komweko. Ukamange guwa la Mulungu omwe adakuwonekera pomwe ukhathawa mbale wako Izau”. ² Na tenepo Jakobo adauza banja lace na wentse omwe akhali naye kuti: “Tayani milungu yacilendo yomwe muli nayo pakati panu. Mubzicenese, ndipo mucinje bzakubvala. ³ Tin'coka kuno, tiniyenda ku Betele

kumweko ndin'kamanga guwa la Mulungu omwe adandithandiza Panthawe ya matsautso yangu. Ndiye cadidi omwe wakhala nande kulikwense komwe ndikhayenda".⁴ Na tenepo milungu yentse yacilendo yomwe wana wace akhali nayo, adaiperekira kuna Jakobo, pabodzimbo na mphete zakukhutu zomwe akhabvala. Bzensenebzo adabzifucira patsinde pa muti ukulu pafupi na Sekemu.

⁵ Pomwe Jakobo na wana wace adacoka, wantru wentse wa mizinda yakuzungulira adabva mantha, na tenepo alibe kuwatewera wana wa Jakobo. ⁶ Ndipo Jakobo na wantru wace adafika kuLuzi (komwe ni kuBetele) m'dzikolo la Kanani. ⁷ Adamanga guwa kumweko, ndipo mbutoyo adaicemera El-Betele, thangwe kumweko nikomwe Mulungu adabzilatiza kwa Jakobo pomwe akhathawa mbale wace. ⁸ Debora mulezi wa Rebeka, adafa komweko, ndipo adaikhidwa patsinde pa muti ukulu ku Beteleko. Na tenepo mbutoyo idacemerewa Muti ukulu wa Nkhawa.

⁹ Jakobo atabwera kucokera kuMesopotamiya kule, Mulungu adamuwonekera pomwe acimudalisa. ¹⁰ Mulungu adati: "Dzina lako ndiwe Jakobo, tsono un'dzacemerewa lini pomwe Jakobo, dzina lako lin'dzakhala Ijirayeri". Na tenepo adacemerewa Ijirayeri. ¹¹ Patsogolo pace Mulungu adamuuza kuti: "Ine ndine Mulungu Wamphambvu-zentse. Ubale wana wazinji. Un'dzakhala na bzizukulu bzizinji, ndipo bzina mwa ibzo bzin'dzakhala azimambo. Bzizukulu bzako bzin'dzawanda kwene-kwene,

na tenepo kuti bzin'dzakhala mitundu izinji ya wantru. ¹² Nin'dzakupasa dziko lomwe ndidapasa Abrahamu na Izaki. Dziko limweli ndidzapasambo bzizukulu bzako, iwe ukafa". ¹³ Ndipo Mulungu adayenda acim'siya Jakobo pa mbuto yomwe akhalewa-lewa nayepo. ¹⁴ Jakobo adaimisa cimwala cacikumbuso pa mbuto imweyo. Adathulira cakumwa pamwalapo, acithulira mafuta. ¹⁵ Jakobo adaicemera Betele mbuto yomwe Mulungu adalewa-lewa naye.

Imfa ya Rakeli

¹⁶ Ndipo wentse adacoka ku Betele, tsono akanatikufika ku Efurata, nthawe yakuti Rakeli abale idakwana, ndipo kubala kwace kudamunesa kwene-kwene. ¹⁷ Bzidafika pakui pa kwene-kwene, ndipo daya adamuuza kuti: "Leka kugopa, un'khala na mwana winango wacimuna". ¹⁸ Ndipo Rakeli ali pafupi kufa, acimalizika, adamucemera mwanayo Benoni, tsono baba wace adamucemera Benamini. ¹⁹ Rakeli watafa, adaikhidwa pambali pa mseu wakuyenda ku Efurata (komwe ni kuBelee.) ²⁰ Ndipo Jakobo adaimisa cimwala cacikumbuso pa thenje la Rakeli. Mwalayo ukali pamwepo mpaka lero lino. ²¹ Ijirayeri adapitiliza acikamanga bzikumbi bzace kumbuyo kwa cigota ya Edere.

Wana wa Jakobo

²² Pomwe Ijirayeri akhakhala m'dziko limwero, Rubeni adagona na Biliha, mkazi mng'ono wa baba wace, ndipo Ijirayeri adabva bzimwebzo. Ijirayeri akhana wana wacimuna khumi na awiri.

²³ Wana wa Leya mbawa: Rubeni, mwana wautsvaka wa Jakobo, Simeoni, Levi, Juda, Isakara na Zebuloni. ²⁴ Wana wa Rakeli mbawa: Zuze na Benjamini. ²⁵ Wana wa Biliha nyagrinya wa Rakeli mbawa: Dani na Nafutali. ²⁶ Wana wa Zilipa nyagrinya wa Leya mbawa: Gadi na Asere. Amwewa ndiwo wana wa Jakobo omwe adabadwira ku Mesopotamiya.

Impfaya Izaki

²⁷ Jakobo adakafika kwa baba wace Izaki ku Mammure (kumweko kukhacemeredwa kuKiriyati-Ariba komwe ni kuHebron), komwe Abrahamu na Izaki akhakhala kale. ²⁸ Ndipo Izaki adakwanisa magole 180. ²⁹ Ndipo Izaki adatsindira moyo, adafa, adam'tenga naye kwa makolo yace, akhadalamba kwene-kwene. Wana wace, Izau na wa Jakobo ndiwo adamuikha muthenje.

36

¹ Mpsibzi bzizukulu bza Izau, omwe akhacemeredwambo Edomu. ² Izau akhadalowola akazi Acikanani awa: Ada mwana wa Eloni Muhiyi, Oholibama mwana wa Ana, mwana wa Zibiyoni Muhibi, ³ na Basemati mwana wa Jumayere, mpfumakazi ya Nebayoti. ⁴ Ada adamubalira Izau Elifazi. Basemati adabala Reuele ⁵ ndipo Oholibama adabala Yeusi, Yalamu na Kora. Amwewa ni wana wa Izau omwe adabadwira mdziko la Kanani.

⁶ Ndipo Izau adatenga akazi wace, wana wace wacimuna na wacikazi na wantru wentse wa mynymba yace, pabodzi na bzifuwo bzace bzense, na mitolo yace yense yomwe adakwanisa ku dziko la Kanani, ndipo adamwazana na

mbale wace ule Jakobo, adayenda kukakhala ku dziko linango. ⁷ Adacoka thangwe lakuti dziko lomwe akhakhalalo iye pabodzi na Jakobo, likhawakwanira lini. Akhana bzifuwo bzakuwanda kwene-kwene. Na tenepo akhakwanisa lini kukhala pabodzi. ⁸ Na tenepo Izau, omwe ni Edomu, adakakhala kuSeiri, dziko la mapiri.

⁹ Mpsibzi bzizukulu bza Izau, kholo la Aedomu, waukhala m'dziko lamapiri la Seiri. ¹⁰ Madzina ya wana wacimuna wa Izau ngaya: Elifazi mwana wa Ada mkazi wa Izau, na Reuele mwana wa Basemati mkazi wa Izau. ¹¹ Wana wa Elifazi ni Temani, Omara, Zefo, Gatamu na Kenazi. ¹² (Timna akhali mkazi mng'ono wa Elifazi mwana wa Izau, ndipo mwa Timnayo Elifazi adabereka Amaleke.) Amwewa ndiwo wana wa Ada mkazi wa Izau. ¹³ Wana wa Reuele mbawa: Nahati, Zera, Sama na Miza. Amwewa ndiwo wana wa Basemati mkazi wa Izau. ¹⁴ Wana wa Oholibama mkazi wa Izau mbawa: Yeusi, Yalamu na Kora. Oholibamayo akhali mwana wa Ana mwana wa Zibiyoni. ¹⁵ Mbawa atongi wa bzizukulu bza Izau. Mwa wana wa Elifazi, mwana wakuyamba wa Izau, pakhana atongi awa: Temani, Omara, Zefo, Kenazi, ¹⁶ Kora, Gatamu na Amaleke. Amwewa ni atongi mwa wana wa Elifazi m'dziko la Edomu. Wentsenewa akhali wana wa Ada. ¹⁷ Mwa wana wa Reuele, mwana wa Izau, pakhana atongi awa: Nahati, Zera, Sama na Miza. Amwewa ndiwo atongi mwa wana wa Ruwele m'dziko la Edomu, ndipombo ndiwo wana wa Basemati mkazi wa Izau. ¹⁸ Mwa wana wa Oholibama, mkazi wa Izau, pakhana atongi awa: Yeusi, Yalamu na Kora.

Amwewa ndiwo atongi omwe mkazi wa Izau, Oholibama mwana wa Ana, adabala. ¹⁹ Amwewa ni bzizukulu bza Izau, ndipombo ndiwo atongi wawo.

Bzizukulu bza Seiri

²⁰ Awa ni wana wacimuna wa Seiri Muhori, ndzika za dzikolo: Lotani, Sobali, Zibiyoni na Ana, ²¹ Disoni, Ezere na Disani. Awa ndiwo atongi wa Ahori wana wa Seiri m'dziko la Edomu. ²² Wana wa Lotani akhali Hori na Hemani, ndipo Timna akhali mpfumakazi ya Lotani. ²³ Wana wa Sobali mbawa: Alivani, Manahati, Ebala, Sefo na Onamu. ²⁴ Wana wa Zibiyoni mbawa: Aya na Ana. (Ana ndiye omwe adawona mbuto ya madzi yaku-tentha m'cidambo, pomwe akhadyesa mabulu ya Zibiyoni baba wace.) ²⁵ Wana wa Ana mbawa: Disoni mwana wacimuna, na Oholibama mwana wacikazi, ²⁶ Wana wa Disoni mbawa: Hemudani, Esibani, Itirani na Kerani. ²⁷ Wana wa Ezere mbawa: Bilihani, Zaavani na Akani. ²⁸ Wana wa Disani mbawa: Uzi na Arani. ²⁹ Atongi wa Ahori mbawa: Lotani, Sobali, Zibiyoni, Ana, ³⁰ Disoni, Ezere na Disani. Amwewa ndiwo atongi wa aHori mdziko la Seiri malingana na madzinza yawo.

Atongi wa ku Edomu

³¹ Mbawa azimambo omwe akhatonga dziko la Edomu, azimambo wa aljirayeri wakanati kutonga kumweko: ³² Bela mwana wa Beori, akhatonga dziko la Edomu, ndipo dzina la mzinda wace likhali Dinihaba. ³³ Bela atafa, Yobabu mwana wa Zera wa ku Bozira ndiye omwe adapita umambo pambuto pace. ³⁴ Yobabu atafa, Husamu

wa ku dziko la Atemani adapita umambo pambuto pace. ³⁵ Atafa Husamu, Hadadi mwana wa Bedadi adapita umambo pambuto pace. Umweyu ndiye omwe adakunda Amidiyani m'dziko la Mowabu, ndipo dzina la mzinda wace likhali Aviti. ³⁶ Atafa Hadadi, Samila wa ku Masireka ndiye adapita umambo pambuto pace. ³⁷ Atafa Samila, Shaulo wa ku Rehoboti, mzinda wa pamkulo, ndiye omwe adapita umambo pambuto pace. ³⁸ Atafa Shaulo, Baala-Hanani mwana wa Akibori, ndiye adapita umambo pambuto pace. ³⁹ Baala-Hanani mwana wa Akibori atafa, Hadari ndiye adapita umambo pambuto pace. Dzina la mzinda wace likhali Pau, ndipo dzina la mkazi wace likhali Mehetabele, mwana wa Matiredi mwana wa Mezahabu.

⁴⁰ Awa ndiwo atongi wa Izau, malingana na madzinza yawo na mbuto ya dzindza liri-lense: Timna, Aliva, Yeteti, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinoni, ⁴² Kenazi, Temani Mibizara, ⁴³ Magadiele na Iramu. Amwewa ndiwo atongi wa Edomu (ndipo Izau ndiye kholo la Aedomu malingana na mbuto yomwe akhakhala mdziko lawolo.)

37

Matulo ya Zuze

¹ Jakobo adakhala ku dziko la Kenani komwe baba wace akhadakhala ninga nyakudza. ² Mbiri ya banja la Jakobo ni iyi: Pomwe Zuze akhali mulumbwana wa magole 17, akhausa mabira na mbuzi pabodzi na abale wace, wana wa Biliha na wa Zilipa, akazi wa baba wace. Ndipo Zuzeyo

akhauza baba bzakuipa bzomwe akhacita abale wacewo.

³ Ijirayeri akhambafuna Zuze kuposa wana wace winango wentse, sabwa akhali mwana wace wa paunkhalamba. Adam'sonera cakubvala citali camanja.

⁴ Abale wace atawona kuti baba wawo akhambafuna Zuze kuposa iwo, adayamba kuwengana naye, ndipo akhakwanisa lini kulewa-lewa naye mwa m'tendere.

⁵ Ntsiku inango Zuze adalota matulo, adafotokozerwa abale wace matuloyo. Ndipo adawengana naye kuposa kale. ⁶ Iye adawauza kuti "Bverani matulo yomwe ndalota. ⁷ Tentsenefe tikhali m'munda, ndipo tikhamanga mitolo ya tirigu. Tirikumanga tenepo, m'tolo wangu udamuka uciima. Ndipo mitolo yanu ikhadauzungulira m'tolo wanguyo icimbaugodamira". ⁸ Pamwepo abale wacewo adamubvundza kuti: "Kodi ulikukumbuka kuti un'dzakhala mambo wathu? Kodi iwepo un'dzatitonga ife?" Na tenepo adawengana naye kwakupitirira kale thangwe la matuloyo na mafala yaceyo. ⁹ Ndipo Zuze adalota pomwe matulo yanango, adauza pomwe abale wacewo kuti: "Ndalota pomwe, ndipo ndawona dzuwa, mwezi na nyenyezi khumi na ibodzi bzicimbandigodamira". ¹⁰ Matulo yamweya adauza pomwe baba wace pabodzi na abale wace wale. Baba wace adam'tsimula, adati: "Kodi matulo yamweya ngakutani? Kodi ulikukumbuka kuti ine, mai wakoyu pabodzi na abale wakowa, tin'dzakugodamira iwe m'paka

pantsi?” ¹¹ Ndipo abale wace adam'citira njiru kwene-kwene. Tsono baba wace akhakhala acibzikumbuka bzimwebzi.

Zuze an'gulisidwa ku Ijipito

¹² Ntsiku inango, abale wa Zuze adayenda ku Sekemu kukausa mabira ya baba wawo. ¹³ Ijirayeri adauza Zuze kuti: “Abale wako alikuusa mabira ku Sekemu. Ndirikukutuma kuti uyende kuna iwo”. Zuze adatawira kuti: “Inde, baba”. ¹⁴ Ndipo baba waceyo adamuuza kuti: “Ndoko ukawaone abale wako penu ali bwino, ndipombo bzifuwo penu bziri bwino ndipo udzandiuze”. Na tenepo baba wace adatuma Zuze kucokera ku cigowa ca Hebron.

Zuze atafika ku Sekemu, ¹⁵ munthu winango adam'gumana akhandofamba-famba kumweko adamubvunza kuti: “Kodi ulikunyang'ana ciyani?” ¹⁶ Zuze adatawira kuti: “Ndirikunyang'ana abale wangu. Ndaphata minyendo ndiuzenimbo komwe alikuusira mabira”. ¹⁷ Munthuyu adati: “Adacoka kale kuno. Ndidadabva acimbalewa kuti alikuyenda ku Dotani”. Pamwepo Zuze adatewera abale wace, ndipo adakawagumana ku Dotani. ¹⁸ Abale wace wale adamuwona na patali, akanati kufika, adayamba kumukondzera ciwembo cakuti wamuphe. ¹⁹ Iwo adauzana wina na mwandzace kuti: “Uyo, nyamatulo ule, alikubwera! ²⁰ Bwerani timuphe, citanda cace ticithuse m'cidindi cibodzi mwa madindiya. Tin'kalewa kuti wadyewa na cilombo, ndipo tidzawone n'ciyani cin'dzacitika na matulo yace yale”. ²¹ Pomwe Rubeni adabva bzomwe

wakhalewa, adayezeza kupulumusa Zuze. Adati, “Mbatireke kumupha. ²² Lekani kutaya mulopa wace. Ndom'thusani m'cidindi kucidambo kuno, tsono lekani kum'pweteka”. Akhalewa bzimwebzi kuti am'pulumuse m'manja mwawo, ndipo am'tumize kuna baba wace. ²³ Zuze atafika komwe kukhana abale wace, iwo adam'khundula cakubvala citali camanja cire comwe akhadabvala, ²⁴ adam'tenga, wacim'thusa m'cidindi cakusaya madzi.

²⁵ Pomwe iwo akhadya, adawona m'thithi wa aljimaele alikucokera ku Giliyadi. Ngamira zaho zikhadasendza ntsonono na bzakununchira bzomwe wakhayenda nabzo ku Ijipito. ²⁶ Ndipo Juda adabvundza abale wace kuti: “Kodi tin'phindulanyi tikamupha m'bale wathuyu ticibisa citanda cace? ²⁷ Bwerani tim'gulise kwa aljimaelewa, tireke kum'pweteka. Kodi umweyu ni mbale wathu lini, thupi libodzi ndipombo mulopa ubodzi?” Abale wacewo adabvuma bzimwebzo. ²⁸ Pomwe aljimaele wamalonda wa kuMidiyani adafika pamwepo, abale wacewo adam'cosa Zuze m'cidindi mule, acim'gulisa kwa aljimaelewo na kobiri ya parata makumi mawiri, ndipo iwo adayenda naye kuIjipito.

²⁹ Rubeni atabwerera kucidindi kule adawona mulibe Zuze. Pamwepo adang'amba bzakubvala bzace. ³⁰ Ndipo adabwerera kwa abale wace wale adawaiza kuti: “Mulumbwana ule mulibe! Ndipo ine nin'cita tani?” ³¹ Pamwepo iwo adapha tonde, acibvuika cakubvala ca Zuze m'mulopa. ³² Adatenga cakubvalaco aciyenda naco kwa baba wawo aciti: “Talokota ici. Wonani

penu cingakhale cakubvala ca mwana wanu ule".
³³ Jakobo adacizindikira cakubvalaco, aciti: "Ni cakubvala ca mwana wangu. Cirombo camupha mwana wangu. Mawa ine, Zuze akhabvulidwa!"
³⁴ Jakobo adang'amba bzakubvala bzace, adabvala sakha m'ciuno, Adalira nkhawa ya mwana waceyo ntsiku zizinji. ³⁵ Wana wace wentse wacimuna na wacikazi, adabwera kuti am'pepese tsono iye adalamba, adati: "Nin'dzakhala ndicimbala wa mwana wangu mpaka kuthenje komwe kuna iye". Na tenepo adaptiriza kulira thangwe la Zuze mwana wace. ³⁶ Nthawe imweyo kuIjipito, aMidiyani wale akhadagulisa kale Zuze kuna Potifara, m'bodzi mwa wakulemekezekwa wa Falau, ndipo mkulu wa acikunda wakulindira.

38

Juda na Tamara

¹ Nthawe imweyo Juda adasiya abale wace adakakhala kunyumba ya munthu winango kuAdulamu dzina lace Hira. ² Kumweko Juda adagumana m'tsikana wacikanani, mwana wa Suwa, adamulowola acimutenga. ³ Mkaziyo adatenga mimba, acibala mwana wacimuna, baba wace adam'pasa dzina lakuti Ere. ⁴ Adatenga pomwe mimba acibala mwana wacimuna, mai wace adam'pasa dzina lakuti Onani. ⁵ Adabala pomwe mwana winango wacimuna, adam'cemera Sela. Pomwe Sela akhabadwa, akhali ku Kezibu. ⁶ Juda adamunyang'anira mkazi mwana wace waudende ule Ere, dzina lace Tamara. ⁷ Tsono Ere mwana wakuyamba

wa Juda akhana khalidwe lakuipa pamaso pa MBUYA, na tenepo MBUYA adacitisa kuti afe. ⁸ Pamwepo Juda adauza Onani kuti: “Fambizana naye mkazi wa m'bale wakoyu. Upite nthaka, kuti m'bale wakoyo akhale na wana”. ⁹ Tsono, Onani akhadziwa kuti wanawo an'dzakhala lini wace. Na tenepo nthawe zentse akhafambizana naye mkaziyo, tsono akhataira pantsi mbeu yace, kuti aleke kum'balira wana m'bale waceyo. ¹⁰ Ndipo bzomwe akhacitabzo bzidaipira MBUYA. Na tenepo adacitisa kuti afembo. ¹¹ Pamwepo Juda adauza mulowola wace ule Tamara kuti: “Bwerera kunyumba kwa baba wako, ukakhale mansiwa kumweko mpaka mwana wangu Sela akule”. Adalewa bzimwebzi thangwe akhagopa kuti Sela angafembo ninga abale wace wale. Na tenepo Tamara adabwerera kunyumba kwa baba wace.

¹² Patapita magole, mkazi wa Juda, mwana wa Suwa, adafa. Ndipo Juda atamala kulira nkhawayo, adayenda kwa wakumeta mabira kuTimna, iye na xamwali wace Hira, wa kuAdulamu. ¹³ Munthu winango adauza Tamara kuti: “Mabzala wako alikuyenda ku Timna kukameta mabira”. ¹⁴ Ndipo Tamarayo adacinja bzakubvala bzace bzaumasiwa bzire adabvala bzinango. Adabzipsinkha nkhope na nguwo, adakakhala pa njira yakuyendera kuEnaimu. Muyi wa Enaimu ukhali pa mseu wakuyenda ku Timna. Iye adacita bzimwebzi thangwe adawona kuti Sela akhadakula kale, tsono Tamara akhanati kupasiwa Sela kuti akhale mwamuna wace. ¹⁵ Juda atamuwona, adamuyesa

mkazi puta, thangwe akhadabzipsinkha nkhopo. ¹⁶ Adayenda kumphimpha ya mseu komwe kukhana iye acimuza kuti: “Bwera ndigone nawe!” Juda akhadziwa lini kuti ni mulowola wace. Mkazi ule adati: “Un'dzandipasa ciyani kuti ndigone nawe?” ¹⁷ Juda adatawira kuti: “Nin'dzakutumizira mbuzi ing'ono ya m'thangang mwangu”. Ndipo Tamarayo adati: “Inde, nin'tawira mungandipasa cinthu cakuti ndibakaphatire mpaka kudzandumizira”. ¹⁸ Juda adamubvundza kuti: “Kodi ulikufuna kubakaphatira ciponi?” Tamara adatawira kuti: “Undipase mphete yomwe iri ku mkufu wako, na mpsimbo yakufambira yomwe ili m'manja mwakoyi”. Juda adapereka bzentsenebzo kwa Tamara. Na tenepo Juda adagona naye mkaziyo, ndipo adatenga mimba. ¹⁹ Ndipo Tamara adanyamuka aciyenda. Adacosa nguwo yomwe akhadabzipsinkha nayo ire, acibvala pomwe bzakubvala bzace bzaumasiwa bzire.

²⁰ Patsogolo pace Juda adatuma xamwali wace wa kuAdulamu ule kukapereka mbuzi ire, kuti mkazi ule amubwezere bzinthu bzire. Tsuno xamwali waceyo alibe kam'gumana mkaziyo. ²¹ Adabvundza wantru wakomweko kuti: “Kodi mkazi puta omwe akhakhala pambali pa mseu wakuyenda ku Enaimu ule ali kuponi?” Wantruwo adatawira kuti: “Cikhaliromo pakani kukhala mkazi puta pa mbuto imweyo”. ²² Adabwerera kuna Juda, acikamuza kuti: “Ndilibe kum'gumana mkazi ule, ndipo wantru wakomweko andiwuza kuti: ‘Cikhaliromo pakani kukhala mkazi puta

pa mbuto imweyo.” ²³ Juda adati: “Bzinthu bzimwebzo atenge bzikhale bzace, kuti tileke kunyozedwa na wantru. Ine ndidam’tumizira cadidi mbuzi ire tsono ulibe kumugumana”.

²⁴ Patapita minyezi mitatu, Juda adauzidwa kuti: “Mulowola wako ule Tamara adacita uputa, ndipo ana mimba”. Pamwepo Juda adalewa kuti: “Kam’tengeni ndipo mukam’tenthe kuti afe”. ²⁵ Pomwe wakhamucosa, Tamara adatumiza mafala kuna Juda mabzala wace kuti: “Ine ndina mimba ya mwenekaciro wa bzinthu ibzi, mpheteyi na mkufuyu ndipombo mpsimbo yakufambirayi”. Bziwoneni pinango mungadziwe mwenekaciro kuti mbani. ²⁶ Juda adabzidziwa adati: “Iye ngwakulungama kuposa ine. Nakuti ndiribe kupereka mwana wangu Sela kuna iye”. Ndipo alibe kudzafambizana naye.

²⁷ Yatakwana nthawe yakuti Tamara abale, m’mimba mwace mukhana mamphase. ²⁸ Panthawe yakubala, m’bodzi mwa wanawo adacosa boko. Daya adaliphata, acilimanga na usalu ufuiria aciti: “Umweyu ndiye wakutoma kubadwa”. ²⁹ Tsono mwanayo adalibweza boko lile, mwanzace acicoka. Ndipo daya ule adati: “Wabziphocolera tani?” Na tenepo mwanayo adacemerewa Perezi. ³⁰ Patsogolo pace m’bale wace adabadwa, usalu ufuiria uli ku boko. Ndipo adacemerewa Zera.

Zuze na mkazi wa Potifara

39

¹ Aljimaele wale adayenda naye Zuze ku Ijipito komwe Potifara Mujipito, wakulemekezekwa

Falau ndipombo mkulu wa acikunda wakulindira kunyumba ya mambo, adamugula. ² MBUYA akhali naye Zuze, ndipo adam'thandiza kuti bzentse bzimuyendere bwino. Adakhala m'nyumba ya mbuya wace, Mujipito ule. ³ MBUYA waceyo adawona kuti MBUYA akhali naye Zuze, na kuti akhamukwanirisa pa bzentse bzomwe akhacita. ⁴ Potifara adakondwa naye Zuze pakuwona momwe akhamutumikira. Na tenepo adam'sandusa kapitau wa nyumba yace, ndipombo wakunyang'anira bzentse bzam'nyumbamo. ⁵ Kuyambira nthawe yomwe Zuze adayamba kunyanganira bzentse bza m'nyumba ya Potifarayo, MBUYA adadalisa bzentse bza kunyumba kwa Mujipitoyo, napombo bza kuminda kwace, thangwe la Zuzeyo. ⁶ Na tenepo Potifara adaikha m'manja mwa Zuze bzace bzentse, na tenepo kuti akhalibe thupo na cinthu ciri-centse, tsono cakudya cokha comwe akhadya.

Zuze akhali wa mawonekedwe yabwino na kudeka. ⁷ Patapita kanthawi, mkazi wa mbuya wace adayamba kusirira Zuze. Ndipo mkaziyo adauza Zuzeyo kuti: "Tani ugone nande". ⁸ Zuze adalamba, adati: "Thangwe lakuti ine ndirikuphata basa muno, mbuya wangu alibethupo na cinthu ciri-centse ca m'nyumba muno. Adandipasa ukapitao wakunyang'anira bzace bzentse, ⁹ ndipo utongi wa bzentse bza m'nyumba muno uli m'manja mwangu, nee m'manja mwace. Alibe-kundimana cinthu ciri-centse kupambula imwe mwekha, pakuti ndimwe mkazi wace. Ndipo bzingakwanisike tani kuti ine ndicite

cinthu cakuipisia catenepaci, na kuphonyera Mulungu?” ¹⁰ Napo mkazi ule akhalewa-lewa mafala yamweya kuna Zuze ntsiku na ntsiku, Zuzeyo akham'bvera lini na pang'onopo kugona naye ngakhale kukhala pafupi naye.

¹¹ Tsono ntsiku yinango Zuze adapita m'nyumba kuti aphate basa, ndipo pakhalibe wabasa winango m'nyumbamo. ¹² Mkazi ule adaphata cakubvala Zuzeyo, acimuza kuti: “Ugone nande basi!” Tsono iye adathawira panja, kusiya cakubvala cile ciri m'manja mwa mkaziyo. ¹³ Ndipo mkazi ule atawona kuti Zuze wasiya cakubvala ndipo wathawira panja, ¹⁴ adacemera wabasa wam'nyumbamo, adawauza kuti: “Mwabziwona ibzi? Mwamuna wangu adabwera na Muhebri uyu kuti adzatitukane. Iye abwera kuna ine kuti andisvithe. Tsono ine ndakuwa kwene-kwene. ¹⁵ Ndipo atabva kukuwa kwanguko, wasiya cakubvala cace m'manja mwangumu acithawira panja”. ¹⁶ Cakubvalaco adandocikoya m'manja kudikhira mpaka mbuya wa Zuze abwere. ¹⁷ Ndipo atabwera, adamufotokozena nkhanu yentseneyo, adati: “Nyagrinya ule Wacihebri mudabwera naye m'nyumba munoyu, adapita kucipinda kwangu kudzandisnjirira ine. ¹⁸ Tsono ine ndidakuwa, umwego adasiya cakubvala cace pafupi na ine, acithawira panja”.

¹⁹ Atabva mafala ya mkazi wace yakulewa kuti: “Inde, ibzi ni bzomwe wandicita nyagrinya wanu”. Mbuya wa Zuze adawawidwa kwene-kwene. ²⁰ Pamwepo adamumangisa Zuze acikamufungira mukawoko momwe akhakoya

anyam'kawoko wa mambo, ndipo adakhala mumwemo. ²¹ Tsono MBUYA akhanaye Zuze, adam'komera m'tima na kum'citira nkhombo kuti wakukoya kawoko akondwere naye Zuze. ²² Adam'sandusa kapitau wakunyang'anira anyam'kawoko wentse, pabodzi na bzentse bzakucitika m'kawokomo. ²³ Bzentse bzikhali m'manja mwa Zuze, ndipo wakukoya kawokoyo akhanyang'anira-lini cinthu cina ciri-cense, thangwe MBUYA akhali naye Zuze ndipo akhamukwanilisa pa bzenze bzomwe akhacita.

Zuze amasula ndoto wa anyam'kawoko

40

¹ Patapita nthawe, munthu wakuperekera vinyu na wakukondza pau ku nyumba ya mambo wa kuljipito, adaphonyera mbuyawawo mambo wa ku Ijipito. ² Falau adawakalipira kwene-kwene akulu-akulu wace awiriwo mkulu wakuperekera vinyu na mkulu wakukondza pau. ³ Na tenepo adawafungira pa nyumba ya mkulu wa acikunda wakulindira, mukawoko momwe mukhana zuze. ⁴ Mkulu wa alindiri ule adasankhula Zuze kuti akoye wantru awiriwo na kuwalindira. Adakhala ntsiku zizinji m'kawokomo. ⁵ Ndipo wakuperekera vinyu na wakuphika pau za mambo wa kuljipito, omwe akhali mkawoko, pa uwiri bwawo adalota usiku ubodzi-bodziwo matulo yace-yace na thumbudzulo lace-lace ⁶ Pomwe Zuze adabwera ku macibese, adawona iwo adadodomu. ⁷ Pamwepo adabvundza akulu-akulu wa Falau omwe wakhali na iye m'kawoko mwa

mbuya wawo, “Mwatani mulikuwoneka ninga wakusunama lero?”⁸ Wentsenewo adatawira kuti: “Awirife tense talota ndoto usiku wapitayu, ndipo pano palibe na m'bodzi yekha omwe angatithumbudzulire malotoyo”. Pamwepo Zuze adawauza kuti: “Ni Mulungu yekha-basi omwe ambapasa nzeru zakuthumbudzula ndoto. Ndiuzenimbo ndoto zanuzo”.

⁹ Na tenepo mkulu wakuperekera vinyu ule adayamba kulewa matulo yace kuna Zuze, adati: “Ine ndalota ndirikuwona muti wamphesa,¹⁰ ukhali na mithambi mitatu. Masamba yace yatondophukira, pamwepo padawoneka maluwa, patsogolo pace padawoneka pomwe mphesa zakutokota.
¹¹ Mkombo wa Falau ukhali m'manja mwangu. Ndiddatenga uva ndipo ndidapsinyira mum'kombo wa Falau, ndipo ndidaupereka m'manja mwa Falau”.¹² Zuze adamutawira kuti: “Thumbudzulo la matulo yamweya ndiri: Mithambi itatuyo ni n'tsiku zitatu.
¹³ M'kati mwa n'tsiku zitatu, Falau an'kucosa muno, an'kulekelera, ndipo an'kubweza pa basa lako. Ndipo ucimbadzapereka mkombo kwa Falau ninga momwe ukhacitira kale pomwe ukhali wakuperekera vinyu.¹⁴ Tsono udzandikumbukire, bzinthu bzikadzakuyendera bwino. Ndaphata minyendo udzandikomere m'tima na kucemera dzina langu kwa Falau, kuti ndidzacoke m'kawoko muno.¹⁵ Ine adacita kundiba, ndipo adabwera nande kuno kucokera ku dziko la Ahebri. Ndipo napo kuno, ndilibe kucita cinthu ciri-centse kuti andifungire naco

m'kawoko". ¹⁶ Wakuphika pau ire naiyembo adaona kuti thumbudzulo la malotoyo likhali labwino, adauza Zuze kuti: "Inembo ndalota ndatasendza ntsengwa zitatu za pau pamsolo pangu. ¹⁷ Muntsengwa ikulu mukhana mitundu izinji ya cakudya ca Falau, tsono mbalame zikhadja cakudyaco muntsengwa pa msolo pangu". ¹⁸ Zuze adamutawira kuti: "Thumbudzulo la matulo yamweya ndiri: Ntsengwa zitatu na n'tsiku zitatu. ¹⁹ Mkati mwa ntsiku zitatu, Falau an'kucosa muno, ndipo an'dzaugwata msolo wako. Ndipo citanda cako an'dzacimanika pa muti, ndipo mbalame zidzadya mnofu wako".

²⁰ Padatondokupita ntsiku zitatu, padacitika cikondweso cakusekerera ntsiku yakubadwa Falau, ndipo Falauyo adacemera wakule-mekezeka wace wentse. Ndipo adam'cosa wakuperekera vinyu pabodzi na wakuphika pau. Awiri wentse wale adawaimisa pamaso pa wakulemekezeka wace. ²¹ Falau adamubwezera pa basa lace mkulu wakuperekera vinyu ule, lomwe akhambacita lakuperekera mkombo m'manja mwa Falau. ²² Tsono wakuphika pau ule adam'manika, ninga momwe Zuze akhadalewera pakuthumbudzula matulo yawo yale. ²³ Tsono wakuperekera vinyu ule alibe kumukumbukira Zuze, adandomuyebweratu.

41

Zuze an'thumbudzula maloto ya mambo Falau

¹ Patapita magole mawiri, Falau adalota kuti waimirira pamphepete pa m'kulo wa

Nilo. ² Nthawe imweoyo adandowona ng'ombe zinomwe zakunenepa zakudeka zikhacoka mum'kulo, ndipo zikhadya m'mitete. ³ Patsogolo pace mum'kulomo mudacoka pomwe ng'ombe zinango zinomwe zakuwonda zakuipa-ipa, zomwe zidaima pabodzi na zakuyamba, m'mphepete mwa m'kulo. ⁴ Ndipo ng'ombe zakuipa-ipa zakuwonda zidadya zinzace zakudeka zakunenepa zire. Pamwepo Falau adalamuka. ⁵ Atagona pomwe, adalota matulo anango. Adawona ngala za tirigu zinomwe zatabala pa phesi libodzi, ndipo zikhali zakuwoneka bwino na zakukwima. ⁶ Patsogolo pace padaphukira ngala zinango zinomwe zing'ono zakupsa na mphepo yakutetha yakumabvadzuwa. ⁷ Ngala zing'onozo zidameza ngala zinomwe zakukhwima zire. Falau pomwe adamuka, adawona kuti yakhali matulo basi. ⁸ Kwatacena macibese adabonera kwene-kwene, mwakuti adacemera wamatsenga wace wentse na wan thu wanzeru wentse wa ku Ijipito. Wentsenewo watabwera, Falau adawafotokozena matulo yaceyo, tsono pakhalibe na m'bodzi yekha omwe adakwanisa kuthumbudzula.

⁹ Pamwepo wakuperekera vinyu ule adauza Falau kuti: “Lero ndin'zimbula kuphonya kwangu. ¹⁰ Pale imwe mambo mudatikalipira m'tima akapolofe. Ndipo ine na wakuphika mnkate tense mudatifungira mukawoko, m'nyumba ya mkulu wa alindiri. ¹¹ Ndipo usiku winango, awirife tidalota ndoto. Ali-yentse mwa ife akhada lota ndoto yace, ya thumbudzulo lace-lace. ¹² M'nyumba momwemo

mukhali mulumbwana winango Wacihebri, mtumiki wa mkulu wa alindiri wa mukawoko mule. Umweyo adamuthumbudzulira bwino ali-yentse mwa ife thumbudzulo la ndoto zacezo. ¹³ Ndipo bzidacitikadi ninga momwe adatithumbudzulira. Ine ndidabwerera pa basa langu, tsono wakuphika mnkate ule adam'manika pa muti".

¹⁴ Ndipo Falau adamcemeresa Zuze, ndipo adamcosa mwakan'kulumize kukawokoko. Umweyo atamsenga bwino na kucinja bzakubvala, adayenda kuna Falau kule. ¹⁵ Falau adauza Zuze kuti: "Ine ndidalota ndoto, tsono palibe na m'bodzi yekha omwe adakwanisa kuthumbudzula ndotozo. Ndipo adandiwuza kuti iwe ukabva matulo, ati an'dziwa kuthumbudzula kwace". ¹⁶ Zuze adam'tawira kuti: "Bzobzi ni bzangu lini, tsono Mulungu ndiye an'dzapereka m'tawiro wa m'tendere kuna Falau". ¹⁷ Pamwepo Falau adati: "Ine ndidalota ndaimirira pamphepete pa mkulo wa Nailo. ¹⁸ Nthawe imweyo ndidandowona ng'ombe zinomwe zakunenepa zakudeka, ndipo zikhadya m'mitete. ¹⁹ Patsogolo pace padacoka pomwe ng'ombe zinango zakuwonda zakuipa-ipa kwene-kwene. Ndikanati kuwona ng'ombe zinango zakuipa tenepa m'dziko lentse la Ijipito. ²⁰ Ng'ombe zakuwondazo zidadya zinzace zakunenepa zire. ²¹ Tsono zitadya zindzacezo, palibe na m'bodzi yekha angadazindikira, pakuwona kuti ng'ombe zakuwondazo zilibi-kucinja kwense kaonekedwe kace, tsono zidandokhala zakuwonda cadidi ninga kale. Ndipo ndidamuka. ²² Ndatagona

pomwe ndidalota ndawona ngala zatirigu zinomwe zakuwoneka bwino na zakukhwima bwino zatabala pa phesi libodzi.²³ Patsogolo pace padaphukira ngala zinango zinomwe zakuumma zakubwerera, zakutenthedwa na mphepo yakumabvadzuwa.²⁴ Ngala zing'onozo zidameza zinzace zakunenepa zire. Ndipo ndidafotokozerwa wamatsenga matulo yamweya, tsono palibe na m'bodzi yekha omwe adakwanisa kundithumbudzulira".

²⁵ Pamwepo Zuze adauza Falau kuti: "Ndoto zense ziwigizi zili na thumbudzulo libodzi lokha. Mulungu wakuuzilatuni bzomwe an'dzacita.²⁶ Ng'ombe zixanu na ziwiri zakunenepazo na magole maxanu na mawiri. Ndipo ngala zatirigu zixanu na ziwiri zakukwimazo naizombo na magole maxanu na mawiri. Kuthumbudzula kwace nkubodzi.²⁷ Ng'ombe zixanu na ziwiri zakuwonda zomwe zidabwera pambuyo zire, ndipombo ngala zatirigu zixanu na ziwiri zakupsa na mphepo yakumabvadzuwa zire, ni magole maxanu na mawiri ya njala.²⁸ Ndipo ninga momwe adalewera, ndiye kuti Mulungu wakuuzilantuni bzomwe an'dzacita.²⁹ Pan'dzakhala magole manomwe ya mpfumba m'dziko lentse la Ijipito.³⁰ Yangadzapita magole yamweyo, pan'dzakhala pomwe magole manomwe ya njala, ndipo magole yentse yale ya mpfumba bzin'dzayebweka mu Ijipito mwentse. Njalayo in'dzadzonga dziko.³¹ Magole yentse yale ya bzinthu bzizinji yan'dzakumbukika lini, thangwe njala yomwe idzabwerayo in'dzakhala yakugoswa.³² Nakuti imwe Falau mwalota

kawiri matulo yokha-yokhayo, bzirikuwonesa kuti Mulungu ndiye omwe wakondza bzimwebzi, ndipo an'bzicita cadidi tsampanopa. ³³ Tsapano imwe mambo sankhulani munthu an'dziwa bzinthu na wandzeru, mum'pase utongi pa dziko lense la Ijipito. ³⁴ Musakhule pomwe wantru wakulu-wakulu m'dziko lentse lino, ndipo cibodzi mwa bzigawo bzixanu bzilibzense bza bzakubvuna, ambaciikhe pambali pa magole maxanu na mawiri bza cakudya cakuwanda. ³⁵ Wagumanize cakudya cense ca magole yabzinthu bzomwe bzilikubwerabzi. Ambacite bzensenebzi na utongi wanu, ndipo wambaikhe tirigu pambali m'mizinda yentse na kumkoya bwino. ³⁶ Cakudya comweco cin'dzakhala cakudya ca nthawe ya njala ya magole maxanu na mawiri yomwe yan'dzabwera cadidi mu Ijipito muno, kuti na tenepo wantru wa ku Ijipito waleke kudzafa na njala".

Zuze animusandusa wakulemekezeka mukulu ku Ijipito

³⁷ Falau pabodzi na wakulemekezeka wace adabvuma bzentse bzomwe adalewa Zuze. ³⁸ Ndipo Falau adabvunza wakulemekezeka wacewo kuti: "Kodi tingamuwone kuponi munthu winango wakuposa uyu omwe ali na mzimu wa Mulungu?" ³⁹ Na tenepo Falau adauza Zuze kuti: "Pakuwona kuti Mulungu wakuwonesa bzentsenebzi, palibe pomwe winango ali-yentse an'dziwa bzinthu na wanzeru kuposa iwepo. ⁴⁰ Iwe ndiwe omwe un'dzatonga dziko langu, ndipo wantru wangu wentse an'dzakubvera. Ine ndin'dzakuposa

pa cimweci-cokha cakuti ndine mambo".
 41 Ndipo Falau adauza pomwe Zuze kuti: "Tsapano ine ndakusankhula iwepo kuti ukhale wakulemekezeka mukulu wa dziko lense la Ijipito". 42 Na tenepo, Falau adacosa mphete ya umambo ku cala cace, aciibvazika ku cala ca Zuze. Adamubvazika pomwe bzakubvala bza ntsengwa ikulu na mkufu wa oro m'khosi mwace. 43 Adamukwiza pa ngolo yace yaciwiri, ndipo alindiri wa Falau adayamba kukuwa patsogolo pa ngoloyo kuti: "M'godamireni". Na tenepo Zuze adatambira utongi, ndipo adakhala wakulemekezeka mukulu wa dziko lense la Ijipito. 44 Falau adauza Zuze kuti: "Ine ndine Falau, iwe ukaleka kubvuma, palibe na m'bodzi yekha omwe an'dzakwanisa kucita cinthu circense napo kuyenda komwe m'dziko la Ijipito lentseneli". 45 Pamwepo Zuze ule adamucemera Zafenati-Panea. Ndipo adampasa mkazi dzina lakuti Asenati, mwana wa Potifera omwe akhali nyantsembe wa mzinda wa Oni. Na tenepo Zuzeyo adazungira dziko lense la Ijipito.

46 Zuze akhana magole makumi matatu pomwe adakawonekera kwa Falau mambo wa ku Ijipito. Ndipo iye adacoka pamaso pa Falau acizungulira dziko lentse la Ijipito. 47 Pa magole manomwe yale ya mpfumba, m'dziko lentse mukhana cakudya cakuwanda kwene-kwene. 48 Zuze adakhongobza cakudya pa magole manomwe, pomwe kukhana mpfumba kwene-kwene ku Ijipito, acibzikoya m'mizinda. Mum'zinda uli-wentse akhakoya cakudya ca ku minda yakuzungulira m'zindawo. 49 Adakhongobza

tirigu wakuwanda ninga m'cenga wakunyanza. Kukhana tirigu wakuwanda na tenepo kuti wakhadaleka kumupima kwense, pakuwona kuti kukha kwanisika lini kumupima tirigu wenseneyo.

⁵⁰ Magole yanjala yakanati kufika, Zuze adabala wana wacimuna wawiri mwa Asenati ule, mwana wa Potifera, nyantsembe wa ku Oni. ⁵¹ Ndipo adati: "Mulungu wandiyebwesa kusauka kwangu kwentse kule ndipombo banja la baba wangu". Na tenepo mwana wace waciutswaka ule adam'pasa dzina lakuti Manase. ⁵² Ndipo adalewa pomwe kuti: "Mulungu adandikwanirisa m'dziko la kubonera kwangu". Na tenepo mwana waciwiriyo adam'pasa dzina lakuti Eferemu.

⁵³ Patapita magole manomwe ya mpfumba mu dziko la Ijipito, ⁵⁴ kudafika magole manomwe ya njala yomwe akhalewa Zuze yale. Njala imweyo ikhadafikambo ku m'madziko yanango yentse, tsono m'dziko lentse la Ijipito mukhana cakudya cizinji. ⁵⁵ Njalayo yatakwana dziko lentse la Ijipito, wantru wakhalilira Falau kuti awapase cakudya. Falau akhawauza wentse kuti: "Ndokoni kuna Zuze, bzomwe an'kakuuzani, mukacite bzimwebzo". ⁵⁶ Ndipo njalayo yatakwana dziko lentse, Zuze adafungula magwangwa ya tirigu yale, acimbawagulisira alijipitowo, thangwe ikhadakula cadidi mu Ijipitomo. ⁵⁷ Wantru wakhafika ku Ijipito kucokera ku madziko yentse, kudzagula tirigu kuna Zuze, thangwe njala ikhadakula pakugosva pa dziko lentse la pantsi.

42

Abale wace wa Zuze afika ku Ijipito kudzagula tirigu

¹ Jakobo atabva kuti ku Ijipito ndiko kuna tirigu, adabvundza wana wace kuti: “Thangwe lanyi mulikondokukhala nee kucita cinthu? ² Ndilikubva kuti ku Ijipito kuna tirigu. Ndokonimbo kumweko, mukatigulirembo ife, kuti tikhale na moyo tileke kufa na njala”. ³ Na tenepo abale wace wa Zuze khumi adanyamuka kuyenda ku Ijipito kukagula tirigu. ⁴ Jakobo alibekutumiza nawo Benjamini, mng'ono wace caiyecaiye wa Zuze ule, thangwe akhagopa kuti angacite tsoka. ⁵ Aljirayeriwo adayenda kuIjipito kukagula cakudya pabodzi na wantru winango wentse, thangwe lakuti ku dziko la Kanani kukhana njala.

⁶ Ndipo pakuwona kuti Zuze akhali wakulemekezeka mkulu wakutonga dziko lentse la Ijipito, ndiye omwe akhagulisa tirigu kuna wantru wakucokera ku mbuto zentse za dziko. Na tenepo, abale wa Zuze na iwombo adabwera, ndipo adamugodamira wacikotamisa misolo kuna Zuze. ⁷ Zuze atawawona abale wacewo, adawazindikira, tsono adandocita ninga alibekuwadziwa. Adayamba adalewa nawo mwaukali, adawabvundza kuti: “Kodi imwe mulikucokera kuponi?” Iwo adatawira kuti: “Tilikucokera ku Kanani, tadzagula cakudya kuno”. ⁸ Zuze adawazindikira abale wace wale, tsono iwo alibe kumudziwa. ⁹ Adakumbukira ndoto zire zakulewa bza iwo, ndipo adati: “Ndimwe wantru wakuyendeza

dziko. Mwabwera kuno kudzawona kuti muwone
penu dziko lathu ni lakufoka”.

¹⁰ Iwo wale adatawira kuti: “Ayai mbuya wathu,
ife wakumtumikira wanu tabwera kuti tidzag-
ule cakudya basi. ¹¹ Tentsenefe ndife wana
wa Jakobo. Ndife wantru wakulungama, ndife
lini wakuyendeza, mbuya wathu.”. ¹² Zuze
adati: “Ayai. Imwe mwabwera kudzawona dziko
lathu kuti muwone punu ni lakufoka”. ¹³ Ndipo
iwo adati: “Mbuya wathu, ife tikhali po wana
wacimuna khumi na awiri pa ubale bwathu, baba
wathu m'bodzi, ku dziko la kwathu ku Kanani.
Mng'ono ana baba wathu, ndipo winango adafa”.

¹⁴ Tsono Zuze adawatawira kuti: “Pale ndalewa
kale kuti ndimwe wakuyendeza basi. ¹⁵ Ndipo
ndin'kuyezani tenepa, ndirikulumbira kuti pana
Falau! Imwepo mun'coka lini, mpaka mng'ono
wanuyo abwere kuno. ¹⁶ Tumani m'bodzi
mwa imwe kuti ayende akamutenge. Winango
mwentse mun'salamwe mukhale mukawoko,
mpaka mafala yanuya yazindikirike, tiwone
penu mulikulewa cadidi. Pamwepo nee, cadidi
pana Falau, imwepo ndimwe wakuyendeza basi”.
¹⁷ Atalewa mafala yamweya, adakawafungira
mukawoko n'tsiku zitatu.

¹⁸ Patapita n'tsiku zitatu, adawauza kuti:
“Citani tenepa kuti mukhale na moyo sabwa
Ine ndimbagopa Mulungu. ¹⁹ Penu ndimwe
wantru wakulungama, mbasale m'bodzi wa
imwe m'kawoko, anangomwe ndokoni, takulani
tiriguyi kuti mukamalise njala ku zinyumba
zamu. ²⁰ Mng'ono wanuyo mukabwere naye
kuno, kutsimikiza kuti mulikulewa bzacadidi,

ndipo mun'dzaphedwa lini". Iwo wale adabvuma bzimwebzo.

²¹ Ndipo adayamba kuuzana wina na mwandzace kuti: "Cadidi, ife tidaphonya pomwe mng'ono wathu akhatikumbira kuti tim'citire ntsisi, tsono ife tilibe kumubvera kwense nsisi. Ni thangwe lace tili mumatsautso tsapano lino". ²² Pamwepo Rubeni adati: "Ine pale ndikhakuuzani kuti mulumbwanayu musamucite cinthu, imwe mulibe kundibvera. Onani, tsapano tilikutambira sagwati ya imfa yace ire". ²³ Zuze akhabva bzentse bzomwe akhauzanabzo, tsono iwo walibe kudziwa, thangwe lakuti akhalewa-lewa naye kucokera mwa wakuthumbudzula. ²⁴ Ndipo Zuze adayenda payekha kukalira misozi. Patsogolo pace adabwera aciyamba pomwe kulewa-lewa nawo. Adapambulapo Simeoni, adammanga pamwepo iwo alikuwona.

Abale wa Zuze an'bwerera ku Kanani

²⁵ Ndipo Zuze adatonga kuti mabudu yawo yadzazidwe na tirigu, ndipo kuti kobiri za ali-yentse ziikhidwe m'budu mwace momwemo. Adatonga pomwe kuti awapase cakudya capaulendo. Wabasa wa Zuze adacita bzensenebzo. ²⁶ Abale wacewo adapakiza pa mabulu yawo mabudu ya tirigu ule adagulayo, ndipo adanyamuka ulendo. ²⁷ Atafika pa gowa, m'bodzi mwa iwo adatsudzula budu wace kuti atengembo cakudya cakudyesa bulu wace. Atatsudzula, adandowona kuti pamulomo pa budupo pana kobiri. ²⁸ Adacemera abale wace adawauza kuti: "Ha, wandibwezera kobiri zangu.

Ni izi ziri m'buduzi". Pamwepo wentsenewo mitima yawo idandoti pswii! Adacita mantha kwene-kwene aciti: "Mulungu waticita bzakutani ife?"

²⁹ Atafika kuna baba waho Jakobo, ku dziko la Kanani, adamufotokozerwa bzentse bzomwe bzidawagwera, adati: ³⁰ "Wakulemekezeaka m'kulu wa dzikolo adalewa-lewa nafe mwaukali, kuti ati ndife wakuyendeza dziko lawolo. ³¹ Ife tidamuza munthuyo kuti: 'Ndife wantru wakulungama, ndife lini wakuyendeza. ³² Ife tentse tikhali po wana wacimuna khumi na awiri, tsono m'bodzi adafa, ndipo m'ng'ono ana baba wathu ku Kanani.' ³³ Pamwepo umweyo adati: 'Kuti ndidziwe kuti ndimwe wantru wakulungama, m'bale wanu m'bodzi asale na ine kuno, tsono anangomwe mwentsenemwe mutenge tirigu, muyende nayo kukamalisa njala ku zinyumba zanu. ³⁴ Ndipo mbale wanu wamng'onoyo mudzabwere naye kuno. Pamwepo ndipo ndidzadziwe kuti ndimwe lini wakuyendeza, tsono ndimwe wakulungama. Mbale wanuyo ndidzambwezera kuna imwe. Mukadzatenepo mungakwanise kumbadzacita basi veremawu m'dziko muno.'

³⁵ Atatsudzula mabudu yawo, ali-yentse adaona kuti cikwama ca kobiri cikhali momwemo mubudumo. Ataona kobirizo, iwo pabodzi na baba waho womweyo adacita mantha kwene-kwene. ³⁶ Ndipo Jakobo baba waho adawauza kuti: "Mwandibera wana wangu. Zuze adayenda, ndipo naiyembo Simeoni wayenda, tsapano mun'funa kutengambo Benjamini, bzense

bzandigwera ine!” ³⁷ Rubeni adauza baba wace kuti: “Mudzaphe wana wangu awiriwo, ningaleka kum'bweresa Benjamini kuna imwe. Ndipaseni nin'dzam'bweresa”. ³⁸ Tsono Jakobo adati: “Mwana wangu aniyenda lini namwe nee! M'bale wace adafa, ndipo ndiye wasala yekha. Pinango angagumane cakuipa pa njira komwe mulikuyenda, mun'dzacitisa kuti imbvi zangu ziyende kuthenje na kulira”.

43

Abale wa Zuze an'bwerera ku Ijipito watatenga Benjamini

¹ Njala idakula kwene-kwene m'dziko la Kanani. ² Ndipo banja la Jakobo lire latadya tirigu wentse omwe adakasundza ku Ijipito ule, Jakobo adauza wana wace wale kuti: “Ndokoni pomwe, mukatigulirembo cakudya pang'ono”. ³ Pamwepo Juda adati: “Munthu ule adaticenjeza caibzo kuti: ‘Mungasaya kubwera naye mng'ono wanu, mun'dzawona lini nkhopre yangu’”. ⁴ Mungatibvumiza kuti tiyende naye m'bale wathu, tiniyenda, ticikakugulirani cakudya. ⁵ Mukasaya kutibvumiza, ife tiniyenda lini, pakuwona kuti munthu omweyo adalewelatu kuti: ‘Mukasaya kubwera naye m'bale wanu mun'dzawona lini nkhopre yangu.’” ⁶ Pamwepo Ijirayeri adati: “Thangwe ciyani mudaumisa bzinthu pa ine pakumuza kuti muli na mbale wanu winango pomwe?” ⁷ Iwo adatawira kuti: “Ndipo kuti munthuyo akhandobvunzisia bza ife na bza banja lathu akhati, ‘Kodi baba wanu

akana moyo? Kodi muli naye mbale wanu wina?" Ndipo ife nibzakufunika kutawira mibvunzo yenseneyi. Kodi ife tingadadziwa tani kuti iye alikutiwuza bzakuti mbale wathuyo tiyende naye pabodzi".⁸ Na tenepo Juda adauza baba wace Ijirayeri kuti: "Ndipaseni ine mulumbwanayu, tiguduke tiyende kuti tikhale na moyo tireke kufa, ife ayai imwe ngakhale wana wathu.⁹ Ine ndinimukoya an'khala m'manja mwangu. Ndikasaya kubwerera naye ndicimuimisa pamaso panu nin'dzakhala na thangwe kwa imwe lakusaya kumala.¹⁰ Tingadasaya kupondaponda, tingadayenda na kubwerako kawiri kense tsapano".

¹¹ Ndipo baba wawo Ijirayeri adawauza kuti: "Penu na momwe bziriri, citani tenepo. Munthuyo mtengerenimbo bsisapo bzakukoma bza dziko lino m'mabudu mwanu kuti mukampase. Mumtengere pomwe mafuta yazinji pang'ono, uci pang'ono, mafuta yakununchira yakusiyana-siyana, mure, manduwi, ndipombo bsisapo bzinangombo.¹² Mutenge kobiri ntsengwa yakufunya kawiri, kuti mukabweze kobiri zomwe zidawoneka m'mabudu mwanu zire. Pinango bzidacitika mwa kuphonya.¹³ Mtengeni m'bale wanuyu, ndipo nyamukani, muyende pomwe kuna munthuyo.¹⁴ Mulungu Wa mphambvu akucitireni ntsisi pamaso pa munthuyo, kuti abweze m'bale wanu winango ule pabodzi na Benjamini. Cipande ca ine, penu niniluza wana, nin'dzakhala ndilibe wana".¹⁵ Na tenepo abale wentse wale adatenga mphaso zire, ndipo adatenga pomwe kobiri ntsengwa

yakufunya kawiri, acitengambo Benjamini. Adakonzeka, adaguduka ulendo kuyenda ku Ijipito. Kumweko adakawonekera pamaso pa Zuze. ¹⁶ Zuze atawona Benjamini pabodzi nawo, adauza akapolo wakunyang'anira bzentse panyumba pace kuti: "Wanthu awa apitewentse m'nyumba. Ndipo uphe nyama na kuiphika bwino, thangwe wantru amwewa an'dya na ine masikati yano". ¹⁷ Kapoloyo adacita ninga momwe Zuze adamuuzira, adayenda nawo abale wale kunyumba kwa Zuze. ¹⁸ Tsono iwo adacita mantha kwene-kwene pakuwona kuti alikuyenda nawo kunyumba kwa Zuzeyo, akhakumbuka kuti: "Alikutipitisa muno thangwe la kobiri zire zidabwezedwa m'mabudu mwathu Panthawe yakuyamba ire. Alikutondofuna mulandu wakuti acite nafe nkhondo mwadzidzidzi, thangwe alikufuna kutisandusa anyagrinya wace na kutibera mabulu yathuya". ¹⁹ Na tenepo wakanatikupita m'nyumbamo adafika kwa wabasa wa Zuze wakunyang'anira nyumba ule, ²⁰ acimuza kuti: "Pepani mbuya, ife tidabwerambo kuno kale kudzagula cakudya. ²¹ Tatafika pa mbuto ya gowa, pakutsudzula mabudu yathu, ali-yentse mwa ife adaona kobiri yace kumulomo kwa budu lace, ndipo kobirizo zikhaliwo zentse ninga momwe tidazilewengera. Kobiri zimwezo tabwera nazo. ²² Ndipo tabwera naizombo kobiri zinango zakudzagulira cakudya cinango. Omwe adaikha kobiri m'mabudu mwathu, tilikumudziwa lini nee". ²³ Wabasa ule adati: "Lekani thupo, mitima yanu ikhale pantsi. Mulungu wanu, Mulungu wa baba wanu, ndiye

omwe adakuikhirani kobiri zanu mumabudumo. Kobiri zanu zakuyamba zire ndidatambira". Na tenepo, adawacosera Simeoni ule. ²⁴ Kapoloyo watabwera nawo abalewo m'nyumba mwa Zuze, adawapasa madzi kuti asambe minyendo yawo, ndipo mabulu yawo yale adayadyesambo. ²⁵ Ndipo abalewo adakondzeratu mphatso zawo zire Zuze akanati kubwera masikati, thangwe akhadabva kuti an'kadya kumweko.

²⁶ Pomwe Zuze adafika pa nyumba, abale wace adam'bweresera m'nyumba mphatso zomwe zikhali m'manja, ndipo adagodama pa maso pace wacitsulima mpaka pantsi. ²⁷ Iye adawabvundza momwe aliri, aciwabvunza pomwe kuti: "Kodi baba wanu wakukalamba ule mukhandiuzayo ali tani? Kodi akana moyo?" ²⁸ Iwo adatawira kuti: "Mtumiki wanu akana moyo, ndipo ali bwino". Ndipo wentsenewo adamugodamira pomwe wacimkotamira pamwepo. ²⁹ Zuze pomwe adanyang'ana adawona Benjamini, m'bale wace caiye mwana wa mai wace, ndipo adati: "Uyu ndiye m'bale wanu wakumalizira ule omwe mukhalewa?" Ndipo adati: "Mulungu akudalise, mwana wangu". ³⁰ Atalewa bzimwebzo Zuze adacoka pamwepo mwakam'kulumize thangwe lakuti m'tima wace udadzala na nsisi thangwe la mng'ono wace ule. Akhali pafupi-fupi kulira, na tenepo adapita m'cipinda mwace adakalira mumwemo. ³¹ Atapukuta m'maso adabura, ndipo adalimba pomwe m'tima, adatonga kuti cakudya cibwere. ³² Zuze akhadya payekha, abale wacewo akhadya pameza inango. Aljipito omwe akhali naye m'nyumba naiwombo akhadya

paokha, thangwe iwo akhanyansidwa kudyera pabodzi na Ahebri. ³³ Abalewo akhadakhala pa mesa patsogolo pa Zuze, ndipo akhali atawaikha mwakutewererana na kubadwa kwawo, kuyambira wamkulu mpaka wamng'ono. Abale wale ataona momwe adawakhazikira, adadabwa kwene-kwene acimbanyanganisana. ³⁴ Cakudya comwe akhadyaco cikhacokera pa mesa pa Zuze, tsono cakudya cakupasa Benjmini cikhaposa ca wentsenewo ka xanu. Na tenepo wentsenewo adadya na kumwa pabodzi na Zuze mpaka kukhuta, ndipo adakodwela pabodzi naye.

44

Mkombo cin'nyembereka

¹ Patsogolo pace Zuze adauza wabasa mkulu wakunyang'anira nyumba yace kuti: “Dzaza phoso m'mabudu yomwe yabwera na wantruwa, momwe angakwanisire kunyamula. Ndipo ikha kobiri za m'bodzi na m'bodzi pamulomo pa budu la phoso. ² Mkombo wangu wa parata ikha pamulomo pa budu la phoso la mng'ono, pabodzi na kobiri zace zomwe akhafuna kugulira tirigu”. Kapoloyo adacita ninga momwe adamuuzira. ³ Macibese kwatacena, wantru wale adagoneka iwo na mabulu yawo. ⁴ Adandocoka pang'ono mum'zindamo, Zuze adauza wabasa wace mkulu ule kuti: “Nyamuka, uthamangire wantru wale. Ungawagumana, abvundze kuti: ‘Thangwe lanyi mwabwezera cakuipa pa mbuto ya cabwino? ⁵ Ndiwo lini mkombo omwe ambamwera mbuya wangu? Omwe ambavimira nawo? Bzomwe mwacitabzi ni bzakuipa.’ ”

⁶ Wabasa ule adawagumana, aciwauza mafalayo. ⁷ Iwo adamutawira kuti: “Thangwe ranyi mulikulewa mafala yamweya mbuya? Ife anyagrinya wako tingacite lini bzinthu ninga bzimwebzo. ⁸ Kobiri yomwe tidawona m'milomo ya mabudu ya phoso, tidakubwezerani kuyambira ku dziko la Kanani, tsono tingadaba tani ku nyumba kwa mbuya wako parata ayai oro? ⁹ Mwa anyagrinya wako, omwe an'gumanidwa na mkomboyo afe, ndipo ife tentse tin'dzakhala anyagrinya wako, mbuya!” ¹⁰ Pamwepo kapoloyo adati: “Bzicitike ninga momwe mwalewera. Ule omwe an'gumanowi nawo an'khala nyagrinya wangu, tsono anangomwe mun'khala wakusaya thangwe”. ¹¹ Na tenepo adabulusa mwakan'kulumeze mabudu yawo, ali-yentse adatsudzula budu lace. ¹² Wabasa mkulu wa Zuze ule adafufudza-fufudza kuyambira pa m'kulu mpaka pa mng'ono, ndipo mkomboyo adawugumana m'budu la phoso la Benjamini. ¹³ Pamwepo adang'amba bzakubvala bzawo. Adasendzesza pomwe mabulu mitolo yawo, wacibwerera kum'zinda.

¹⁴ Juda na abale wace atafika kunyumba kwa Zuze, adagumana iye akalipo ndipo adakwathama pantsi pamaso pace. ¹⁵ Zuze adati: “Ciyani cimweci comwe mwacita? Kodi mulikudziwa lini kuti munthu ninga ine an'kwanisa kuvimira?” ¹⁶ Pamwepo Juda adati: “Kodi tingatawire ciyani kuna imwe, mbuya? Tinilewa ciyani? Tin'bzicitisa tani wakusaya thangwe? Mulungu wazimbula cakuphonya cathu, mbuya. Ndife anyagrinya wanu mbuya,

ife ngakhale omwe agumanidwa na mkomboyo".
17 Tsono Zuze adati: "Ningacite lini bzimwebzo. Munthu omwe wagumanidwa na mkombo yekha, ndiye an'dzakhala nyagrinya wangu. Tsono anangomwe ndokoni mwa m'tendere kuna baba wanu".

Juda an'pepesera Benamini

18 Pamwepo Juda adafendera kuna Zuze, aciti "Ndilekeleleni mbuya, ndibvumizeni ine nyagrinya wanu kuti ndilewe namwe. Lekani kukalipa nande mbuya, imwe muli ninga Falau caiye. **19** Mbuya, mudatibvunza kuti: 'Kodi muna baba ayai m'bale wanu?' **20** Ndipo ife tidakutawirani kuti: 'Tina baba wathu nkhalamba na mwana m'bodzi wakumalizira wa unkhalamba bwace. Mkulu wace adafa ndipo iye yekha ndiye adasala m'mimba mwa mai wace, ndipo baba wace ambam'funa'. **21** Mbuya, pale imwe mudatiuza kuti: 'Mudzabwere naye, kuti ndidzamuwone'. **22** Ife tidakutawirani kuti: 'Mulumbwanayo angacoke lini kuna baba wace, pakuwona kuti angacita tenepo, baba waceyo kufa kudzakhala komweko.' **23** Ndipo mudalewa kuti mun'dzatibvumiza lini kufika pomwe pamaso panu tikadzaleka kubwera naye mng'ono wathuyu. **24** Tatabwerera kwathu kuna baba wathu nyagrinya wanu, tidamuza mafala yanu yentse yale. **25** Baba wathu adatiuza kuti: 'Bwererani mukatigulirembo phoso pang'ono,' **26** ife tidamuza baba wathu kuti: 'Tin'kwanisa lini kuyenda, tsono mungatibvumiza kuyenda na m'bale wathu mng'ono, tiniyenda. Sabwa tingasaya kuyenda na mng'ono wathu, tin'kafika

lini pamaso pa munthu ule.’²⁷ Tsono nyagrinya wanu baba wathu adati: ‘Mun’dziwa kuti mkazi wangu adandibalira wana awiri.²⁸ M’bodzi mwa iwo adandisiya. Ndipo ine ndidati: Cadidi adakhabvulidwa, mpaka lero ndiribe kumuwona pomwe.²⁹ Tsapano mukanditengera pomwe uyu pamaso pangu, ndipo pinango angagumane na cakuipa, mun’dzacitisa kuti imbvi zangu ziyende kuthenje na kulira.’”³⁰ Juda adapitiriza kulewa aciti: “Tsapano ndikabwerera kwa nyagrinya wanu baba wangu, ndicisaya kuyenda naye mulumbwanayu, omwe m’tima wa baba wangu na wace udabverana,³¹ wakatondokawona kuti umweyu palibe, basi wan’kafa. Ndipo anyagrinya wanu tin’dzacitisa kuti imbvi za nyagrinya wanu, baba wathu, ziyende ku thenje na kulira.³² Ndipombo mbuya, ine ndidapereka moyo wangu kwa baba wangu thangwe la mulumbwana umweyu. Ndidiamuza kuti penu mulumbwanayu nin’dzabwerera lini naye, nin’dzakhala wakuphonya pamaso pa baba wangu moyo wangu wentse.³³ Ndipo tsapano mbuya, ine ndin’sala kuno kuti nin’khala nyagrinya wanu pambuto ya mulumbwanayu. Mbvumizeni umweyu ayende na abale wacewa.³⁴ Ine nin’kwanisa tani kuyenda kuna baba wangu pakusaya mulumbwanayu kuyenda nande? Ine ndekha nin’kwanisa lini kupirira kuti ndiwone tsoka la tenepa lilikugwera baba wangu”.

45

Zuze an’bzilatiza kwa abale wace

¹ Pamwepo Zuze alibe kukwanisa pomwe kubziphata pamaso pa wentse wakumutumikira wale. Adalewa mwakukuwa mafala kuti: "Wentse wacoke muno". Na tenepo pakhalibe na m'bodzi yekha wakusalilira pomwe Zuze akhabzilatiza kwa abale wace wale. ² Adalira mwakubveka na tenepo Ijipito adabva, ndipo mbiri ya bzimwebzo idakafika mpaka kunyumba kwa Falau. ³ Zuze adauza abale wace kuti: "Ine ndine Zuze. Kodi baba wangu akana moyo?" Tsono abale wacewo adadzazidwa na mantha, na tenepo kuti alibekukwanisa pomwe kumutawira cinango.

⁴ Ndipo Zuze adawauza kuti: "Ndaphata minyendo fenderani pafupi". Wentse watafendera pafupi, Zuze adati: "Ine ndine m'bale wanu ule Zuze, omwe mudamugulisa ku Ijipito. ⁵ Ndipo tsapano lekani kutaya m'tima ngakhale kubzinesa mwekha, na thangwe la kundigulisa kuti ndibwere kuno. Nakuti Mulungu ndiye adandituma patsogolo pa imwe kuti mukhale na moyo. ⁶ Gole lino ni gole laciwiri la njala. Tsono yasala magole maxanu, ndipo pa magole yamweya wantru an'dzalima lini penu kubvuna. ⁷ Mulungu adandituma patsogolo panu kuti bzizukulu bzanu bzikoyeke pa dziko na tenepo kuti mupitirize kukhala na moyo mwa cipulumuso cikulu. ⁸ Na tenepo ndimwe lini omwe mudanditumiza kuno nee, tsono Mulungu. Iye wandisandusa wakulemekezekwa mukulu wa Falau. Dziko lentse lino lili m'manja mwangu. Ijipito yense ndirikutonga ndine. ⁹ Tsapano kulumizani, bwererani kuna baba

wangu, mukamuuze kuti mwana wanu Zuze alikulewa kuti: ‘Mulungu wandikuza mpaka kukhala wakutonga Ijipito yense, ndipo bwerani kuno, lekani kucedwa. ¹⁰ Mun'dzakhala ku dziko la Goseni, ndipo mudzakhale pafupi na ine. Mudzakhale imwepo, wana wanu, bzizukulu bzanu, mabira yanu na mbuzi kubodzi, ng'ombe zanu pabodzi na bzentse bzomwe munabzo. ¹¹ Mukadzakhala ku Goseni, ine ndin'dzakukongobzani. Magole ya njala yakalipo maxanu. Ndin'funa lini kuti imwe musauke pabodzi na banja lanu, na wentse omwe muli nawo.’ ¹² Ndipo mwentsenemwe na Benjamini, mng'ono wangayu, mungakwanise kuwona kuti ndine cadidi omwe ndilikulewa-lewa namwe. ¹³ Muuzeni baba wangu kuti ndiri pa utongi ukulu ku Ijipito kuno. Mukamuuze pomwe baba wangu bzentse bzomwe mwawonabzi ndipo kulumizani, kubwera naye kuno”. ¹⁴ Na tenepo adakumbatira Benjamini, mng'ono wace ule, aciyamba pomwe kulira. Na iyembo Benjamini adakumbatiriwa terepo adayamba kulira. ¹⁵ Patsogolo pace adawampsompsona abale wace wentse wale alikulira. Patsogolo pace abale wace wale adayamba kuceza naye Zuze.

¹⁶ Bzatabveka kunyumba kwa Falau kuti abale wa Zuze abwera, Falauyo na wabasa wace wentse adakondwa kwene-kwene. ¹⁷ Ndipo Falau adaiza Zuze kuti: “Uza abale wako kuti asendzese bzifuwo bzawo mitolo, ndipo abwerere kudziko la Kanani. ¹⁸ Ndipo kumweko katengeni baba wanu na mabanja yanu, bwerani kuna ine. Nin'dzakupasani dziko la ndovolo

ku Ijipito kuno, ndipo mun'dzadya bza m'dziko lino. ¹⁹ Wauzembo kuti: ‘Citani ibzi, tengani ngolo za kuno ku Ijipito, kuti akazi wanu apakire pabodzi na wana. Katengeni baba wanu mubwerefere. ²⁰ Lekani thupo kuti musiye mitolo yanu kumweko, thangwe dziko labwino la ndovolo la ku Ijipito kuno lin'dzakhala lanu.’ ”

²¹ Ndipo aIjirayeri adacita zimwezo. Zuze adawapasa ngolo ninga Falau adatongera, aciwapasa cakudya capaulendo. ²² Adawapasa pomwe ali-yentse bzakubvala bzacikondwerero, tsono Benjamini adampasa kobiri zasiiva zakukwana 300, na bzakubvala bzixanu bzacikondwerero. ²³ Baba wace adamtumizira mabulu khumi yakusenza bzisapo bzakukoma bza ku Ijipito, na mabulu khumi yakusenza tirigu, mnkate na bzakudya bzina bza baba wace bzapaulendo. ²⁴ Ndipo adawauza abale wacewo kuti ayende, ndipo pakuyendapo adalewa kuti: “Lekani kupokana pa njira”.

²⁵ Ndipo iwo adacoka ku Ijipito, kubwerera ku dziko la Kanani, kuna baba wawo Jakobo. ²⁶ Atafika, adauza baba wawo kuti: “Zuze akana moyo! Ndiye alikutonga dziko lentse la Ijipito”. Na bzimwebzo, Jakobo adakomoka, sabwa alibe kukhulupirira. ²⁷ Tsono iwo atamuuzza bzentse bzomwe Zuze adawauza, ndipo iye atawona ngolo zomwe Zuze adatumiza kuti iye akwire pakuyenda ku Ijipito, Jakobo adayamba kuphephuka. ²⁸ Ndipo adati: “Basi inde, mwana wangu Zuze akana moyo. Ndiniyenda ndikamuwone ndikanati kufa”.

46

Jakobo pabodzi na banja lace ayenda ku Ijipito

¹ Ijirayeri adayenda na bzace bzentse ku Bere-seba kukapereka ntsembe kuna Mulungu wa baba wace Izaki. ² Usiku Mulungu adawonekera Ijirayeri m'masomphenya, ndipo adati: "Jakobo, Jakobo!" Iye adatawira kuti: "Inde Mbuya!" ³ Ndipo adamuuza kuti "Ine ndine Mulungu, Mulungu wa baba wako. Leka mantha kuyenda ku Ijipito. Kumweko nin'dzawandisa bzizukulu bzako, kuti bzikhale mtundu ukulu wa wanthu. ⁴ Ine nin'dzapolika nawe ku Ijipito, ndipo nin'dzakukwiza pomwe cadidi. Manja ya Zuze yan'dzafunga maso yako". ⁵ Ndipo Jakobo adanya-muka kucokera ku Beere-seba. Wana wace wa Ijirayeri wale adakwiza baba wawo Jakobo, pa-bodzi na akazi na wana, pa ngolo zomwe Falau adatumiza. ⁶ Adatenga bzifuwo bzawo bzentse pabodzi na bzinthu bzentse bzomwe akhali nabzo ku Kanani, ndipo adayenda ku Ijipito. Jakobo adatenga bzizukulu bzace bzentse, ⁷ ndipo kuti wana na azukulu wace wacimuna, ndipombo wana na azukulu wace acikazi. Wentsenewo adayenda nawo ku Ijipito. ⁸ Ngaya madzina ya alijirayeri omwe adayenda ku Ijipito, ndipo kuti Jakobo na wana wace. Rubeni, mwana waci-utswaka wa Jakobo, ⁹ na wana awa wa Rubeni: Hanoki, Palu, Hezironi na Karimi. ¹⁰ Wana wa Simeoni akhali awa: Yemuwele, Yamini, Ohadi, Yakini, Zohari na Shaulo, yomwe mai wace akhali mkazi wa ku Kanani. ¹¹ Wana wa Levi akhali awa: Geresoni, Kohati na Merari. ¹² Wana wa Juda akhali awa: Ere, Onani, Sela, Perezi na

Zera, (tsono Ere na Onani adafera ku Kanani.) Wana wa Perezi akhali awa: Hezironi na Hamuli. ¹³ Wana wa Isakara akhali awa: Tola, Puva, Iyobu na Simironi. ¹⁴ Wana wa Zebuloni akhali awa: Seredi, Eloni na Yaleele. ¹⁵ (Wana amwewa ndiwo omwe Leya adabalira Jakobo ku Mesopotamiya kule, ndipo akhalipombo mwana wace wacikazi Dina. Azukulu wakubadwa mwa Leya akhalipo 33 wentse pabodzi.) ¹⁶ Wana wa Gadi akhali awa: Zifiyoni, Hagi, Suni, Eziboni, Eri, Arodi na Areli. ¹⁷ Wana wa Asere akhali awa: Imina, Isiva, Isivi, Beriya na mpfumakazi yawo Sera. Wana wa Beriya akhali awa: Hebere na Malikiele. ¹⁸ (Wentsenewa khumi na atan-thatu akhali azukulu wa Jakobo wakubadwa mwa Zilipa omwe Labani adapereka kuna mwana wace Leya.)

¹⁹ Wana wa Rakeli mkazi wa Jakobo wakhali awa: Zuze na Benjamini. ²⁰ Manase na Eferemu akhali wana omwe Zuze adabala mwa Asenati ku dziko la Ijipito, mwana wa Potifera nyantsembe wa ku Oni. ²¹ Wana wa Benjamini akhali awa: Bela, Bekara, Asibe, Gera, Naamani, Ehi, Rosi, Mupimu, Hupimu na Aridi. ²² (Wentsenewa 14 ndiwo azukulu wa Jakobo mwa mkazi wace Rakeli.) ²³ Dani akhali na mwana m'bodzi yekha dzina lace Husimu. ²⁴ Wana wa Nafutali akhali awa: Yazeele, Guni, Yezera na Silemu. ²⁵ (Axanu na awiriwa ndiwo azukulu wa Jakobo omwe adabadwa mwa Biliha, omwe Labani adapereka kuna mwana wace Rakeli.) ²⁶ Cilewengero cense ca wan thu wakucokera mwa Jakobo, omwe adayenda ku Ijipito, cikhali 66, nee kulewenga akazi wa wana wace. ²⁷ Pakuwona kuti Zuze

adabala wana awiri ku Ijipito, cilewengero cidafika 70. Wentsenewa akhali wa m'banja la Jakobo, ndipo ndiwo adayenda ku Ijipito.

Jakobo na banja lace ku Ijipito

²⁸ Ijirayeri adatuma Juda patsogole pace kuna Zuze kuti amkam'tsogolere njira ya kuGoseni. Ndipo adafika ku dziko la Goseni, ²⁹ Zuze adace-meresa ngolo yace, adayenda ku Goseni kukagumana na Ijirayeri baba wace. Atondofika pamaso pace, adamkumbatira m'khosi, adalira nthawe itali cadidi, alibe kumulekera. ³⁰ Ijirayeri adauza Zuze kuti: “Tsapano mbandife, pakuti ndawona nkope yako, ndipo ukana moyo”. ³¹ Pamwepo Zuze adauza abale wace wale pabodzi na banja lense la baba wace kuti “Ndiniyenda ndikamuuze Falau kuti abale wangu pabodzi na wentse wa m'banja la baba wangu omwe akhakhala ku Kanani, abwera kuno kwa ine. ³² Wan thu amwewa na abusa, wakuusa bzifuwo. Mabira yawo na ng'ombe kubodzi abwera nabzo, pabodzi na bzinthu bzawo bzentse. ³³ Ndipo Falau akakucemerani, ndipo acikubvunzani kuti: ‘Mumbaphata basa lanyi?’ ³⁴ Imwe mukamuuze kuti: ‘Ife mbuya, ndife wakuusa bzifuwo kuyambira ubwana bwathu, ninga momwe akhacitira makolo yathu.’ Mukatenepo, ndiko kuti mun'dzakwanisa kukakhala m'dziko la Goseni”. Zuze adalewa bzimwebzo thangwe lakuti aIjipito akhanyansidwa na abusa.

47

¹ Pamwepo Zuze adabwera kuna Falau kuti: “Baba wangu pabodzi na abale wangu abwera

kucokera ku Kanani. Abwera na bzifuwo bzawo ninga mabira na ng'ombe, pabodzi na bzawo bzentse. Tsapano alikukhala m'dziko la Goseni".
2 Ndipo adatenga abale wace axanu adayenda kukawonesa Falau. **3** Pamwepo Falau adawabvunza kuti: "Kodi mumbaphata basa lanyi?" Iwo adatawira kuti: "Ndife abusa mbuya, ninga momwe akhacitira makolo yathu". **4** Adamuuza pomwe Falau kuti: "Tabwera kudzakhala m'dziko muno, thangwe ku Kanani kuna njala yakugosva, na tenepo kwentse kulibe mpfuzo zakudyesa bzi-fuwo. Ndaphata minyendo mbuya, mutibvumize tikakhale ku dziko la Goseni". **5** Falau adauza Zuze kuti: "Baba wako pabodzi na abale wako abwera kwa iwe. **6** Dziko la Ijipito lili m'manja mwako. Ukhazike baba wako pabodzi na abale wako m'dziko la ndovolo, akakhale ku Goseni. Ndipo penu winango mwa iwo ni wakukwimika wa bzifuwo, uwapase ukulu wakunyang'anira bzifuwo bzangu".

7 Zuze adatenga baba wace Jakobo, adayenda naye kuna Falau. Ndipo Jakobo adadalisa Faraoyo. **8** Patsogolo pace Falau adabvunza Jakobo kuti: "Muli na magole mangasi?" **9** Jakobo adatawira kuti: "Magole ya maulendo yangu yan'kwana 130. Magole yamweya ngakucepa ndipombo ngamatsautso, ngakusaya kulingana na magole ya maulendo ya makolo yangu". **10** Ndipo atadalisa Falau, adagonekana naye acicoka. **11** Zuze adamkhazika m'dziko la Ijipito baba wace ule, pabodzi na abale wace wentse wale, ndipo adawapasa mbuto ya nthaka yabwino na yamtendere, mucigawo

cakucemeredwa Ramsesi, ninga momwe Falau adatongera. ¹² Zuze adapereka cakudya kwa baba wace na kwa abale wace na kwa mbumba yentse, pakuteweza kuwanda kwa wana wawo.

Zuze adafambisa basa Panthawe ya njala

¹³ Njala ire idakula kwene-kwene, na tenepo kuti pakhalibe cakudya pa dziko lense la pansi, ndipo wantru wa ku Ijipito na wa ku Kananimbo wakhalibe mphambvu nayo njalayo. ¹⁴ Zuze adakhongobza kobiri zentse zomwe wantru wa ku Ijipito pabodzi na wa ku Kanani adadzonga pakugula tirigu. Kobiri zensenezo adazitenga aciyenda nazo kunyumba kwa Falau. ¹⁵ Kobiri zense zatawamarira wantru wa ku Ijipito na wa ku Kanani, aIjipito wazinji adabwera kwa Zuze, acimuza kuti: “Tipasenimbo cakudya! Lekani kutilekerera kuti tife, citanipo cinthu! Kobiri zathu zense zamala!” ¹⁶ Zuze adawatawira kuti “Bwerani na bzifuwo bzantu, tidzacinjane na cakudya, punu mulikuti kobiri zantu zidamala zense”. ¹⁷ Na tenepo adabwera na bzifuwo bzawo kwa Zuze, adacnjisa na cakudya bzifuwo bzawobzo, ninga makavalu, mabira na mbuzi, ng'ombe na mabulu. Gole lomwero Zuze adawapasa cakudya wantruwo mwakucinjana na bzifuwo bzawobzo. ¹⁸ Latamala gole lomwero, wantruwo adayeda pomwe kwa Zuze acimuza kuti: “Mbuya, ife tin'kubisirani lini kuti kobiri zathu pabodzi na bzifuwo bzathu kubodzi, bztimalira. Palibe ciricense cakusala cakuti tingakwanise kukupasani, tin'tondokubzipereka ife pano na minda yathuyi. ¹⁹ Lekani kutilekerera

kuti tife m'dziko mwathu, imwe mulikuwona. Tipasenimbo cakudya, ndipo tibzigulise ife pano na minda yathu kubodzi. Tin'dzakhala anyagrinya wa Falau, iye an'dzatenga minda yathu kuti ikhale yace. Tipasenimbo mbeu kuti tikhale na moyo ndipo tileke kufa. Mindu yathu ileke kukhala matsala”.

²⁰ Zuze adagulila Falau dziko lensene la Ijipito. Mujipito ali-yentse adagulisa minda yace thangwe njalayo ikhali yatafika pakuipa kwene-kwene. Na tenepo dziko lense lidasanduka la Falau. ²¹ Zuze adawasandusa anyagrinya wantruwo pensepense m'dziko la Ijipito. ²² Mindu ya wantsembe yokha iye alibe kuigula. Sabwa wantsembe akhana cipande ca phoso comwe Falau akhawapasa, iwo akhadya cipande comwe Falau akhadawapasa. Ndipopo alibe kugulisa minda yawo. ²³ Zuze adauza wantru kuti: “Onani tsapano ndakugulani pabodzi na minda yanu yense, kugulira Falau. Ndipo niizi mbeu, mubzale m'minda mwanu. ²⁴ Panthawe yakubvuna mudzapereka kwa Falau cibodzi mwa bzigawo bzixanu bzilibzense pa bzakubvuna bzanubzo, ndipo bzinango bzense bzakusala bzin'dzakhala bzanu. Bzinango mudzakoye mbeu, tsono bzinango mudzadye imwepo, mabanja wanu na wabasa wanu”. ²⁵ Wantru adatawira kuti: “Mwapulumusa moyo wathu. Pitirizani kutikomera m'tima ndipo tin'dzakhala anyagrinya wa Falau”. ²⁶ Na tenepo Zuze adaikha mtemo m'dziko lentse la Ijipito kufikira ntsiku ya lero kuti cibodzi mwa bzigawo bzixanu bzilibzentse pa bzakubvuna bzin'dzakhala bza

Falau. Ntemo umweyu ulipobasi mpaka lero lino. Tsono madziko ya wansembe okha alibe kuyatenga kuti akhale wa Falau.

Jakobo adadzoza Zuze pakumalizira

²⁷ Na tenepo Ijirayeri adakhala ku dziko la Ijipito, cipande ca kuGoseni. Iwo adakhala wa cipande ca dzikolo, ndipo adabala pomwe wana wazinji. ²⁸ Jakobo adakhala ku Ijipito, magole 17, tenepo magole ya moyo wace yadakwanira 147. ²⁹ Ndipo ali pafupi kufa, adacemera mwana wace Zuze acimuza kuti: “Penu ulikundifuna cadidi, undiphate m'kati mwa nchafu yanguyi, picira kuti un'dzandikomera m'tima na kukhulupirika kwa ine, ndipo kuti citanda cangu un'dzacipendesa lini ku Ijipito kuno. ³⁰ Nin'funa kukagona pabodzi na makolo yangu. Citanda cangu udzaci-cose ku Ijipito kuno ukacipendese muthenje la makolo yangu”. Zuze adatawira kuti: “Nin'dzacita ninga momwe mwaleweramu”. ³¹ Jakobo adauza pomwe Zuze kuti: “Picira pamaso pangu kuti un'dzacita cadidi bzimwebzi”. Iye adam'picirira. Ndipo Ijirayeri adakotama acipemba kum'solo kwa talimba.

48

Jakobo an'dalisa Efuremu na Manase

¹ Patapita nthawe, Zuze adabva kuti “Baba wanu ali kudwala”. Adatenga wana wace awiri, Manase na Eferemu, adayenda nawo kwa Jakobo. ² Jakoboyo atabva kuti “Mwana wanu Zuze wabwera kudzakumusani,” adabzilimbisa, acimuka, n'kukhala mwa kukhazikika patalimba

pamwepo. ³ Jakobo adauza Zuze kuti: “Mulungu Wamphambvu zentse adandiwonekera na kundidalisa ku Luzi m'dziko la Kanani. ⁴ Adandiwuza kuti: ‘Nin'dzakupasa wana wazinji na tenepo kuti bzizukulu bzako bzin'dzasanduka mitundu izinji ya wantru. Dziko lino ndin'dzapasa bzizukulu bzako kuti likhale lawo mpaka kuyenda-na-kuyenda.’ ⁵ Ndipo wana wako awiri, omwe udabereka ku Ijipito kuno, ine ndikanati kubwera, omwewombo ni wangu. Efuremu na Manase an'dzakhala wangu cadidi, ninga momwe aliri Rubeni na Simeoni. ⁶ Tsono wakubadwa pambuyo pa iwopo, ni wako amwewo. An'dzatambira nthaka yawo pabodzi na wacibale wawo. ⁷ Ndacita bzimwebzi thangwe lakuti pomwe ndikhabwerera kucokera ku Mesopotamiya, mai wako Rakeli adafera m'dziko la Kanani, tikanati kufika ku Efurata. Ntsisi zangu zikhali zikulu. Ndipo ndidamuikha komweko pa mseu wa ku Efurata kuBelee”.

⁸ Ijirayeri atawona wana wa Zuze, adabvundza kuti: “Kodi awa mbani?” ⁹ Zuze adatawira baba wace kuti “Amwewa ni wana wangu omwe Mulungu adandipasa kuno”. Pamwepo Ijirayeri adati: “Ndaphata minyendo abwere kuno wanawo kuti ndiwadalise”. ¹⁰ Maso ya Ijirayeri yakhawona lini bwino thangwe la unkhalamba. Zuze adawabweresa pafupi na iye wanawo ndipo adawakumbatira, aciwampsompsona. ¹¹ Ijirayeri adauza Zuze kuti: “Ndikhadikhira lini kuti ndingakuwone pomwe, tsono tsapano Mulungu wandibvumiza kuti ndiwone wana wako kubodzi”. ¹² Ndipo Zuze adatenga wanawo

aciwacosa pa minyendo ya baba wace, ndipo adamugodamira. ¹³ Zuze adawaphata paboko wanawo, Eferemu ku boko ladidi kuti pakutene po akhale ku boko ladzere la Jakobo. Manase adakhala kumadzere kuti pakutene po akhale ku boko ladidi la Jakobo. ¹⁴ Tsono Ijirayeri adapitanisa manja. Na tenepo adasanzika boko lace ladidi pamsolo pa Eferemu omwe akhali wamng'ono, boko ladzere adalisanzika pamsolo pa Manase omwe akhali wamkulu.

¹⁵ Ndipo adadalisa Zuze na mafala yakuti:

“Mulungu omwe makolo yangu

Abrahamu na Izaki yadamutumikira,

Mulungu omwe ni m'busa wa

moyo wangu wentse mpaka ntsiku ya lero,

¹⁶ Anju yomwe imbandikhochererera ku bzakuipa
bzentse,

idalise alumbwanawa!

Dzina langu na madzina ya makolo yangu

Abrahamu na Izaki yambadzagumidwe
pakati pawo nthawe zentse,

ndipo adzawande kwene-kwene pa dziko la
pantsi!”

¹⁷ Zuze atawona kuti baba wace wasandzika boko ladidi pamsolo pa Eferemu, alibe kukomedwa. Na tenepo adatenga boko la baba wace acilicosa pam'solo pa Eferemu, acilisandzika pam'solo pa Manase. ¹⁸ Adaiza baba wace kuti: “Lekani kucita tenepa baba. Wamkulu ni uyu. Boko lanu ladidi likhale pamsolo pa umweyu”. ¹⁹ Tsono baba wacey o

adalamba aciti: “Ndilikudziwa, mwana wangu, ndilikudziwa. Azukulu wa Manase an'dzakhalambo wantru wakudala, tsono mng'ono waceyu an'dzadala kuposa iye, ndipo bzizukulu bzace bzin'dzakhala mitundu mikulu ya mbumba”. ²⁰ Na tenepo adawadalisa pa ntsiku imweyo na mafala yakuti: “Aisraele an'dzacemera madzina yanu pakudalisa. An'dzalewa kuti: ‘Mulungu akudaliseni imwe ninga Efuremu na Manase.’”

Mwa njira imweyi adaihha Eferemu pambuyo pa Manase. ²¹ Patsogolo pace Jiraele adauza Zuze kuti: “Ulikuwona kuti ndiri pafupi kufa, tsono Mulungu an'dzakhala namwe, ndipo an'dzakubwezerani ku dziko la makolo yanu. ²² Nin'kupasa kuposa abale wako mbali ya kumapiri yomwe ndidapsokonyola m'manja mwa aAmori na cisenga na uta bwangu”.

49

Jakobo an'dalisa wana wace

¹ Patsogolo pace Jakobo adacemera wana wace adawauza kuti: “Konchezanani pabodzi, kuti ndin'kuuzeni bzomwe bzidzakucitikireni m'tsogolo muno.

² “Konchezanani, ndipo bvani, imwe wana wa Jakobo,
bverani baba wanu Ijirayeri.

³ “Rubeni iwe ndiwe mwana wangu waciutswaka,
ndiwe mphambvu yangu,

ndiwe kuyamba kwa mphambvu yangu. Mwa
wana wangu wentse,
waposa ndiwe pa utongi na mphambvu.

⁴ Uli ninga kumfuacukira kwa madzi ya mabimbi,
tsono un'dzakhala lini pomwe wakuposa,
thangwe udafambizana na makhadzi wa ine baba
wako,
udagona patalimba pangu, ucilulisa.

⁵ “Simeoni na Levi ni paubale bwawo,
bzisenga bzawo ni bzombo bzakudzonga.

⁶ Ine ndileke kukhala pa kabungwe kawo,
napo kucita mbali pa m'tsonkhano wawo,
thangwe mwa ukali bwawo adapha wantru,
ndipo adapundula mikono aciyesa
cakusekesa.

⁷ Butembereredwe ukali bwawo, sabwa bukhali
bwa mphambvu,
ndipo kukalipa kwawo kukhali
kwakukhwima,
Nin'dzawagawa mwa Jakobo.
Nin'dzawabalalisa mu Ijirayeri.

⁸ “Juda, abale wako an'dzakulemekeza.
Un'dzakhwipa m'khosi anyamadulanthaka
wako,
wana wa baba wako an'dzakugodamira iwe.

⁹ Juda ni kamphondolo.
Mwana wangu, udakhabvula, ucicoka.
Ambathamula acigona pantsi ninga mphondolo,
ndipo ninga mphondolo ikazi mbani an-
gadzailamuse?

¹⁰ Mpsimbo yaufumu in'dzacoka lini mwa Juda,
ngakhale utongi wa bzizukulu bzako,

mpaka kubwera kwa mwenekaciro caiye,
ndipo madziko yentse yan'dzamubvera.

¹¹ Iye an'dzamangirira bulu wace pa muti wa uva,
kabulu kace pa muti wa uva wabwino-bwino.
Bzakubvala bzace ambabzifula mu vinyo,
nguwo zace mu vinyo yakufuira ninga mu-
lopa,

¹² Maso yace yan'dzafuira na vinyo
mano yace, yan'dzacena na mkaka.

¹³ “Zebuloni an'dzakhala m'mphepete mwa
nyandza,
ndipo lin'dzakhala gombe lakufikira mabote,
malire yace yan'dzafika mpaka ku Sidoni.

¹⁴ “Isakara ni bulu wamphambvu,
ambagona pakati pa mathanga.

¹⁵ Atawona kukoma kwa lusvingo,
na kudeka kwa dzikolo.

Adakotamisa msana acinyamula mitolo yace,
ndipo adabzicepesa pa basa la unyagrinya.

¹⁶ “Dani an'dzatonga mbumba yace,
ninga dzin'dza libodzi la Ijirayeri.

¹⁷ Dani an'dzakhala nyoka pambali pa mseu,
nyoka ya ululu m'mphepete mwa njira,
yakulumu ku katende wa haci,
ndipo ambangwesa wakupakirayo cagada.

¹⁸ Ho MBUYA, ndirikudikhira cipulumuso canu!

¹⁹ “Gadi an'dzamenyewa na anyankondo,
tsono iye an'dzawamenya aciwathamangisa.

- 20 “Asere cakudya cace cin'dzatupa,
Iye an'dzapereka cakudya camambo.
- 21 “Naftali ni nyasa wakutsudzulidwa,
omwe ambalewa mafala yabwino.
- 22 “Zuze ni muti wakubala,
muti wakubala pafupi na ntsantsa,
mithambi yace imbayanga pa dzulu pa muro.
- 23 Anyauta abam'boneresa,
adam'thusira am'cikalipisa.
- 24 Tsongo uta wace udakhala wakulimba,
manja yace yambalimbikisidwa,
na manja ya wamphambvu wa Jakobo,
omwe ni Mbusa na Mwala wa Ijirayeri.
- 25 Na Mulungu wa baba wako omwe
an'dzakuthandiza,
Wamphambvu zentse omwe akudalise.
Akudalise na madaliso ya kudzulu,
na madaliso ya madzi ya pantsi,
ndipo an'dzakudalisa pakukupasa wana az-
inji na bzifuwo bzizinji.
- 26 Madaliso ya baba wako
yan'dzaposa madaliso ya azibaba wangu,
mpaka padzulu pa mapiri yakuyenda-
nakuyenda
yakhale pamsolo pa Zuze,
na pamkuma pa omwe adampambulidwa
pakati pa abale wace.
- 27 “Benjamini ni mphumphi yomwe imbagwata-
gwata
macibese imbakhavula m'sodzo,

ndipo maulo imbagawa bzomwe
yidaphatabzo".

²⁸ Aya ndiyo madzindza khumi na mawiri ya Ijirayeri, ndipo bzimwebzi ndibzo baba wawo Jakobo adawauza, pomwe adadalisa m'bodzi na m'bodzi mwa iwo kuteweza m'daliso womwe ukham'funkira.

Jakobo adafa adaikhidwa muthenje

²⁹ Ndipo Jakobo adawauza kuti: "Ine ndiripafupi kagumana na makolo yangu, mukandipendese kuna makolo yangu m'phanga lomwe liri m'munda wa Efuroni Muhiyi.

³⁰ M'phanga lomwe liri m'munda wa Makipela, pafupi na Mamure m'dzikola Kanani. Abrahamu akhadagula phangalo na munda kubodzi kwa Efuroni Muhiyi, kuti pakhale thenje.

³¹ Kumweko adapendesa Abrahamu na Sara mkazi wace. Izaki pabodzi na mkazi wace Rebeka, adawapendesambo komweko, ndipo Leya ndidam'pendesa kumwekombo. ³² Munda na phangalo bzidagulidwa kuna Ahiti".

³³ Pomwe Jakobo adamaliza kuuza wana wace, adafunya minyendo yace patalimba, acifa ndipo adakaikhidwa kuna makolo yace.

50

Maliro ya Jakobo

¹ Pamwepo Zuze adabzigwesera pa citanda ca baba wace alikulira, acimupsompsona. ² Ndipo Zuze adauza anyagrinya wace omwe akhali alapi kuti citanda ca baba wace akondze na mankhwala, kuti cileke kubvunda, ndipo iwo

adacita bzimwebzo. ³ Basalo lidawatengera ntsiku 40, ninga bzikafunikira pa basa la mtundu umwewo. Aljipito adalira n'khawa ya Ijirayeri ntsiku 70.

⁴ Zuze atamala kulira nkhawayo, adauza wakulemekezeka wa Falau kuti: “Ndaphata minyendo mundikomere m'tima, mukamuuze Falau kuti: ⁵ ‘Pomwe baba wangu akhali pafupi kufa, adandipicirisa kuti ndikamupendese muthenje lomwe adabzicerera m'dziko la Kanani. Tsapano, mundibvumize kuti ndiyende ndikaipendese baba wangu, patsogolo pace ndin'dzabwera pomwe.’” ⁶ Falau adamutawira kuti: “Ndoko ukaikhe baba wako ninga momwe adakulumbrisira”. ⁷ Zuze adayenda kukapendesa baba wace. Ndipo wakulemekezeka wentse wa Falau, akulu-akulu wa bwalo, na wantru winango wakudala wa ku Ijipito adam'perekeza. ⁸ Adayendambo wentse wa banja lace, abale wace, na wentse wa banja la baba wace. Ku Goseni kule kudandosala wana okha, mabira yawo, abusa na ng'ombe zawo. ⁹ Acikunda wakupakira pa ngolo na makavaloo, naiwombo adam'perekeza. Na tenepo mthithi udakhala ukulu kwene-kwene. ¹⁰ Atafika pa mbuwa ya kuAtadi, kumadokero kwa Jolodani, adalira nkhawa kumweko acicita mwambo waulemu wa nkhawa, ndipo Zuze adalira baba wace ntsiku zinomwe. ¹¹ Pomwe mbumba ya kuKanani idawona kulira kumweko pa mbuwa ya kuAtadi kule, adati: “Nkhawa imweyi nzikulu kwa aljipito”. Thangwe lace mbutoyo adaicemera kuti Abele-Miziraimu, ali kumadokero kwa Jolodani.

¹² Wana wa Jakobo adacita ninga momwe baba wawo adawatonga.

¹³ Adam'nyamula kuyenda ku Kanani, acika-muikha m'phanga lomwe likhali m'munda ku Makipera, kumadokero kwa Mamure. Abrahamu adagula phangalo kuna Eferoni Muhiti pabodzi na munda womwewo, kuti pakhale thenje. ¹⁴ Zuze atamala kupendesa baba wace muthenje, adabwerera ku Ijipito na abale wace wale, pabodzi na wentse omwe adam'perekeza.

*Zuze adawauza abale wace kuti
an'dzawakhongobza*

¹⁵ Watafa baba wawo ule, abale wace wa Zuze adati: “Kodi tin'dzatani ife, Zuze akadzayamba kuwengana nafe na kufuna kubwezera bzakuipa bzentse bzomwe tidamucita bzire?”

¹⁶ Na tenepo adatumiza mafala kwa Zuze kuti: “Baba wanu akanati kufa adalewa mafala yakuti ¹⁷ tidzakuuze tenepayu, ‘Ndilikukumbira Zuze kuti alekerere cakuphonya na cakuipa comwe abale wace adamucitira.’ Tsapano tirekerereni cakuphonya comwe ife, anyagrinya wa Mulungu wa baba wanu, tidacita”. Adatondokubva bzimwebzo Zuze adayamba kulira.

¹⁸ Ndipo abale wace adabwera adagodama pamaso pace. Adati, “Ife tili pamaso panu ninga anyagrinya wanu”. ¹⁹ Tsono Zuze adawauza kuti: “Lekani kugopa nee. Ine nin'kwanisa lini kubziikha mumbuto mwa Mulungu. ²⁰ Imwe mukhandikumbukira bzakuipa, tsono Mulungu akhakumbuka bzabwino, kuti bzipulumuse moyo wa wanthu wazinji. ²¹ Tsapano imwe lekani

thupo. Ndin'kukhongobzani pabodzi na wana wanu kubodzi". Na tenepo adawalimbisa m'tima aciwa tsangalaza.

Kufa kwa Zuze

²² Zuze adakhala ku Ijipito pabodzi na mbumba ya baba wace. Adakhala na moyo magole 110, ²³ ndipo adawona azukulu wace, wana wa Eferemu. Pomwe wana wa Makiri mwana wa Manase adabadwa, Zuze adawatambira m'banja mwace. ²⁴ Ndipo adauza abale wace wale kuti: "Pasala pang'ono kuti ndikusiyeni, tsono Mulungu an'dzakukhongobzani cadiidi, ndipo an'dzakucosani m'dziko muno, kuyenda namwe ku dziko lomwe akhadalumbirira Abrahamu, Izaki na Jakobo". ²⁵ Patsogolo pace Zuze adakumbira aljirayeri kuti alumbire. Adati, "Lumbirani kuti Mulungu akakukongobzani, mudzasenza mafupa yangu kucokera nayo kuno". ²⁶ Na tenepo Zuze adafa ali wa magole 110. Citanda cace adacikondza na mankhwala, waciciikha mubaalu ku Ijipito komweko.

**Nyungwe
Portions of the Holy Bible in the Nyungwe Language of
Mozambique**

copyright © 1897, 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyungwe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

O utilizador pode copiar e distribuir a obra.

You may copy and distribute the work.

All rights reserved.

2023-09-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

1bad52f1-9cdd-5cdf-8d76-bb7e5972811f